

Comptes anuals i Informe de gestió de CriteriaCaixa corresponents a l'exercici 2018

Traducció dels comptes anuals emesos originalment en castellà. Aquesta versió en català és una traducció de l'original en castellà únicament amb finalitats informatives. En el cas de discrepància, preval la versió en castellà

Traducció d'un informe originàriament formulat en castellà basat en el nostre treball realitzat d'acord amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. En cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

INFORME D'AUDITORIA DE COMPTES ANUALS EMÈS PER UN AUDITOR INDEPENDENT

A l'Accionista únic de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal),

Informe sobre els comptes anuals

Opinió

Hem auditat els comptes anuals de Critería Caixa, S.A. (Societat Unipersonal) (la Societat), que comprenen el balanç a 31 de desembre de 2018, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data.

Segons la nostra opinió, els comptes anuals adjunts expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de la Societat a 31 de desembre de 2018, així com dels seus resultats i fluxos d'efectiu corresponents a l'exercici finalitzat en aquesta data, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació (que s'identifica a la Nota 2 a de la memòria) i, en particular, amb els principis i criteris comptables que hi estiguin continguts.

Fonament de l'opinió

Hem dut a terme la nostra auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya. Les nostres responsabilitats d'acord amb aquestes normes es descriuen més endavant a la secció *Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals* del nostre informe.

Som independents de la Societat de conformitat amb els requeriments d'ètica, inclosos els d'independència, que són aplicables a la nostra auditoria dels comptes anuals a Espanya segons allò que exigeix la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes. En aquest sentit, no hem prestat serveis diferents dels de l'auditoria de comptes ni hi han concorregut situacions o circumstàncies que, d'acord amb allò que estableix l'esmentada normativa reguladora, hagin afectat la necessària independència de manera que s'hagi vist compromesa.

Considerem que l'evidència d'auditoria que hem obtingut proporciona una base suficient i adequada per a la nostra opinió.

Qüestions clau de l'auditoria

Les qüestions clau de l'auditoria són aquelles qüestions que, segons el nostre judici professional, han estat de la major significativitat en la nostra auditoria dels comptes anuals del període actual. Aquestes qüestions han estat tractades en el context de la nostra auditoria dels comptes anuals en el seu conjunt, i en la formació de la nostra opinió sobre aquests, i no expressem una opinió per separat sobre aquestes qüestions.

Deteriorament de participacions mantingudes en entitats associades

Descripció

Tal com es descriu a la nota 7, la Societat manté participacions en el capital social d'entitats associades el valor net comptable de les quals ascendeix a 15.361 milions d'euros al tancament de l'exercici.

La determinació de l'existència d'evidències objectives de deteriorament del valor en la inversió neta que suposin una pèrdua amb impacte en els fluxos d'efectiu futurs estimats requereix l'aplicació de judicis i estimacions significatius per part de la Direcció de la Societat, tant en la determinació del descompte de fluxos futurs com a mètode de valoració com en la consideració de les hipòtesis clau establertes per a cada mètode en qüestió (ús de factors de correcció per a adequar les dades comparables considerades, utilització de taxes de descompte, etc.).

Els aspectes esmentats, així com la rellevància de les inversions mantingudes, suposen que considerem la situació descrita com una qüestió clau de la nostra auditoria.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre altres, la revisió del disseny i implementació dels controls rellevants que mitiguen els riscos associats al procés d'avaluació del deteriorament de les participacions mantingudes en societats associades, així com proves de verificació que els esmentats controls operen eficaçment.

Així mateix, hem obtingut i analitzat les valoracions de les esmentades participacions realitzades per la Direcció de la Societat, verificant-ne la correcció aritmètica i l'adequació del mètode de valoració emprat en relació amb la inversió mantinguda. Addicionalment, hem revisat les previsions de fluxos d'efectiu futurs i els hem contrastat amb dades externes i informació històrica de les societats participades per valorar la seva raonabilitat.

Respecte de les principals hipòtesis considerades en el model hem verificat que aquestes són raonables d'acord amb informació pública del sector d'activitat on opera la societat participada, revisant també l'anàlisi de sensibilitat preparat per la Societat.

En la realització dels nostres procediments hem involucrat els nostres experts interns en valoracions per avaluar, principalment, la metodologia emprada per la Societat en l'anàlisi realitzada, les taxes de descompte considerades i el valor terminal expressat en termes de creixement a perpetuïtat dels fluxos d'efectiu futurs previstos, considerats si escau.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a la Nota 7 dels comptes anuals adjunts en relació amb aquesta qüestió resulten adequats als exigits pel marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Valoració d'Inversions immobiliàries i Existències immobiliàries

Descripció

La Societat posseeix una cartera d'actius immobiliaris per al seu arrendament ("Inversions immobiliàries") i una cartera de sòls i de promocions d'habitatges en curs i acabats ("Existències immobiliàries"), distribuïts per tot el territori nacional, el valor net en llibres dels quals a 31 de desembre de 2018 ascendeix a 111 i 899 milions d'euros, respectivament, tal com es detalla a les notes 5 i 9.

La Societat valora les Inversions immobiliàries al seu cost d'adquisició menys la corresponent amortització, registrant si escau els deterioraments si el seu valor recuperable fos inferior al seu valor net comptable, i valora les Existències immobiliàries al seu cost d'adquisició o al seu valor net de realització si aquest últim fos inferior, per a la qual cosa recolza les seves conclusions en les taxacions o valoracions efectuades per experts externs contractats per a aquesta finalitat, ajustant-les posteriorment d'acord amb un model intern de valoració.

La valoració de les Inversions immobiliàries i de les Existències immobiliàries constitueixen qüestions clau de la nostra auditoria, atès que requereixen tècniques de valoració que impliquen l'ús d'estimacions i judicis significatius amb un grau d'incertesa significativa, entre les quals destaquen l'experiència de vendes d'actius immobiliaris similars, la diferència existent entre el preu de venda efectiu i el valor de taxació per a aquells immobles venuts per la Societat en els darrers 24 mesos, els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió i avaluació del procés de valoració de les Inversions immobiliàries i de les Existències immobiliàries.

Així mateix, s'han realitzat proves orientades a verificar la integritat de la informació utilitzada com a base per a l'estimació del deteriorament.

En aquest sentit, amb la col·laboració dels nostres experts interns en valoració d'actius immobiliaris hem: (i) avaluat la competència, capacitat i objectivitat dels experts contractats per la Societat per a la valoració dels seus actius immobiliaris, així com l'adequació del seu treball perquè pugui ser utilitzat com a evidència d'auditoria, (ii) també hem analitzat i conclòs, sobre una mostra de taxacions determinada sobre una base selectiva, la raonabilitat dels procediments i metodologia de valoració utilitzada pels experts contractats per la Direcció de la Societat i (iii) hem analitzat la raonabilitat i coherència de les principals hipòtesis immobiliàries considerades en el model intern de valoració de la Societat.

Finalment, hem avaluat que els desglossaments d'informació inclosos a les notes 5 i 9 dels comptes anuals adjunts en relació amb les Inversions immobiliàries i Existències immobiliàries, respectivament, resulten adequats a allò que requereix el marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Recuperabilitat d'actius per impost diferit

Descripció

El balanç a 31 de desembre de 2018 inclou un saldo de 881 milions d'euros d'actius per impostos diferits, dels quals 648 milions d'euros corresponen principalment a bases imposables negatives i deduccions recuperables en el context del grup fiscal al qual pertany la Societat, encapçalat per CaixaBank, S.A.

Al tancament de l'exercici, la Direcció de la societat dominant del grup fiscal prepara models financers per avaluar la recuperabilitat dels esmentats actius fiscals, considerant les novetats legislatives i basat en projeccions de resultats del grup fiscal.

Identifiquem aquesta qüestió com a clau en la nostra auditoria ja que la preparació d'aquests models requereix un elevat nivell de judici, principalment en allò que respecta a les projeccions d'evolució dels negocis que afecten l'estimació realitzada sobre la recuperació dels crèdits fiscals.

Procediments aplicats en l'auditoria

Els nostres procediments d'auditoria han inclòs, entre d'altres, la revisió dels esmentats models financers, incloent l'anàlisi de la raonabilitat dels resultats reals obtinguts en comparació amb els projectats en els models de l'exercici anterior, la raonabilitat dels resultats inclosos en els models de l'exercici actual i la normativa fiscal aplicable, així com la raonabilitat de les projeccions dels exercicis futurs.

Així mateix, involucrem els nostres experts interns de l'àrea fiscal en l'anàlisi de la raonabilitat de les hipòtesis fiscals considerades sobre la base de la normativa aplicable.

Addicionalment, hem obtingut la confirmació dels procediments realitzats per part dels auditors de la societat dominant del grup fiscal en relació amb la recuperabilitat dels actius per impost diferit i avaluat la suficiència d'aquests procediments i la raonabilitat de les seves conclusions.

Finalment, hem avaluat si la Nota 15 dels comptes anuals adjunts conté els desglossaments exigits en aquest respecte pel marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat.

Altra informació: Informe de gestió

L'altra informació comprèn exclusivament l'informe de gestió de l'exercici 2018, la formulació del qual és responsabilitat dels administradors de la Societat i no forma part integrant dels comptes anuals.

La nostra opinió d'auditoria sobre els comptes anuals no cobreix l'informe de gestió. La nostra responsabilitat sobre la informació continguda a l'informe de gestió es troba definida a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes, que estableix dos nivells diferenciats sobre aquesta informació:

a) Un nivell específic que resulta d'aplicació a determinada informació inclosa a l'Informe Anual de Govern Corporatiu, segons es defineix a l'art. 35.2.b) de la Llei 22/2015, d'Auditoria de Comptes, que consisteix a comprovar únicament que l'esmentada informació s'ha facilitat a l'informe de gestió i, en cas contrari, a informar-ne.

b) Un nivell general aplicable a la resta de la informació inclosa a l'informe de gestió, que consisteix a avaluar la concordança de l'esmentada informació amb els comptes anuals i informar-ne, a partir del coneixement de l'entitat obtingut en la realització de l'auditoria d'aquests comptes i sense incloure informació diferent de l'obtinguda com a evidència durant l'auditoria, així com a avaluar si el contingut i la presentació d'aquesta part de l'informe de gestió són conformes a la normativa que resulta d'aplicació i informar-ne. Si, basant-nos en el treball que hem realitzat, concloem que existeixen incorreccions materials, estem obligats a informar-ne.

Sobre la base del treball realitzat, segons allò que s'ha descrit anteriorment, hem comprovat que la informació esmentada a l'apartat a) anterior es facilita a l'informe de gestió i que la resta de la informació que conté l'informe de gestió concorda amb la dels comptes anuals de l'exercici 2018 i el seu contingut i presentació són conformes a la normativa que resulta d'aplicació.

Responsabilitat dels administradors i de la comissió d'auditoria i control en relació amb els comptes anuals

Els administradors són responsables de formular els comptes anuals adjunts, de forma que expressin la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera i dels resultats de la Societat, de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera aplicable a l'entitat a Espanya, i del control intern que considerin necessari per permetre la preparació de comptes anuals lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error.

En la preparació dels comptes anuals, els administradors són responsables de la valoració de la capacitat de la Societat per a continuar com a empresa en funcionament, revelant, segons correspongui, les qüestions relacionades amb empresa en funcionament i utilitzant el principi comptable d'empresa en funcionament excepte si els administradors tenen intenció de liquidar la societat o de cessar les seves operacions, o si no existeix cap altra alternativa realista.

La comissió d'auditoria i control és responsable de la supervisió del procés d'elaboració i presentació dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals

Els nostres objectius són obtenir una seguretat raonable que els comptes anuals en el seu conjunt estan lliures d'incorrecció material, deguda a frau o error, i emetre un informe d'auditoria que conté la nostra opinió.

Seguretat raonable és un alt grau de seguretat però no garanteix que una auditoria realitzada de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya sempre detecti una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o error i es consideren materials si, individualment o de forma agregada, es pot preveure raonablement que influeixin en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els comptes anuals.

A l'Annex I d'aquest informe d'auditoria s'inclou una descripció més detallada de les nostres responsabilitats en relació amb l'auditoria dels comptes anuals. Aquesta descripció, que es troba a les pàgines 8 i 9, és part integrant del nostre informe d'auditoria.

Informe sobre altres requeriments legals i reglamentaris

Informe adicional per a la comissió d'auditoria i control

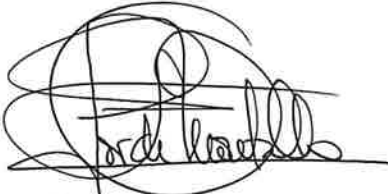
L'opinió que s'expressa en aquest informe és coherent amb allò que es manifesta al nostre informe adicional per a la comissió d'auditoria i control de la Societat amb data de 15 de març de 2019.

Període de contractació

L'Accionista Únic de la Societat, segons consta a l'acta de consignació de decisions amb data de 18 de maig de 2017, ens va nomenar com a auditors per un període d'un any, comptat a partir de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2017.

Amb anterioritat, vam ser designats per decisió de l'Accionista Únic per al període d'un any i hem estat realitzant el treball d'auditoria de comptes de forma ininterrompuda des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2007 i, per tant, des de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2011, any en què la Societat es va convertir en una Entitat d'Interès Públic.

DELOITTE, S.L.
Inscrita en el ROAC núm. S0692

Jordi Montalbo
Inscrit en el ROAC núm. 17529

15 de març de 2019

Annex I del nostre informe d'auditoria

Adicionalment a allò que inclou el nostre informe d'auditoria, en aquest Annex incloem les nostres responsabilitats respecte de l'auditoria dels comptes anuals.

Responsabilitats de l'auditor en relació amb l'auditoria dels comptes anuals

Com a part d'una auditoria de conformitat amb la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, apliquem el nostre judici professional i mantenim una actitud d'escepticisme professional durant tota l'auditoria. També:

- Identifiquem i valorem els riscos d'incorrecció material en els comptes anuals, deguda a frau o error, dissenyem i apliquem procediments d'auditoria per respondre a aquests riscos i obtenim evidència d'auditoria suficient i adequada per proporcionar una base per a la nostra opinió. El risc de no detectar una incorrecció material deguda a frau és més elevat que en el cas d'una incorrecció material deguda a error, ja que el frau pot implicar col·lusió, falsificació, omissions deliberades, manifestacions intencionadament errònies o l'elusió del control intern.
- Obtenim coneixement del control intern rellevant per a l'auditoria amb la finalitat de dissenyar procediments d'auditoria que siguin adequats en funció de les circumstàncies, i no amb la finalitat d'expressar una opinió sobre l'eficàcia del control intern de l'entitat.
- Avaluem si les polítiques comptables aplicades són adequades i la raonabilitat de les estimacions comptables i la corresponent informació revelada pels administradors.
- Concloem sobre si és adequada la utilització, per part dels administradors, del principi comptable d'empresa en funcionament i, basant-nos en l'evidència d'auditoria obtinguda, concloem sobre si existeix o no una incertesa material relacionada amb fets o amb condicions que poden generar dubtes significatius sobre la capacitat de la Societat per a continuar com a empresa en funcionament. Si concloem que existeix una incertesa material, es requereix que cridem l'atenció en el nostre informe d'auditoria sobre la corresponent informació revelada en els comptes anuals o, si aquestes revelacions no són adequades, que expressem una opinió modificada. Les nostres conclusions es basen en l'evidència d'auditoria obtinguda fins a la data del nostre informe d'auditoria. No obstant això, els fets o condicions futurs poden ser la causa que la Societat deixi de ser una empresa en funcionament.
- Avaluem la presentació global, l'estructura i el contingut dels comptes anuals, inclosa la informació revelada, i si els comptes anuals representen les transaccions i els fets subjacents de manera que aconseguen expressar la imatge fidel.

Ens comuniquem amb la comissió d'auditoria i control de l'entitat en relació amb, entre altres qüestions, l'abast i el moment de realització de l'auditoria planificats i les constatacions significatives de l'auditoria, així com qualsevol deficiència significativa del control intern que identifiquem en el transcurs de l'auditoria.

També proporcionem a la comissió d'auditoria i control de l'entitat una declaració que hem complert els requeriments d'ètica aplicables, inclosos els d'independència, i ens hi hem comunicat per informar d'aquelles qüestions que raonablement puguin suposar una amenaça per a la nostra independència i, si escau, de les corresponents salvaguardes.

Entre les qüestions que han estat objecte de comunicació a la comissió d'auditoria i control de l'entitat, determinem les que han estat de la major significativitat en l'auditoria dels comptes anuals del període actual i que són, en conseqüència, les qüestions clau de l'auditoria.

Descrivim aquestes qüestions en el nostre informe d'auditoria llevat que les disposicions legals o reglamentàries prohibeixin revelar públicament la qüestió.

Índex

- **Comptes Anuals de CriteriaCaixa de l'exercici 2018**
- **Informe de Gestió de CriteriaCaixa de l'exercici 2018**

BALANÇOS.....	3
COMPTES DE PÈRDUES I GUANYS	5
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART A)	6
ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART B)	7
ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU.....	8
Memòria corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018	9
1. Activitat de la Societat.....	9
2. Bases de presentació dels comptes anuals	11
3. Aplicació del resultat	14
4. Normes de registre i valoració	15
5. Inversions immobiliàries.....	29
6. Arrendaments	31
7. Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts a llarg i curt termini	32
8. Inversions financeres.....	42
9. Existències	47
10. Efectiu i altres actius líquids equivalents.....	49
11. Patrimoni net.....	50
12. Provisions a llarg i curt termini.....	52
13. Deutes a llarg i curt termini	53
14. Instruments financers derivats.....	56
15. Situació fiscal	58
16. Ingressos i despeses	64
17. Operacions amb parts vinculades	69
18. Notes a l'Estat de Fluxos d'Efectiu	75
19. Informació sobre el medi ambient	76
20. Gestió de riscos	77
21. Informació segmentada	87
22. Fets posteriors al tancament.....	88
Annex I Participacions en empreses del Grup	89
Annex II Participacions en empreses associades.....	91

BALANÇOS

A 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

ACTIU		31/12/2018	31/12/2017 (*)
ACTIU NO CORRENT			
Immobilitzat intangible	(Nota 4.a)	737	657
Immobilitzat material	(Nota 4.b)	4.234	3.718
Inversions immobiliàries	(Nota 5)	110.842	285.811
Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts a llarg termini		18.035.231	18.927.401
Participacions en empreses del Grup	(Nota 7.1)	2.359.745	1.343.530
Participacions en empreses associades i negocis conjunts	(Nota 7.2)	15.360.911	17.305.190
Altres actius financers	(Nota 7.4)	314.575	278.681
Inversions financeres a llarg termini		1.821.144	937.611
Instrumentos de patrimoni	(Nota 8.1)	1.790.048	936.134
Valors representatius de deute	(Nota 8.2)	30.634	-
Altres actius financers	(Nota 8.3)	462	1.477
Actius per impostos diferits	(Nota 15)	880.919	958.640
Total actiu no corrent		20.853.107	21.113.838
ACTIU CORRENT			
Existències	(Nota 9)	898.952	968.673
Deutors comercials i altres comptes a cobrar		115.944	127.967
Clients per vendes i prestacions de serveis		588	2.993
Clients, empreses del grup i associades	(Nota 17)	86.496	124.689
Deutors diversos		19	275
Altres crèdits amb les administracions públiques	(Nota 15)	28.841	10
Inversions en empreses del grup i associades a curt termini		792.799	247.154
Altres actius financers	(Nota 7.4)	792.799	247.154
Inversions financeres a curt termini		716.305	26.782
Valors representatius de deute	(Nota 8.2)	81.811	-
Altres actius financers	(Nota 8.3)	634.494	26.782
Efectiu i altres actius líquids equivalents	(Nota 10)	620.750	655.959
Total actiu corrent		3.144.750	2.026.535
TOTAL ACTIU		23.997.857	23.140.373

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2017 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del balanç a 31 de desembre de 2018.

BALANÇOS

A 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

PASSIU I PATRIMONI NET		31/12/2018	31/12/2017 (*)
PATRIMONI NET:			
Fons propis		18.702.040	16.717.740
Capital escriturat		1.834.166	1.834.166
Prima d'emissió		2.344.519	2.344.519
Reserva legal		366.833	366.833
Altres reserves		11.830.436	11.894.241
Altres aportacions de socis		16.800	16.800
Resultat de l'exercici		2.559.286	361.181
(Dividend a compte lliurat en l'exercici)		(250.000)	(100.000)
Ajustos per canvis de valor		(29.542)	115.617
Actius financers disponibles per a la venda		(28.671)	116.210
Operacions de cobertura		(871)	(593)
Total patrimoni net	(Nota 11)	18.672.498	16.833.357
PASSIU NO CORRENT			
Provisions a llarg termini	(Nota 12)	1.858	2.583
Deutes a llarg termini		4.159.805	6.192.335
Obligacions i altres valors negociables	(Nota 13.1)	1.732.875	2.742.499
Deutes amb entitats de crèdit	(Nota 13.2)	2.406.431	3.437.104
Derivats	(Nota 14)	20.054	10.938
Altres passius financers	(Nota 13.3)	445	1.794
Deutes amb empreses del grup i associades a llarg	(Nota 14)	12.426	9.989
Passius per impost diferit	(Nota 15)	1.197	-
Total passiu no corrent		4.175.286	6.204.907
PASSIU CORRENT			
Provisions a curt termini	(Nota 12)	932	-
Deutes a curt termini		1.027.559	36.731
Obligacions i altres valors negociables	(Nota 13.1)	971.153	-
Deutes amb entitats de crèdit	(Nota 13.2)	20.000	-
Interessos per pagar	(Nota 13)	35.351	36.731
Derivats	(Nota 14)	629	-
Altres passius financers	(Nota 13.3)	426	-
Deutes amb empreses grup, associades i negocis conjunts a curt termini		831	854
Creditors comercials i altres comptes a pagar		120.603	64.524
Proveïdors		18.312	29.376
Proveïdors, empreses del grup i associades	(Nota 17)	681	11.534
Creditors diversos		20.463	13.136
Personal		2.890	3.168
Altres deutes amb les administracions públiques	(Nota 15)	75.961	5.890
Bestretes de clients		2.296	1.420
Periodificacions a curt termini		148	-
Total passiu corrent		1.150.073	102.109
TOTAL PASSIU I PATRIMONI NET		23.997.857	23.140.373

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2017 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del balanç a 31 de desembre de 2018.

COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES

Exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

		2018	2017 (*)
A) OPERACIONS CONTINUADES			
Import net del volum de negoci		1.419.938	850.677
Ingressos de participacions en capital	(Nota 16.a)	1.316.527	813.442
Variació de valor raonable d'instruments financers		-	4.038
Resultat per alienació d'instruments de patrimoni		(70)	-
Vendes d'immobles i arrendaments	(Nota 16.a)	103.041	30.970
Prestació de serveis	(Nota 16.a)	440	2.227
Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades	(Nota 16.b)	1.633.798	(247.829)
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació		6.447	506
Variació d'existències de promocions en curs		6.447	506
Aprovisionaments	(Nota 9)	(71.185)	30.490
Compres de sòls, promocions en curs i acabades		(87.312)	(9.411)
Deteriorament de sòls, promocions en curs i acabades		16.127	39.901
Despeses de personal	(Nota 16.c)	(13.331)	(12.750)
Altres despeses d'explotació		(64.197)	(79.612)
Serveis exteriors	(Nota 16.d)	(50.207)	(65.166)
Tributs		(13.580)	(16.070)
Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions comercials		(410)	1.624
Amortització de l'immobilitzat	(Notes 4 i 5)	(6.628)	(11.646)
Variació de provisions		521	-
Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat	(Nota 16.f)	17.369	2.476
Deterioraments i pèrdues		12.577	(10.419)
Resultats per alienacions i altres		4.792	12.895
Deteriorament i pèrdues d'instruments financers	(Nota 16.g)	(216.669)	(68.702)
Diferències de canvi		4.879	(50)
Altres resultats		99	973
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ		2.711.041	464.533
Ingressos financers	(Nota 16.h)	5.584	5.745
Despeses financeres	(Nota 16.i)	(112.398)	(149.759)
Variació de valor raonable en instruments financers	(Nota 16.j)	(11.784)	19.294
Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers	(Nota 16.k)	(1.023)	1.587
RESULTAT FINANCER		(119.621)	(123.133)
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS		2.591.420	341.400
Impost sobre beneficis	(Nota 15)	(32.134)	19.781
RESULTAT DE L'EXERCICI PROCEDENT D'OPERACIONS CONTINUADES		2.559.286	361.181
B) OPERACIONS INTERROMPUDES			
RESULTAT DE L'EXERCICI		2.559.286	361.181

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2017 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant del Compte de Pèrdues i Guanyes de l'exercici 2018.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART A) ESTATS D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS

Exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

		2018	2017 (*)
A) RESULTAT DEL COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES		2.559.286	361.181
B) Ingressos i despeses imputats directament al Patrimoni		(145.752)	123.083
<i>Per valoració d'instruments financers</i>	<i>(Nota 11.d)</i>	<i>(162.461)</i>	<i>123.676</i>
<i>Per cobertures de fluxos d'efectiu</i>	<i>(Nota 11.d)</i>	<i>(1.245)</i>	<i>(847)</i>
<i>Per subvencions, donacions i llegats rebuts</i>		-	-
<i>Per guanys i pèrdues actuàrials i altres ajustos</i>		-	-
<i>Efecte impositiu</i>	<i>(Nota 11.d)</i>	<i>17.954</i>	<i>254</i>
C) Transferència al compte de pèrdues i guanys	(Nota 11.d)	593	-
<i>Per valoració d'instruments financers</i>		-	-
<i>Per cobertures de fluxos d'efectiu</i>		<i>847</i>	-
<i>Subvencions, donacions i llegats rebuts</i>		-	-
<i>Efecte impositiu</i>		<i>(254)</i>	-
TOTAL D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS (A + B + C)		2.414.127	484.264

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2017 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant de l'estat d'ingressos i despeses reconeguts de l'exercici 2018.

ESTATS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET (PART B)

ESTATS TOTALS DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET

Exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

	Capital	Prima	Reserves	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Dividend a compte	Fons propis	Ajustos en Patrimoni per valoració	Total Patrimoni Net
Saldo a 31 de desembre de 2016 (*)	1.834.166	2.344.519	12.552.240	16.800	8.835	-	16.756.560	(7.466)	16.749.094
I. Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	361.181	-	361.181	123.083	484.264
II. Operacions amb socis propietaris	-	-	(300.000)	-	-	(100.000)	(400.000)	-	(400.000)
III. Altres variacions del patrimoni net	-	-	8.834	-	(8.835)	-	(1)	-	(1)
Saldo a 31 de desembre de 2017 (*)	1.834.166	2.344.519	12.261.074	16.800	361.181	(100.000)	16.717.740	115.617	16.833.357
I. Total ingressos i despeses reconeguts	-	-	-	-	2.559.286	-	2.559.286	(145.159)	2.414.127
II. Operacions amb socis propietaris (Notes 3 i 11)	-	-	111.181	-	(361.181)	(150.000)	(400.000)	-	(400.000)
III. Altres variacions del patrimoni net (Nota 11)	-	-	(174.986)	-	-	-	(174.986)	-	(174.986)
Saldo a 31 de desembre de 2018	1.834.166	2.344.519	12.197.269	16.800	2.559.286	(250.000)	18.702.040	(29.542)	18.672.498

(*) Les xifres corresponents als exercicis 2017 i 2016 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant de l'estat de canvis en el patrimoni net de l'exercici 2018

ESTATS DE FLUXOS D'EFECTIU

Exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, en milers d'euros

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

	2018	2017 (*)
A) Fluxos de tesoreria procedents de les operacions	1.035.891	621.292
1. Resultat de l'exercici abans d'impostos	2.591.420	341.400
2. Ajustos en el resultat	(2.645.824)	(409.167)
Amortització de l'immobilitzat	6.628	11.646
Correccions valoratives per deteriorament (Notes 9, 16.f i 16.g)	187.965	39.220
Variació de les provisions	(111)	(913)
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat (Nota 16.f)	(4.792)	(12.895)
Resultats per baixes i alienacions d'instruments de patrimoni	70	-
Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades (Nota 16.b)	(1.633.798)	247.829
Variació del valor raonable en instruments financers (Nota 14)	11.784	(23.332)
Ingressos de participacions en el capital (Nota 16.a)	(1.316.527)	(813.442)
Ingressos financers (Nota 16.h)	(5.584)	(5.745)
Despeses financeres (Nota 16.i)	112.397	149.759
Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers (Nota 16.k)	1.023	(1.587)
Diferències de canvi	(4.879)	50
Altres ingressos i despeses	-	243
3. Canvis en el capital corrent	61.570	2.851
Existències	80.865	6.579
Deutors i altres comptes per cobrar	35	(4.149)
Creditors a curt termini	(19.166)	(293)
Altres actius i passius	(164)	714
4. Altres fluxos d'efectiu de les activitats explotació	1.028.725	686.208
Pagament d'interessos	(107.303)	(126.521)
Cobrament de dividendes (Notes 7.1, 7.2, 8.1 i 16.a)	1.557.666	813.004
Cobraments d'interessos	3.302	8.833
Pagaments a compte de l'Impost sobre societats de l'exercici actual	(543.827)	-
Cobrament (Pagament) impost societats	119.007	23.238
Altres pagaments i cobraments	(120)	(32.346)
B) Fluxos de tesoreria procedents de les activitats d'inversió	450.747	550.218
Inversions (-)	(3.127.410)	(1.021.945)
Immobilitzat intangible i material	(1.833)	(4.348)
Inversions immobiliàries (Nota 5)	(2.566)	(179)
Entitats del grup, associades i negocis conjunts (Notes 7.1, 7.2 i 7.4)	(821.873)	(896.368)
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	(1.040.303)	(113.342)
Actius no corrents mantinguts per a la venda	-	(7.708)
Valors representatius de deute (Nota 8.2)	(161.480)	-
Inversions financeres temporals (Nota 8.3)	(1.099.355)	-
Desinversions (+)	3.578.157	1.572.163
Immobilitzat intangible i material	526	-
Inversions immobiliàries (Nota 5)	20.738	5.689
Entitats del grup, associades i negocis conjunts (Notes 7.1 i 7.2)	3.005.021	1.485.688
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	556	-
Valors representatius de deute (Nota 8.2)	51.961	20.000
Actius no corrents mantinguts per a la venda	-	60.786
Inversions financeres temporals (Nota 8.3)	499.355	-
C) Fluxos de tesoreria procedents de les activitats de finançament	(1.521.847)	(2.390.847)
Pagaments per dividendes i remuneracions d'altres instruments de patrimoni (Notes 3 i 11)	(400.000)	(400.000)
Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer (Nota 13)	(1.121.847)	(1.990.847)
a) Emissió:	50.000	1.439.652
- Obligacions i altres valors negociables	-	746.490
- Deutes amb entitats de crèdit	50.000	693.162
b) Devolució i amortització:	(1.171.847)	(3.430.499)
- Obligacions i altres valors negociables	(41.847)	(2.255.499)
- Deutes amb entitats de crèdit	(1.130.000)	(625.000)
- Deutes amb empreses del grup i associades	-	(550.000)
AUGMENT / DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS	(35.209)	(1.219.337)
Efectiu o equivalents a l'inici de l'exercici	655.959	1.875.296
Efectiu o equivalents al final de l'exercici	620.750	655.959

(*) Les xifres corresponents a 31 de desembre de 2017 es presenten únicament i exclusivament a efectes comparatius.

Les Notes 1 a 22 descrites a la Memòria adjunta i els annexos són part integrant de l'estat de fluxos d'efectiu de l'exercici 2018.

Memòria corresponent a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018

CRITERIA CAIXA, S.A.U.

1. Activitat de la Societat

Criteria Caixa, S.A.U. (d'ara endavant, la Societat, Criteria o CriteriaCaixa), anteriorment denominada Criteria CaixaHolding, S.A.U., es va constituir el 16 de desembre de 2003 amb la denominació social de Gestora de Microfinances, S.A.U.

En data 25 de juliol de 2007, es van elevar a públic els acords als quals es va arribar al Consell d'Administració de 16 de juliol de 2007, pels quals es va modificar la denominació social de Gestora de Microfinances, S.A.U. per la de Servihabitat XXI, S.A.U. En data 18 de desembre de 2013, en virtut de la fusió inversa entre Servihabitat XXI, S.A.U. (societat absorbent) i Criteria CaixaHolding, S.A.U. (societat absorbida), la Societat va adoptar la denominació social de Criteria CaixaHolding, S.A.U. En data 7 d'octubre de 2015 es va elevar a públic davant de Notari l'acord adoptat pel Patronat de la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" (accionista únic de la Societat), pel qual es va modificar la denominació social de Criteria CaixaHolding, S.A.U. per la de Criteria Caixa, S.A.U.

El domicili social està situat a la plaça Weyler, 3, de Palma de Mallorca.

Criteria Caixa, S.A.U., de conformitat amb l'article 2 dels seus Estatuts Socials, té com a objecte social dur a terme les activitats següents:

- a) adquisició, venda i administració de valors mobiliaris i participacions en altres societats, tant si els seus títols cotitzen en Borsa com si no;
- b) administració i gerència de societats, així com la gestió i administració de valors representatius de fons propis d'entitats tant residents en el territori espanyol com no residents;
- c) assessorament econòmic, fiscal, tècnic, borsari i de qualsevol altre tipus;
- d) així com activitats consultores, assessores i promotores d'iniciatives industrials, comercials, urbanístiques, agrícoles i de qualsevol altre tipus;
- e) construcció, rehabilitació, manteniment i assistència tècnica, adquisició, administració, gestió, promoció, venda i explotació en arrendament, llevat de l'arrendament financer de tota mena de béns immobles, propis o de tercers;
- f) comercialització de béns immobles, ja sigui per compte propi o d'altri, en els termes més amplis i a través de tots els mitjans de comercialització, incloent-hi el canal d'Internet a través de la gestió i l'explotació de pàgines web.

La Societat també podrà participar en altres societats, i intervenir fins i tot en la seva constitució, associant-se amb aquestes societats o interessant-s'hi de qualsevol manera.

CriteriaCaixa està integrada al Grup Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa", l'entitat dominant del qual és la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" (la Fundació Bancària "la Caixa").

El Director General de Fundació Bancària "la Caixa" va formular els comptes anuals consolidats del Grup Fundació Bancària "la Caixa" de l'exercici 2017 el 29 de març de 2018, i el Patronat les va aprovar el 24 de maig de 2018; i, un cop aprovades, es van dipositar al Registre Mercantil de Palma de Mallorca i al Registre de Fundacions de competència estatal del Ministeri de Justícia.

A 31 de desembre de 2018, la Fundació Bancària "la Caixa" és l'accionista únic de CriteriaCaixa, motiu pel qual la Societat té la consideració de Societat Unipersonal (vegeu Nota 17).

Criteria és capçalera d'un grup d'entitats dependents i, d'acord amb la legislació vigent, està obligada a formular separatament comptes consolidats. El Consell d'Administració ha formulat els comptes anuals consolidats, conjuntament amb els individuals, el 14 de març de 2019, d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF) que ha adoptat la Unió Europea. Els estats financers adjunts no reflecteixen la situació del Grup. Les principals magnituds a 31 de desembre de 2018 i 2017 són les que es presenten a continuació:

Milers d'euros	2018	2017
Patrimoni net consolidat	18.630.549	17.961.383
Benefici de l'exercici atribuïble al Grup	1.577.290	1.458.728
Total actius consolidats	25.085.816	25.323.941

Les xifres es presenten en milers d'euros, llevat que s'indiqui explícitament que es fa servir una altra unitat monetària. Determinada informació financera d'aquesta memòria ha estat arrodonida i, consegüentment, les xifres mostrades com a totals en aquest document poden variar lleugerament de l'operació aritmètica exacta de les xifres anteriors.

2. Bases de presentació dels comptes anuals

a) Marc normatiu d'informació financera aplicable a la Societat

Els comptes anuals adjunts, formulats pel Consell d'Administració de la Societat es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li resulta d'aplicació, que s'estableix a:

- a) Codi de Comerç i la resta d'informació mercantil;
- b) Pla General de Comptabilitat aprovat pel Reial Decret 1514/2007, que ha estat modificat pel Reial Decret 602/2016 i les seves adaptacions sectorials.
- c) Les normes de compliment obligat aprovades per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes en desplegament del Pla General de Comptabilitat i les normes complementàries, i
- d) La resta de normativa comptable espanyola aplicable.

b) Imatge fidel

Els comptes anuals adjunts s'han obtingut dels registres comptables de la Societat i es presenten d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable i, en particular, els principis i criteris comptables que contenen, de manera que mostren la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, dels resultats de la Societat i dels fluxos d'efectiu que hi ha hagut durant l'exercici corresponent.

Aquests comptes anuals, formulats pel Consell d'Administració en la sessió del 14 de març de 2019, se sotmetran a l'aprovació de l'Accionista Únic de la Societat, i es preveu que s'aprovaran sense cap modificació. L'Accionista Únic va aprovar els comptes anuals de l'exercici 2017 el 24 de maig de 2018.

En aquests comptes anuals s'han omès aquella informació o desglossaments que, no requerint detall per la seva importància qualitativa, s'han considerat no materials o que no tenen importància relativa d'acord amb el concepte de materialitat o importància relativa definit en el marc conceptual del pla general comptable.

L'activitat ordinària de la Societat, entesa com la que exerceix l'empresa regularment i per la qual obté ingressos de caràcter periòdic, es correspon amb l'efectuada per una societat *holding*. Per això, els Administradors de la Societat han tingut en compte la resposta de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes a la consulta publicada al BOICAC núm. 79 (publicada el 28 de juliol de 2009), relativa a la classificació comptable en comptes individuals dels ingressos i les despeses d'una societat *holding* i sobre la determinació del volum de negoci d'aquesta categoria d'entitats, d'acord amb la seva activitat ordinària.

Segons l'esmentada consulta, els ingressos que obtingui una societat *holding*, fruit de la seva activitat financera, sempre que aquesta activitat es consideri ordinària, formaran part del concepte «Import net del volum de negoci». En conseqüència, tant els dividendes com els resultats obtinguts per l'alienació de les participacions, excepte els que es posin de manifest en la baixa de societats dependents, associades o negocis conjunts, constitueixen d'acord amb el que indiquem, l'«Import net del volum de negoci».

D'acord amb el que s'ha esmentat anteriorment, i considerant que l'activitat ordinària de la Societat inclou la tinença de participacions en el capital d'empreses amb una voluntat estratègica i a llarg termini, a continuació es detallen les rúbriques que formen part integrant de l'«Import net del volum de negoci»:

- Prestacions de serveis: inclouen les prestacions de serveis a altres societats;

- Ingressos de participacions en capital: inclouen els dividendes meritats per la tinença de participació en el capital d'altres societats;
- Variació del valor raonable d'instruments financers; i
- Resultat per alienació d'instruments de patrimoni.

Els deterioraments i les pèrdues d'instruments financers, així com les diferències de canvi, si escau, s'inclouen dins del resultat d'explotació de la Societat.

D'acord amb les indicacions de l'ICAC, s'introdueix la rúbrica «Resultat financer», en la qual s'inclouen els ingressos i les despeses financeres en què s'ha incorregut durant l'exercici. Els ingressos financers derivats dels préstecs atorgats a filials es mantenen en el resultat financer, atès que el finançament a les filials no forma part de l'activitat ordinària de la Societat.

c) Principis comptables no obligatoris aplicats

Els Administradors de la Societat han formulat aquests comptes anuals tenint en consideració la totalitat dels principis i les normes comptables d'aplicació obligatòria que tenen un efecte significatiu en aquests comptes anuals. No hi ha cap principi comptable que, sent obligatori, s'hagi deixat d'aplicar. No s'han aplicat principis comptables no obligatoris.

d) Comparació de la informació

La informació que conté la memòria referida a 31 de desembre de 2017 es presenta, a efectes comparatius, amb la informació referida a 31 de desembre de 2018.

El resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades, que a la memòria referida a 31 de desembre de 2017 es presentava a l'epígraf «Import net del volum de negoci» del compte de pèrdues i guanys, s'ha reclassificat a l'epígraf «Resultat per alienació d'Inversions en empreses del grup i associades» del compte de pèrdues i guanys adjunt.

L'aplicació dels criteris comptables en els exercicis 2018 i 2017 ha estat uniforme, i no hi ha, per tant, operacions o transaccions que s'hagin registrat seguint principis comptables diferents que puguin originar discrepàncies en la interpretació de les xifres comparatives d'ambdós períodes.

e) Aspectes crítics de la valoració i estimació de la incertesa

En l'elaboració dels comptes anuals adjunts s'han dut a terme estimacions que estan basades en l'experiència històrica i en altres factors que es consideren raonables d'acord amb les circumstàncies actuals i que constitueixen la base per establir el valor comptable de determinats actius, passius, ingressos, despeses i compromisos el valor dels quals no és determinable fàcilment mitjançant altres fonts. La Societat revisa les seves estimacions de forma contínua.

Les principals hipòtesis de futur assumides i altres fonts rellevants d'incertesa en les estimacions en la data de tancament, que podrien tenir un efecte significatiu en els propers exercicis, es refereixen principalment a:

- La determinació de les pèrdues per deteriorament de les inversions immobiliàries i existències (vegeu Notes 5 i 9).
- La determinació del valor recuperable de les participacions en entitats del grup, associades i negocis conjunts (vegeu Nota 7).

- La determinació del valor recuperable de determinats instruments financers (vegeu Nota 8).
- Càlcul i registre de provisions i passius contingents (vegeu Nota 12).
- L'activació dels crèdits fiscals i l'avaluació de la seva recuperabilitat (vegeu Nota 15).

Malgrat que aquestes estimacions s'han dut a terme sobre la base de la millor informació disponible al tancament de l'exercici 2018, és possible que circumstàncies que puguin tenir lloc en el futur obliguin a modificar-les (a l'alça o a la baixa) en els propers exercicis, cosa que es faria, si escau, de manera prospectiva.

f) Agrupació de partides

Determinades partides del balanç, del compte de pèrdues i guanys, de l'estat de canvis en el patrimoni net i de l'estat de fluxos d'efectiu es presenten de manera agrupada per facilitar-ne la comprensió, per bé que, en la mesura que sigui significativa, s'ha inclòs la informació desagregada a les notes de la memòria corresponents.

g) Canvis de criteris comptables

Durant l'exercici 2018 no hi ha hagut canvis de criteris comptables significatius respecte als criteris aplicats a la construcció de la informació relativa a l'exercici 2017.

h) Correcció d'errors

En l'elaboració dels comptes anuals adjunts no s'ha detectat cap error significatiu que hagi suposat la reexpressió dels imports inclosos en els comptes anuals de l'exercici 2017.

3. Aplicació del resultat

La proposta d'aplicació del resultat de l'exercici 2018 que han formulat els Administradors de CriteriaCaixa, S.A.U. i la distribució del resultat de l'exercici 2017 són les següents:

(Milers d'euros)	2018	2017
Base de repartiment		
Pèrdues i guanys	2.559.286	361.181
Distribució:		
A reserva voluntària	2.109.286	211.181
A dividend a compte	250.000	100.000
A dividend complementari	200.000	50.000
Total	2.559.286	361.181

El Consell d'Administració de la Societat, a la reunió del dia 26 de juliol de 2018, va acordar el repartiment d'un primer dividend a compte del resultat de l'exercici 2018 per un import de 200.000 milers d'euros, que es va pagar a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 27 de juliol de 2018.

Així mateix, el Consell d'Administració de la Societat, a la reunió del dia 18 d'octubre de 2018, va acordar el repartiment d'un segon dividend a compte del resultat de l'exercici 2018 per un import de 50.000 milers d'euros, que es va pagar a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 29 d'octubre de 2018.

El Consell d'Administració proposarà a l'Accionista Únic la distribució d'un dividend complementari sobre el resultat de l'exercici 2018 per un import de 200.000 milers d'euros.

Tot seguit es presenten els estats comptables provisionals formulats preceptivament pel Consell d'Administració per posar de manifest l'existència de liquiditat suficient per al repartiment dels dividends a compte esmentats:

	En milers d'euros	
Data de l'acord de distribució del dividend a compte	26.07.2018	18.10.2018
Data del tancament comptable utilitzat	30.06.2018	30.09.2018
Beneficis des de l'1 de gener de 2018	2.429.023	2.525.864
Dividend a compte repartit	-	(200.000)
Dotació reserva legal (10%)	-	-
Import màxim a distribuir	2.429.023	2.325.864
Dividend a compte acordat	(200.000)	(50.000)
Romanent	2.229.023	2.275.864
Disponible en comptes corrents en data del tancament comptable	1.442.826	1.014.227
Moviments de tresoreria previstos en 12 mesos	(460.477)	(227.049)
Liquiditat	982.349	787.178
Dividend a compte	(200.000)	(50.000)
Liquiditat romanent	782.349	737.178

4. Normes de registre i valoració

Les principals normes de registre i valoració que ha fet servir la Societat per elaborar els comptes anuals per als exercicis 2018 i 2017, d'acord amb les que estableix el Pla General de Comptabilitat vigent, han estat les següents:

a) Immobilitzat intangible

Com a norma general, l'immobilitzat intangible es comptabilitza inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció, que inclou, bàsicament, els costos de desenvolupament de les noves aplicacions informàtiques. Posteriorment, es valora al seu cost minorat per l'import de les amortitzacions acumulades i les pèrdues per deteriorament, si escau. Aquests actius s'amortitzen en funció de la seva vida útil, que s'ha estimat en tres anys.

Les baixes de l'exercici 2018 han suposat unes pèrdues de 25 milers d'euros, registrats a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.f).

Els càrrecs en els comptes de pèrdues i guanys dels exercicis 2018 i 2017 en concepte d'amortització de l'immobilitzat intangible han pujat a 399 i 1.411 milers d'euros, respectivament, i estan registrats a l'epígraf «Amortització de l'immobilitzat» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts.

El valor de cost dels actius totalment amortitzats que encara estan en condicions d'ús a 31 de desembre de 2018 i 2017 puja a 937 i 1.257 milers d'euros, respectivament.

Deteriorament de les immobilitzacions intangibles i materials

Sempre que hi hagi indicis de deteriorament, la Societat procedeix a estimar la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable dels actius intangibles o materials a un import inferior al del seu valor en llibres.

L'import recuperable es determina com l'import més elevat entre el valor raonable menys els costos de venda i el valor en ús i, sempre que sigui possible, els càlculs de deteriorament s'efectuen element a element, de manera individualitzada.

Quan una pèrdua per deteriorament de valor reverteix posteriorment, l'import en llibres de l'actiu s'incrementa en l'estimació revisada del seu import recuperable, però de manera que l'import en llibres incrementat no superi l'import en llibres que s'hauria determinat si no s'hagués reconegut cap pèrdua per deteriorament en exercicis anteriors. Aquesta reversió d'una pèrdua per deteriorament de valor es reconeix com a ingrés.

b) Immobilitzat material

L'immobilitzat material d'ús propi, així com el mobiliari i equips d'oficina, es reconeixen inicialment pel seu preu d'adquisició o cost de producció i, posteriorment, es minoren per la corresponent amortització i les pèrdues per deteriorament, si n'hi hagués.

Les despeses de conservació i manteniment dels diversos elements que componen l'immobilitzat material s'imputen al compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què ocorren. Per contra, els imports invertits en millores que contribueixen a augmentar la capacitat o eficiència o a allargar la vida útil dels béns esmentats es registren com a major cost d'aquests.

La Societat amortitza l'actiu material per a ús propi seguint el mètode lineal, distribuint el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, segons el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Immobilitzat material:	
Instal·lacions tècniques	6
Equips per a processos d'informació	4
Un altre immobilitzat	6 - 10

Els beneficis o les pèrdues sorgits de la venda o la retirada d'un actiu es determinen com la diferència entre el seu valor net comptable i el preu de venda, i es reconeixen a l'epígraf «Deteriorament i resultats per alienacions de l'immobilitzat» del compte de pèrdues i guanys.

Les baixes de l'exercici 2018, que corresponen a un altre immobilitzat material, han suposat unes pèrdues de 9 milers d'euros, registrats a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.f).

Els càrrecs en els comptes de pèrdues i guanys dels exercicis 2018 i 2017 en concepte d'amortització de l'immobilitzat material han pujat a 805 i 655 milers d'euros, respectivament, i estan registrats a l'epígraf «Amortització de l'immobilitzat» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts.

El valor de cost dels actius totalment amortitzats que encara estan en condicions d'ús a 31 de desembre de 2018 i 2017 puja a 264 i 231 milers d'euros, respectivament.

La política de la Societat és formalitzar pòlisses d'assegurances per cobrir els possibles riscos als quals estan subjectes els diversos elements de l'immobilitzat material. Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, no hi havia cap dèficit de cobertura relacionat amb aquests riscos.

c) Inversions immobiliàries

L'epígraf «Inversions immobiliàries» del balanç recull els valors de terrenys, edificis i altres construccions que es mantenen, o bé per explotar-los en règim de lloguer, o bé per obtenir-ne una plusvàlua en la venda com a conseqüència dels increments que es produeixen en el futur en els respectius preus de mercat.

Les inversions immobiliàries es reconeixen pel seu preu d'adquisició o cost de producció menys l'amortització i pèrdues per deteriorament acumulats corresponents.

Els costos d'ampliació, modernització o millora que representen un augment de la productivitat, capacitat o eficiència, o un allargament de la vida útil dels béns, es capitalitzen com a cost superior dels béns corresponents, mentre que les despeses de conservació i manteniment es carreguen al compte de pèrdues i guanys de l'exercici en el qual s'incorre.

En relació amb els projectes en curs, únicament es capitalitzen els costos d'execució i les despeses financeres, sempre que aquestes despeses s'hagin meritades abans de la posada en condicions d'explotació de l'actiu i que la durada de les obres sigui superior a 1 any.

La Societat no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2018 i 2017.

La Societat amortitza les inversions immobiliàries seguint el mètode lineal, i distribueix el cost dels actius entre els anys de vida útil estimada, segons el detall següent:

	Anys de vida útil estimada
Immobles:	
Construccions	50
Instal·lacions tècniques	12

Els beneficis o les pèrdues sorgits de la venda o la retirada d'un actiu es determinen com la diferència entre el seu valor net comptable i el preu de venda, i es reconeixen a l'epígraf «Deteriorament i resultats per alienacions de l'immobilitzat» del compte de pèrdues i guanys.

Deteriorament de valor de les inversions immobiliàries

La Societat revisa periòdicament que no hi hagi indicis de deteriorament de valor de les inversions immobiliàries que puguin significar canvis en el seu valor recuperable. Així mateix, amb motiu del tancament anual, la Societat compara el valor net comptable de les inversions immobiliàries amb el seu valor recuperable, que es determina com el més gran entre el valor en ús i el valor raonable menys els costos de venda. La Societat determina el valor raonable sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, que tenen una antiguitat màxima de 2 anys, o posteriorment s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats taxadores amb les quals Criteria treballi a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

La Societat fa un estudi detallat de segmentació dels seus actius emprant un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definit, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius.

Quan la valoració resultant de la taxació ajustada és inferior al valor net comptable de l'actiu en qüestió, la Societat constitueix el deteriorament oportú amb càrrec al compte de pèrdues i guanys de l'exercici.

D'altra banda, quan es constata que s'ha recuperat el valor dels actius, es registra la reversió de la pèrdua per deteriorament reconegut en períodes anteriors amb abonament al compte de pèrdues i guanys. En cap cas la reversió de la pèrdua per deteriorament d'un actiu no pot representar un increment del seu valor en llibres superior al que tindria si no s'haguessin reconegut pèrdues per deteriorament en exercicis anteriors.

d) Arrendaments

Els arrendaments es classifiquen com a arrendaments financers sempre que de les condicions d'aquests es dedueixi que es transfereixen a l'arrendatari substancialment els riscos i beneficis inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte. Els altres arrendaments es classifiquen com a arrendaments operatius.

A 31 de desembre de 2018, la totalitat dels arrendaments de la Societat tenen el tractament d'arrendaments operatius.

Arrendament operatiu

Els ingressos i les despeses derivats dels acords d'arrendament operatiu s'imputen al compte de pèrdues i guanys en l'exercici en què es meriten.

Qualsevol cobrament o pagament, llevat de les fiances, que es pugui fer en contractar un arrendament operatiu es tractarà com un cobrament o pagament anticipat que s'imputarà a resultats durant el període de l'arrendament, a mesura que se cedeixin o es rebin els beneficis de l'actiu arrendat.

Així mateix, quan la Societat actua com a arrendador, el cost d'adquisició del bé arrendat es presenta en el balanç de conformitat amb la seva naturalesa, incrementat per l'import dels costos del contracte directament imputables, els quals es reconeixen com a despesa en el termini del contracte, aplicant el mateix criteri utilitzat per al reconeixement dels ingressos de l'arrendament.

e) Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts

La Societat considera empreses del grup les vinculades amb la societat per una relació de control. Aquesta capacitat de control es manifesta quan:

- es disposa del poder per dirigir-ne les activitats rellevants, és a dir, les que afecten de manera significativa el rendiment, per disposició legal, estatutària o acord;
- es té capacitat present, és a dir, pràctica, d'exercir els drets per fer servir aquell poder per tal d'influir en el seu rendiment,
- i a causa de la seva implicació, s'està exposat o es té dret a rendiments variables de l'entitat participada.

La Societat considera negocis conjunts aquelles que no són dependents i que, per un acord contractual, controla juntament amb altres accionistes no vinculats entre si.

Les entitats associades són aquelles sobre les quals la Societat, directament o indirectament, exerceix una influència significativa i no són entitats dependents o negocis conjunts. La influència significativa es fa patent, en la majoria dels casos, mitjançant una participació igual o superior al 20% dels drets de vot de l'entitat participada, encara que, en el cas que sigui inferior, es considera que aquesta influència s'evidencia si es dona alguna de les circumstàncies assenyalades a la normativa comptable, com ara (i) els drets de vot corresponents a altres accionistes, (ii) la representació en els òrgans de govern o (iii) la signatura de pactes i acords entre entitats.

Les inversions en empreses sobre les quals es té influència significativa amb un percentatge inferior al 20% són les següents:

- The Bank of East Asia (BEA): el Grup "la Caixa" va iniciar la relació amb aquesta participada el 2007 i es va reclassificar com a entitat associada el 2009. Criteria té establert amb aquesta entitat bancària un acord estratègic d'inversió i col·laboració. Així mateix, el President del Consell d'Administració de Criteria és membre del Consell d'Administració del BEA i del Comitè de Nomenaments. Addicionalment, hi ha acords de col·laboració entre les fundacions de la participada i la Fundació Bancària "la Caixa". Cal indicar que CaixaBank, empresa associada del Grup Criteria, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb el BEA per desenvolupar activitats comercials. A 31 de desembre de 2018, la participació de Criteria en el BEA és del 17,59%.

- Grupo Financiero Inbursa (GFI): el Grup "la Caixa" va iniciar la relació amb aquesta participada el 2008 amb una participació inicial d'un 20%, i es va classificar des de llavors com a associada. Critería té establert un pacte d'accionistes amb els seus accionistes de control. Així mateix, el Consell d'Administració del GFI té dos membres vinculats a Critería, un dels quals és membre del Comitè de Pràctiques Societàries i, l'altre, membre del Comitè de Direcció, Crèdit i Riscos. Addicionalment, ambdós són convidats (amb veu però sense vot) al Comitè d'Auditoria. Cal indicar que CaixaBank, empresa associada del Grup Critería, té un rol de soci bancari (*banking partner*) amb el GFI per desenvolupar activitats comercials. A 31 de desembre de 2018, la participació de Critería en GFI és del 9,10%, i n'és el segon accionista majoritari.

Les inversions en el patrimoni d'empreses del grup, associades i negocis conjunts es valoren inicialment al cost, que equival al valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de transacció que li són directament atribuïbles. Forma part de la valoració inicial l'import dels drets preferents de subscripció que, si escau, s'hagin adquirit.

Amb posterioritat, aquestes inversions es valoren pel seu cost menys, si escau, l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament.

Com a mínim al tancament de l'exercici, i sempre que es tingui indicis que el valor en llibres podria no ser recuperable, la Societat efectua els corresponents tests de deteriorament per quantificar-ne la possible correcció valorativa. Aquesta correcció valorativa es calcula com la diferència entre el valor en llibres i l'import recuperable, entenent-se aquest com l'import més gran entre el seu valor raonable en aquell moment, menys els costos de venda, i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs derivats de la inversió. Llevat que hi hagi una millor evidència del valor recuperable, es té en compte el patrimoni net de l'entitat participada, corregit per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració. Les hipòtesis principals que s'han utilitzat per calcular el valor recuperable de les inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts es detallen a la Nota 7.3.

Les correccions valoratives per deteriorament i, si escau, la seva reversió, es registren com una despesa o un ingrés, respectivament, en el compte de pèrdues i guanys.

La reversió d'un deteriorament tindrà com a límit el valor en llibres de la inversió que estaria reconeguda en la data de reversió si no s'hagués registrat el deteriorament de valor.

f) Instruments financers

La Societat reconeix un instrument financer en el seu balanç quan es converteix en part obligada del contracte o negoci jurídic que l'origina.

a. Actius financers

Classificació i valoració inicial i posterior

La Societat classifica les seves inversions financeres, ja siguin corrents o no corrents, en les categories següents:

a) Préstecs i partides a cobrar

Són els actius financers originats en la venda de béns o en la prestació de serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o els que no tenint un origen comercial no són instruments de patrimoni ni derivats i els cobraments dels quals són d'una quantia fixa o determinable i no es negocien en un mercat actiu.

La Societat registra els actius financers inclosos en aquesta categoria inicialment pel valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de la transacció que siguin directament atribuïbles.

Posteriorment, aquests actius financers es valoren al seu cost amortitzat i els interessos meritats es registren en el compte de pèrdues i guanys utilitzant el mètode de l'interès efectiu.

Les operacions el venciment de les quals és inferior a l'any i no tenen un tipus d'interès contractual, així com per als dividendes a cobrar i els desemborsaments exigits sobre instruments de patrimoni, l'import dels quals s'espera rebre a curt termini, es valoren al seu valor nominal, atès que l'efecte de no actualitzar els fluxos d'efectiu no és significatiu.

b) Inversions mantingudes fins al venciment

S'inclouen en aquesta categoria els valors representatius de deute, amb una data de venciment fixada, uns cobraments de quantia determinada o determinable, que es negocien en un mercat actiu i que la Societat té la intenció efectiva i capacitat per conservar fins a venciment.

La Societat registra els actius financers inclosos en aquesta categoria inicialment pel valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de la transacció que siguin directament atribuïbles.

Posteriorment, aquests actius financers es valoren al seu cost amortitzat i els interessos meritats es registren en el compte de pèrdues i guanys utilitzant el mètode de l'interès efectiu.

c) Actius financers mantinguts per negociar

Són els actius adquirits amb l'objectiu d'alienar-los en el curt termini o aquells que formen part d'una cartera de la qual hi ha evidències d'actuacions recents amb aquest objectiu. Aquesta categoria també inclou els derivats financers que no siguin contractes de garanties financeres ni hagin estat designats com a instruments de cobertura.

Aquests actius es valoren pel seu valor raonable sense deduir els costos de transacció en què es pugui incórrer en l'alienació. Els canvis en el seu valor raonable s'imputen al compte de pèrdues i guanys.

d) Actius financers disponibles per a la venda

La Societat inclou en aquesta classificació aquells valors que no es consideren per negociar, ni actius financers a valor raonable amb canvis en el compte de pèrdues i guanys, ni inversions mantingudes fins al venciment, ni préstecs i comptes a cobrar, ni inversions en el patrimoni d'empreses del grup, associades i negocis conjunts. A 31 de desembre de 2018, inclou principalment participacions en el capital de societats cotitzades.

Els actius financers disponibles per a la venda es registren inicialment al valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de transacció.

Posteriorment, els actius financers disponibles per a la venda es valoren al seu valor raonable, i es registra en el Patrimoni Net el resultat de les variacions en aquest valor raonable, fins que l'actiu s'alieni o hagi patit un deteriorament de valor (de caràcter permanent), moment en el qual aquests resultats acumulats reconeguts prèviament en el Patrimoni Net passen a registrar-se en el compte de pèrdues i guanys. En aquest sentit, hi ha la presumpció, admetent-se prova en contra, que hi ha deteriorament (caràcter permanent) si s'ha produït una caiguda de més del 40% del valor de cotització de l'actiu o si s'ha produït un descens d'aquest de forma prolongada durant un període d'un any i mig sense que es recuperi el valor. Si es recupera, posteriorment, la totalitat o part de les pèrdues per deteriorament, el seu import es reconeixeria en el compte de pèrdues i guanys del període en què es produeixi la recuperació (a «Ajustos per Valoració» del balanç, en el cas dels instruments de patrimoni propi).

e) Efectiu i altres actius líquids equivalents

La Societat registra en aquest epígraf l'efectiu en caixa i comptes bancaris, els dipòsits a curt termini i altres inversions de gran liquiditat, el venciment de les quals es produirà en un termini màxim de tres mesos des de la data de contractació.

Deteriorament d'actius financers

Almenys al tancament de l'exercici, la Societat fa un test de deteriorament per als actius financers que no estan registrats a valor raonable. Es considera que hi ha evidència objectiva de deteriorament si el valor recuperable de l'actiu financer és inferior al seu valor en llibres. Quan es produeix, el registre d'aquest deteriorament es registra en el compte de pèrdues i guanys.

En el cas d'instruments de patrimoni que es valorin pel seu cost, per no poder determinar-se amb fiabilitat el seu valor raonable, en l'estimació del deteriorament es prendrà en consideració el patrimoni net de l'entitat participada corregida per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració.

Per als valors representatius de deute, hi haurà una evidència objectiva de deteriorament quan es doni una circumstància que suposi un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs que es van calcular en el moment de formalitzar-se la transacció, com a conseqüència que l'acreditat no pugui afrontar els seus compromisos contractuals dins del termini establert i en la forma pertinent, o quan no se'n pugui recuperar íntegrament el valor en llibres.

Baixa d'actius financers

La Societat dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu del corresponent actiu financer i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

Per contra, la Societat no donaria de baixa els actius financers, i reconeixeria un passiu financer per un import igual a la contraprestació rebuda, en el cas que es produïssin cessions d'actius financers en les quals es retinguessin substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

b. Passius financers

Són passius financers els dèbits i les partides a pagar que té la Societat i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o també aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.

Els dèbits i les partides a pagar, que inclouen els deutes amb entitats de crèdit i les obligacions emeses, es valoren inicialment al valor raonable de la contraprestació rebuda, ajustada pels costos de la transacció directament atribuïbles. Amb posterioritat, aquests passius es valoren d'acord amb el seu cost amortitzat. Les despeses financeres meritades es comptabilitzen en el compte de pèrdues i guanys pel mètode de la taxa d'interès efectiva.

La Societat dona de baixa els passius financers quan s'extingeixen les obligacions que els han generat.

c. Instruments derivats i cobertures

La Societat utilitza instruments financers derivats com a eina de gestió dels riscos financers. Quan aquestes operacions compleixen determinats requeriments, es consideren "de cobertura".

Quan la Societat designa una operació de cobertura, ho fa des del moment inicial de l'operació o de l'instrument inclòs en aquesta cobertura i documenta l'operació de manera adequada, d'acord amb la normativa vigent. En la documentació d'aquestes operacions de cobertura s'identifiquen l'instrument o els instruments coberts i l'instrument o els instruments de cobertura, a més de la naturalesa del risc que es pretén cobrir i els criteris o els mètodes que segueix la Societat per valorar l'eficàcia de la cobertura durant tota la seva durada, tenint en compte el risc que s'intenta cobrir.

La Societat considera operacions de cobertura aquelles que són altament eficaces. Una cobertura és altament eficaç si durant el termini previst de durada les variacions que es produeixen en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu atribuïts al risc cobert en l'operació de cobertures es compensen quasi totalment per les variacions en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o els instruments de cobertura.

Per mesurar l'efectivitat de les operacions de cobertura, la Societat analitza si, des del principi fins al final del termini definit per a l'operació de cobertura, es pot esperar, de manera prospectiva, que els canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu de la partida coberta atribuïbles al risc cobert siguin compensats gairebé del tot pels canvis en el valor raonable o en els fluxos d'efectiu, segons el cas, de l'instrument o els instruments de cobertura i que, retrospectivament, els resultats de la cobertura hagin oscil·lat dins d'un rang de variació d'entre el 80% i el 125% respecte al resultat de la partida coberta.

Les operacions de cobertura es classifiquen en dues categories:

- *Cobertures de valor raonable*, que cobreixen l'exposició a la variació en el valor raonable d'actius i passius financers o de compromisos en ferm encara no reconeguts o d'una porció identificada dels actius, passius o compromisos en ferm esmentats, atribuïble a un risc en particular i sempre que afectin el compte de pèrdues i guanys.
- *Cobertures dels fluxos d'efectiu*, que cobreixen la variació dels fluxos d'efectiu que s'atribueixen a un risc particular associat a un actiu o passiu financer o a una transacció prevista molt probable, sempre que pugui afectar el compte de pèrdues i guanys.

Pel que fa específicament als instruments financers designats com a partides cobertes i de cobertura comptable, les diferències de valoració es registren segons els criteris següents:

- En les cobertures de valor raonable, les diferències produïdes tant en els elements de cobertura com en els elements coberts, pel que fa al tipus de risc cobert, es reconeixen directament en el compte de pèrdues i guanys.

- En les cobertures de fluxos d'efectiu, les diferències de valoració sorgides a la part de cobertura eficaç dels elements de cobertura es registren transitòriament a l'epígraf del patrimoni net «Ajustos per canvis de valor – Operacions de cobertura» i no es reconeixen com a resultats fins que les pèrdues o guanys de l'element cobert es registren com a resultats, o fins a la data de venciment de l'element cobert en determinades situacions d'interrupció de la cobertura. El resultat del derivat es registra al mateix epígraf del compte de pèrdues i guanys en què ho fa el resultat de l'element cobert. Les diferències en la valoració de l'instrument de cobertura corresponents a la part ineficaç es registren directament a l'epígraf «Variació de valor raonable en instruments financers» inclòs en el Resultat financer del compte de pèrdues i guanys.

La Societat interromp la comptabilització de les operacions de cobertura quan l'instrument de cobertura venç o es ven, quan l'operació de cobertura deixa de complir els requisits per ser considerada com a tal o, finalment, quan es procedeix a revocar la consideració de l'operació com de cobertura.

d. Instruments de patrimoni propi

Un instrument de patrimoni propi representa una participació residual en el Patrimoni de la Societat, un cop deduïts tots els passius.

Els instruments de capital emesos per la Societat es registren en el patrimoni net per l'import rebut, net de les despeses d'emissió.

g) Existències

Les existències, constituïdes per actius immobiliaris (terrenys, promocions en curs i immobles acabats), es valoren per l'import menor entre el seu preu d'adquisició, el seu cost de producció, incloent-hi, si escau, les despeses de finançament meritedes en la seva producció, i el seu valor net de realització. Per valor net de realització s'entén el preu estimat de venda net dels costos estimats de producció, adquisició i comercialització. El cost de producció recull les despeses directes i indirectes necessàries per a la seva construcció, així com les despeses financeres produïdes en el finançament de les obres mentre aquestes estan en curs de construcció, sempre que tinguin una durada superior a un any.

La Societat no ha capitalitzat costos financers durant els exercicis 2018 i 2017.

El valor net de realització es determina sobre la base de les taxacions o valoracions efectuades per experts independents, les quals tenen una antiguitat màxima de 2 anys; posteriorment, s'ajusten d'acord amb un model intern de valoració.

En aquest sentit, Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les societats taxadores, que requereix que aquestes compleixin els requisits de neutralitat i credibilitat per tal que l'ús de les seves estimacions no menyscabi la fiabilitat de les seves valoracions. Aquesta política estableix que totes les societats taxadores amb les quals Criteria treballi a Espanya han d'estar inscrites en el Registre Oficial del Banc d'Espanya.

La Societat ha fet un estudi detallat de segmentació dels seus actius emprant un pla d'acció individualitzat per a cada segment d'immobles. Per a cadascun dels segments d'actius definit, el model intern de valoració ajusta les taxacions tenint en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com els costos de comercialització.

La Societat efectua les oportunes correccions valoratives, reconeixent-les com una despesa en el compte de pèrdues i guanys quan el valor net de realització de les existències és inferior al seu preu d'adquisició (o al seu cost de producció).

Tant les disminucions com, si escau, les posteriors recuperacions del valor net de realització de les existències es reconeixen a l'epígraf «Aprovisionaments – Deteriorament de sòls, promocions en curs i acabades» del compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què tenen lloc.

Els lliuraments a compte fruit de la subscripció de contractes d'opció de compra es registren com a bestretes d'existències i assumeixen el compliment de les expectatives sobre les condicions que en permetin l'exercici.

El valor en llibres de les existències es dona de baixa del balanç i es registra com a despesa en el compte de pèrdues i guanys en el període en què es reconeix l'ingrés procedent de la venda. La despesa es registra a l'epígraf «Compres de sòls, promocions en curs i acabades» del compte de pèrdues i guanys.

h) Actius no corrents mantinguts per a la venda

Es classifiquen en aquest epígraf, bàsicament, els actius o grups d'actius sobre els quals la Societat ha pres la decisió de venda i es calcula que la venda es farà durant els propers dotze mesos.

En el cas que els actius romanguin en el balanç durant un període de temps superior a l'inicialment previst, el seu valor es revisa per reconèixer qualsevol pèrdua per deteriorament que la dificultat de trobar compradors o ofertes raonables hagi pogut posar de manifest.

Aquests actius o grups alienables no s'amortitzen i es valoren pel més baix entre el seu valor comptable o el seu valor raonable deduïts els costos necessaris per a la venda, i se'n registra qualsevol possible deteriorament addicional en el compte de pèrdues i guanys.

Quan un actiu es deixa de considerar no corrent mantingut per a la venda, l'actiu es mesurarà al valor més baix entre el que aquest tenia en el moment en què es va classificar com a no corrent o el seu import recuperable en la data de la reclassificació.

i) Partides corrents / no corrents

En el balanç adjunt es classifiquen com a corrents els actius i els deutes amb venciment igual o inferior a un any, i no corrents si el seu venciment supera aquest període, excepte per a l'epígraf «Existències», en què es classifiquen com a actius corrents en tractar-se d'actius que s'han de fer en el cicle normal d'explotació de la Societat. S'entén per cicle normal d'explotació el període de temps que transcorre entre l'adquisició dels actius que s'incorporen al desenvolupament de les diverses promocions i la realització dels productes en forma d'efectiu o equivalents a l'efectiu.

Així mateix, les obligacions i altres valors negociables i els deutes amb entitats de crèdit es classifiquen com a no corrents si la Societat disposa de la facultat irrevocable d'atendre'ls en un termini superior a dotze mesos a partir del tancament de l'exercici.

j) Transaccions en moneda estrangera

La moneda funcional i de presentació de la Societat és l'euro. Per tant, totes les transaccions efectuades en moneda estrangera es registren inicialment al tipus de canvi vigent en la data de la transacció. Les partides monetàries es valoren, en la data de tancament, al tipus de canvi vigent en aquella data. Les diferències de canvi, tant positives com negatives, que s'originen en aquest procés, així com les que es produeixen en liquidar aquests elements, es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici en què sorgeixen.

Les partides no monetàries valorades a cost històric es converteixen a euros aplicant-hi el tipus de canvi de la data d'adquisició, i les partides no monetàries valorades a valor raonable es converteixen al tipus de canvi de la data de determinació del valor raonable.

Els tipus de canvi aplicats en la conversió dels saldos en moneda estrangera a euros són els publicats pel Banc Central Europeu a 31 de desembre de cada exercici.

Les diferències de canvi que es donen en convertir els saldos en moneda estrangera a la moneda funcional de Criteria es registren, com a criteri general, en el compte de pèrdues i guanys, a l'epígraf «Diferències de canvi». Tanmateix, les diferències de canvi sorgides en variacions de valor de partides no monetàries es registren a l'epígraf del patrimoni net «Ajustos per valoració» del balanç de situació, fins al moment que es facin, mentre que les diferències de canvi en instruments financers classificats a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys es registren en el compte de pèrdues i guanys, sense diferenciar-les de la resta de variacions del seu valor raonable.

k) Provisions i contingències

Les provisions cobreixen obligacions actuals que sorgeixen com a conseqüència de fets passats dels quals es poden derivar perjudicis patrimonials per a la Societat, i es considera probable que ocorrin; són concrets respecte a la seva naturalesa, però indeterminats respecte al seu import o moment de cancel·lació.

Els passius contingents són obligacions possibles sorgides com a conseqüència de fets passats, i la seva materialització està condicionada a l'esdeveniment, o no, d'un o més fets futurs independents de la voluntat de la Societat.

Els comptes anuals de la Societat recullen totes les provisions respecte a les quals s'estima que la probabilitat que calgui atendre l'obligació és superior a la probabilitat de no haver-ho de fer. Excepte en el cas que es considerin remots, els passius contingents no es reconeixen en els comptes anuals sinó que se n'informa a les notes de la memòria.

Les provisions es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i registrant-se els ajustos que sorgeixen per l'actualització d'aquestes provisions com una despesa financera conforme es va meritant.

La compensació a rebre d'un tercer en el moment de liquidar l'obligació, sempre que no hi hagi dubtes que aquest reemborsament serà percebut, es registra com a actiu, excepte en el cas que hi hagi un vincle legal pel qual s'hagi exterioritzat una part del risc, i en virtut del qual la Societat no estigui obligada a respondre; en aquesta situació, la compensació es tindrà en compte per estimar l'import pel qual, si escau, constarà la provisió corresponent.

l) Impost sobre beneficis

L'impost sobre beneficis de l'exercici es calcula com la suma de l'impost corrent, que resulta de l'aplicació del tipus de gravamen corresponent sobre la base imposable de l'exercici després d'aplicar-hi les bonificacions i les deduccions existents, i de la variació dels actius i els passius per impostos diferits comptabilitzats. L'impost corrent és l'import estimat a pagar o a cobrar relatiu a l'exercici, de conformitat amb els tipus impositius en vigor en la data del balanç.

L'impost diferit es comptabilitza per a totes les diferències temporàries entre la base fiscal dels actius i passius i els seus valors comptables en llibres. D'acord amb això, la Societat reconeix un passiu per impost diferit per a totes les diferències temporàries imposables en les quals no concorrin les excepcions que la norma comptable estableix per exonerar del registre esmentat. Respecte als actius per impostos diferits, aquests es registren per a totes les diferències temporàries deduïbles, crèdits fiscals i deduccions no utilitzades i bases imposables negatives no aplicades, en la mesura que sigui probable que hi hagi un benefici fiscal contra el qual es pugui utilitzar el dret davant de la Hisenda Pública. La Societat tributa en règim de consolidació fiscal (vegeu Nota 15), per la qual cosa es reconeixen els impostos anticipats i diferits derivats de les eliminacions dels resultats obtinguts per operacions efectuades amb altres societats del grup fiscal per calcular la base imposable consolidada, i que poden ser objecte d'incorporació en el futur.

Els actius i passius fiscals es valoren als tipus efectius que s'espera que siguin aplicables en l'exercici en què aquests s'efectuïn o es liquidin, d'acord amb els tipus impositius i la legislació fiscal aprovats o que estiguin aprovats en la data del balanç.

El benefici fiscal corresponent a les possibles deduccions aplicables es considera com el menor import de l'Impost sobre beneficis de l'exercici en què neix o s'exerceix el dret a la deducció (vegeu Nota 15). Perquè aquestes deduccions es facin efectives, s'han de complir els requisits que estableix la normativa vigent.

La despesa per impost sobre beneficis es reconeix en el compte de pèrdues i guanys, llevat que aquest impost estigui relacionat amb partides directament reflectides en el patrimoni net, en aquest cas l'impost es reconeix també en el patrimoni net.

En cada tancament comptable es reconsideren els actius per impostos diferits registrats, i s'hi efectuen les correccions oportunes en la mesura que hi hagi dubtes sobre la seva recuperació futura. Així mateix, en cada tancament s'avaluen els actius per impostos diferits no registrats en balanç i aquests són objecte de reconeixement en la mesura que passi a ser probable la seva recuperació amb beneficis fiscals futurs.

m) Impost sobre el valor afegit (IVA)

La Societat aplica la regla de prorrata de l'Impost sobre el Valor Afegit. Per això, l'IVA suportat no deduïble forma part del cost d'adquisició dels actius corrents i no corrents, així com dels serveis que són objecte de les operacions gravades per l'impost.

n) Ingressos i despeses

Criteri general

Els ingressos i les despeses s'imputen en funció del criteri de meritació, és a dir, quan es produeix el corrent real de béns i serveis que aquests representen, independentment del moment en què es produeixi el corrent monetari o financer derivat d'aquests. Aquests ingressos es valoren pel valor raonable de la contraprestació rebuda, un cop deduïts descomptes i impostos.

El reconeixement dels ingressos per vendes es produeix en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat del bé venut, no mantenint la gestió corrent sobre aquest bé, ni retenint el control efectiu sobre aquest.

Pel que fa als ingressos per prestació de serveis, aquests es reconeixen considerant el grau de realització de la prestació en la data de balanç, sempre que el resultat de la transacció pugui ser estimat amb fiabilitat.

Els interessos rebuts d'actius financers es reconeixen utilitzant el mètode de tipus d'interès efectiu. En qualsevol cas, els interessos d'actius financers meritats amb posterioritat al moment de l'adquisició es reconeixen com a ingressos en el compte de pèrdues i guanys.

L'import net del volum de negoci inclou els dividendes rebuts de les inversions financeres, que es registren com a ingressos en l'exercici en què s'anuncia la distribució d'aquest benefici per part de l'òrgan d'Administració corresponent de la societat participada (vegeu Nota 16.a).

Reconeixement de les vendes de promocions i sòl

La Societat reconeix els ingressos per vendes de promocions i sòl en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat.

En qualsevol altre cas, es manté el cost incorregut en la construcció de la promoció a l'epígraf «Existències», i l'import rebut es registra a compte del preu total de la venda com a «Bestretes de clients» en el balanç adjunt.

o) Transaccions amb vinculades

La Societat efectua totes les seves operacions amb vinculades a valors de mercat. A més, els preus de transferència estan adequadament suportats, per la qual cosa els administradors de la Societat consideren que no hi ha riscos significatius per aquest aspecte dels quals puguin derivar passius de consideració en el futur.

p) Estat de fluxos d'efectiu

L'estat de fluxos d'efectiu es presenta pel mètode indirecte i està compost pels conceptes següents:

- Fluxos d'efectiu: entrades i sortides de diners en efectiu i d'altres actius financers equivalents, entenen-los com les inversions corrents de gran liquiditat i baix risc d'alteracions en el seu valor. També comprenen els pagaments i cobraments de la Societat, incloent-hi els pagaments per interessos, dividendes rebuts i impostos, així com altres activitats que no es poden qualificar com a inversió o finançament.

- Activitats d'explotació: activitats típiques de l'explotació, així com altres activitats que no poden ser qualificades d'inversió o finançament.

- Activitats d'inversió: les d'adquisició, alienació o disposició per altres mitjans d'actius no corrents i altres inversions no incloses en l'efectiu i els seus equivalents.

- Activitats de finançament: activitats que produeixen canvis en la grandària i la composició del patrimoni net i dels passius que no formen part de les activitats d'explotació. Inclouen els cobraments procedents de l'adquisició per tercers de títols valors emesos per l'empresa o de préstecs o altres instruments de finançament concedits per entitats financeres o tercers, així com els pagaments efectuats per amortització o devolució d'aquests. També es consideren els dividendes pagats a l'accionista únic.

q) Indemnitzacions per acomiadament

D'acord amb la legislació vigent, la Societat està obligada al pagament d'indemnitzacions als empleats amb els quals, amb determinades condicions, rescindeixi les relacions laborals. Per tant, les indemnitzacions per acomiadament susceptibles de quantificació raonable es registren com a despesa en l'exercici en el qual s'adopta la decisió de l'acomiadament. En els comptes anuals adjunts no s'ha registrat cap provisió per aquest concepte, ja que no estan previstes situacions d'aquesta naturalesa.

r) Elements patrimonials de naturalesa mediambiental

Es consideren actius de naturalesa mediambiental els béns que són utilitzats de manera duradora en l'activitat de la Societat, la finalitat principal dels quals és la minimització de l'impacte mediambiental i la protecció i la millora del medi ambient, incloent-hi la reducció o l'eliminació de la contaminació futura.

L'activitat de la Societat, per la seva naturalesa, no té un impacte mediambiental significatiu.

5. Inversions immobiliàries

El moviment d'aquest capítol del balanç en els exercicis 2018 i 2017, així com la informació més significativa que afecta aquest epígraf, ha estat el següent:

	Milers d'euros				31/12/2018
	31/12/2017	Altes	Baixes	Traspassos i altres	
Cost:	623.734	2.574	(26.742)	(246.715)	352.851
Terrenys i construccions	604.680	2.572	(26.185)	(257.980)	323.087
Instal·lacions tècniques	19.054	2	(557)	11.265	29.764
Amortització acumulada:	(52.661)	(5.424)	2.209	32.842	(23.034)
Construccions	(48.126)	(4.559)	2.068	34.647	(15.970)
Instal·lacions tècniques	(4.535)	(865)	141	(1.805)	(7.064)
Deterioraments	(285.262)	12.577	8.621	45.089	(218.975)
Total	285.811	9.727	(15.912)	(168.784)	110.842

	Milers d'euros				31/12/2017
	31/12/2016	Altes	Baixes	Traspassos	
Cost:	649.774	195	(6.679)	(19.556)	623.734
Terrenys i construccions	630.720	195	(6.679)	(19.556)	604.680
Instal·lacions tècniques	19.054	-	-	-	19.054
Amortització acumulada:	(45.885)	(9.580)	614	2.190	(52.661)
Construccions	(42.249)	(8.681)	614	2.190	(48.126)
Instal·lacions tècniques	(3.636)	(899)	-	-	(4.535)
Deterioraments	(215.892)	(73.499)	1.246	2.883	(285.262)
Total	387.997	(82.884)	(4.819)	(14.483)	285.811

En l'exercici 2018, la Societat ha registrat dotacions per deteriorament del valor per un import d'11.202 milers d'euros i reversions del deteriorament del valor per un import de 23.779 milers d'euros a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» (vegeu Nota 16.f) del Compte de pèrdues i guanys adjunt, corresponents a les inversions immobiliàries en què el valor recuperable determinat a partir de taxacions i valoracions de tercers experts independents, ajustat d'acord amb un model intern de valoració, ha resultat inferior o superior al valor net comptabilitzat (105.816 i 32.317 milers d'euros de dotació i reversió del deteriorament, respectivament, en l'exercici 2017).

Durant l'exercici 2018, la Societat ha traspassat diversos immobles de l'epígraf «Inversions immobiliàries» a l'epígraf «Existències», ja que s'han destinat a la venda. L'import net total d'aquests traspassos ha pujat a 19.537 milers d'euros (vegeu Nota 9).

Així mateix, els traspassos de l'exercici inclouen l'aportació no dinerària de diversos immobles a favor d'Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (societat participada al 100% per part de Criteria) per un import net de 149.247 milers d'euros. Entre els immobles esmentats destaquen un edifici destinat a oficines situat al carrer Provençals, 39 (Barcelona), l'antiga seu dels serveis centrals de "la Caixa", ubicada al carrer Via Laietana, 56 (Barcelona), un local comercial situat al carrer Ribera, 16 (València), un edifici d'habitatges situat al carrer República Argentina, 258 (Barcelona) i un edifici d'habitatges situat al carrer Gran Via de les Corts Catalans, 655 (Barcelona) (vegeu Nota 7.1).

Addicionalment, durant l'exercici 2018, la Societat ha alienat elements de les inversions immobiliàries amb un cost net de 15.912 milers d'euros, i s'ha obtingut un benefici abans d'impostos de 4.826 milers d'euros com a resultat d'aquestes vendes, registrat a l'epígraf «Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.f).

Tipus d'inversions i destinació d'aquestes

Les inversions immobiliàries de la Societat es corresponen principalment amb immobles destinats a la seva explotació en règim de lloguer.

L'ús i la ubicació geogràfica de les inversions destinades a l'explotació mitjançant lloguer, incloses a l'epígraf «Inversions immobiliàries», es distribueix, al tancament dels exercicis 2018 i 2017, de la manera següent:

Distribució per tipus d'ús	Metres quadrats	
	2018	2017
Habitatges	210.464	235.422
Oficines i locals	4.942	40.663
Naus industrials	2.065	819
Total	217.471	276.904

Distribució per àrea geogràfica	Metres quadrats	
	2018	2017
Barcelona	21.535	34.661
Toledo	18.277	25.368
Las Palmas	9.706	15.033
Alacant	9.165	17.579
Madrid	5.814	10.575
Altres	152.974	173.688
Total	217.471	276.904

El valor dels actius totalment amortitzats i en ús a 31 de desembre de 2018 pugen a 49 milers d'euros (3.165 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

La política de la Societat és formalitzar pòlisses d'assegurances per cobrir els possibles riscos als quals estan subjectes els diversos elements de les seves inversions immobiliàries. Els Administradors de la Societat revisen anualment, o quan alguna circumstància ho fa necessari, les cobertures i els riscos coberts, i s'acorden els imports que raonablement s'han de cobrir per a l'any següent. Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, no hi havia cap dèficit de cobertura relacionat amb aquests riscos.

Al tancament de l'exercici 2018 no hi havia cap tipus de restricció per dur a terme noves inversions immobiliàries ni per cobrar-ne ingressos meritats, ni tampoc en relació amb els recursos obtinguts d'una possible alienació. A 31 de desembre de 2018, no hi ha compromisos de compra.

Els ingressos meritats durant els exercicis 2018 i 2017 derivats del lloguer d'aquestes inversions immobiliàries han pujat a 12.852 i 16.688 milers d'euros, respectivament (Nota 16.a), i consten registrats a l'epígraf «Import net del volum de negoci – Vendes d'immobles i arrendaments» del compte de pèrdues i guanys adjunt. D'altra banda, les despeses d'explotació registrades durant els exercicis 2018 i 2017 per tots els conceptes relacionats amb aquests ingressos van pujar a 3.087 i 5.189 milers d'euros, respectivament.

6. Arrendaments

Al tancament dels exercicis 2018 i 2017, tots els arrendaments operatius d'habitatges que la Societat té contractats són rescindibles pels arrendataris amb un preavis, majoritàriament, d'un mes, per la qual cosa no hi ha quotes d'arrendament mínimes no cancel·lables, d'acord amb els actuals contractes en vigor.

Pel que fa als arrendaments d'oficines, locals i naus industrials, la Societat té contractades amb els arrendataris les següents quotes d'arrendament mínimes, d'acord amb els actuals contractes en vigor, sense tenir en compte la repercussió de les despeses comunes, els increments futurs per IPC, ni les actualitzacions futures de rendes pactades contractualment (en milers d'euros):

Arrendament operatiu	2018	2017
Quotes mínimes		
Menys d'1 any	190	3.310
Entre 1 i cinc anys	548	8.986
Més de cinc anys	122	12.116
Total	860	24.412

En l'exercici 2018, la Societat ha aportat a Inmo Criteria Caixa, S.A.U. la major part dels immobles afectes a l'activitat arrendatícia d'oficines, locals i naus industrials (vegeu Nota 5).

A 31 de desembre de 2018 i 2017, no hi ha quotes contingents.

7. Inversions en empreses del grup, associades i negocis conjunts a llarg i curt termini

La informació més significativa relacionada amb els títols inclosos a «Participacions en empreses del Grup» i «Participacions en empreses associades i negocis conjunts» al tancament de l'exercici 2018 s'adjunta als Annexos I i II, respectivament.

7.1 Participacions en empreses del grup

A 31 de desembre de 2018, cap de les inversions en empreses del grup cotitza a borsa.

El moviment de les inversions en empreses del grup durant els exercicis 2018 i 2017 és el següent:

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Traspassos i Altres	
Saldo a 31/12/2017						1.343.530
Saba Infraestructuras, S.A.	438.176	-	(138.486)	-	(473.823)	(174.133)
Criteria Movilidad, S.L.U.	5.800	-	-	-	298.837	304.637
Inversiones Autopistas, S.A.	-	(60.483)	(67.414)	-	-	(127.897)
Els Arbres de la Tardor, S.L.U.	-	-	-	(540)	(92.088)	(92.628)
Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	32.000	-	-	3.849	524.425	560.274
Energía Boreal 2018, S.A.	96	-	-	-	520.936	521.032
Mediterránea Beach & Golf Community, S.A.U.	25.000	-	-	-	-	25.000
Criteria Venture Capital, S.I.C.C., S.A.	4.000	-	-	(3.262)	-	738
Caixa Capital Micro II, FCR	-	(975)	-	167	-	(808)
Moviments de l'any 2018	505.072	(61.458)	(205.900)	214	778.287	1.016.215
Saldo a 31/12/2018						2.359.745

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Traspassos i Altres	
Saldo a 31/12/2016						12.515.142
Cotitzades						
CaixaBank, S.A.	-	(1.316.828)	-	-	(9.896.764)	(11.213.592)
No cotitzades						
Caixa Capital Micro II, FCR	280	-	-	(525)	-	(245)
Criteria Venture Capital, S.I.C.C., S.A.	10.000	-	-	(10.057)	-	(57)
Els Arbres de la Tardor, S.L.U.	-	-	-	(57.322)	-	(57.322)
Inmo Criteria Caixa, S.A.	348.838	-	-	2.221	-	351.059
Saba Infraestructuras, S.A.	-	-	(9.997)	-	-	(9.997)
Inmo Criteria Arrendamiento, S.L. (*)	-	(228.452)	-	(893)	46.176	(183.169)
Inmo Criteria Arrendamiento II, S.L. (*)	-	(74.202)	-	(1.764)	17.677	(58.289)
Moviments de l'any 2017	359.118	(1.619.482)	(9.997)	(68.340)	(9.832.911)	(11.171.612)
Saldo a 31/12/2017						1.343.530

(*) L'import registrat com «Traspassos i d'altres» corresponia a la condonació d'interessos a favor d'Inmo Criteria Arrendamiento (anteriorment, Servihabitat Alquiler) i Inmo Criteria Arrendamiento II (anteriorment, Servihabitat Alquiler II), respectivament.

Durant l'exercici 2018, Criteria ha dut a terme les operacions amb empreses del grup detallades a continuació:

Saba Infraestructuras, S.A. i Criteria Movilidad, S.L.U.

En data 30 de juliol de 2018, Criteria va adquirir la participació del 48,68% que ostentaven Torreal, S.A., Kohlberg Kravis Roberts & Co. Ltd y ProA Capital de Inversiones, S.G.E.R.C.R., S.A. a Saba Infraestructuras, S.A., per un import total de 438.176 milers d'euros, cosa que la va convertir en l'accionista principal de Saba Infraestructuras, S.A. i en va passar a controlar el 98,78% del capital social.

La resta del capital social de Saba Infraestructuras, fins a arribar al 49,90% que no era propietat de Criteria, era propietat d'accionistes minoritaris. En aquest sentit, Criteria, a través de la seva filial 100% participada Criteria Movilidad, S.L.U., va dur a terme un procés per adquirir l'1,22% restant amb les mateixes condicions de l'adquisició prèvia de juliol. Aquest procés va finalitzar el 15 de novembre de 2018 amb una acceptació del 58,65%, equivalent a un 0,71% del capital social de Saba Infraestructuras, S.A., i va implicar un desemborsament de 5.493 milers d'euros. D'aquesta manera, Criteria va passar a tenir de manera directa i indirecta el 99,50% del capital social de Saba.

Durant els mesos de juny i setembre de 2018, Saba Infraestructuras va fer dos repartiments de dividendes contra prima d'emissió per un import total de 150.025 milers d'euros, ambdós registrats com a menor cost de cartera. L'import total atribuïble a Criteria és de 138.486 milers d'euros.

En data 13 de desembre de 2018, Criteria Movilidad va fer una ampliació de capital que Criteria va subscriure totalment mitjançant l'aportació no dinerària de la seva participació en Saba Infraestructuras i la capitalització d'un crèdit d'un import de 5.800 milers d'euros (vegeu Nota 7.4). En tractar-se de l'aportació d'un negoci a una empresa del grup, en aplicació de les normes particulars de la Norma 21 del Pla General de Comptabilitat, Criteria ha valorat l'increment de la seva inversió a Criteria Movilidad pel valor comptable dels elements patrimonials de Saba Infraestructuras en els comptes anuals consolidats del Grup Fundació Bancària "la Caixa" en la data en què es va fer l'operació. Aquest fet ha implicat un impacte negatiu de 174.986 milers d'euros a les Reserves de Criteria (vegeu Nota 11).

Inversiones Autopistas, S.A.

Inversiones Autopistas, S.A. (societat participada en un 55,54% per Criteria) tenia una participació en el capital social d'Abertis Infraestructuras, S.A. (Abertis) del 6,07%, que era l'actiu principal de la societat.

En data 4 de maig de 2018, el Consell d'Administració de Criteria i la Junta General d'Accionistes d'Inversiones Autopistas, S.A. van acordar, respectivament, la intenció d'acceptar l'Oferta Pública d'Adquisició, llançada per la societat alemanya Hochtief Aktiengesellschaft (Hochtief), sobre la totalitat d'accions d'Abertis (vegeu Nota 7.2). Al seu torn, en data 4 de maig de 2018, la Junta General d'Inversiones Autopistas va acordar repartir un dividend a compte del resultat de l'exercici com a conseqüència d'aquesta operació, del qual Criteria va rebre 497.737 milers d'euros i, en la mateixa data, repartir un dividend contra reserves per un import de 148.422 milers d'euros, del qual Criteria va rebre 82.427 milers d'euros. D'aquests, se n'han registrat 67.414 milers d'euros contra cost de cartera i la resta en el compte de resultats. En data 16 de maig de 2018, Hochtief va liquidar l'esmentada oferta, i Inversiones Autopistas, S.A. va rebre 1.103.859 milers d'euros.

Posteriorment, la Junta General d'Inversions Autopistas del dia 29 de juny de 2018 va aprovar la dissolució i liquidació simultània de la societat i el repartiment de l'haver social disponible a tots els seus accionistes, del qual corresponien a Criteria 60.483 milers d'euros, import que s'ha registrat contra cost de cartera. De l'esmentat repartiment, 31.847 milers d'euros es van rebre en efectiu i els 28.636 milers d'euros restants es corresponen amb crèdits contra la Hisenda Pública espanyola derivats de la devolució dels pagaments fraccionats de l'Impost sobre Societats dels exercicis 2017 i 2018, dels quals 25.565 milers d'euros s'han fet efectius en data 1 de febrer de 2019.

Els Arbres de la Tardor, S.L.U.

En data 12 de juliol de 2018, Els Arbres de la Tardor, S.L.U. (societat participada en un 100% per Criteria) va fer una ampliació de capital per un import de 252.425 milers d'euros mitjançant la compensació de crèdits que Criteria li tenia atorgats per un import de 250.000 milers d'euros en concepte de principal i 2.425 milers d'euros en concepte d'interessos (vegeu Nota 7.4).

Adicionalment, en data 3 de desembre de 2018, Criteria va subscriure una ampliació de capital a favor d'Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (InmoCaixa) per un import de 156.688 milers d'euros mitjançant l'aportació de la totalitat de la seva participació a Els Arbres de la Tardor, S.L.U. En tractar-se de l'aportació d'un negoci a una empresa del Grup, en aplicació de les normes particulars de la Norma 21a del Pla General de Comptabilitat, Criteria ha valorat l'increment de la inversió a InmoCaixa pel valor comptable dels elements patrimonials d'Els Arbres de la Tardor en els comptes anuals consolidats del Grup Criteria en la data en què es va fer l'operació. Aquest valor és igual al valor net comptable de la participació d'Els Arbres de la Tardor en Criteria. Com a conseqüència, l'aportació no ha tingut cap impacte en les reserves de la Societat.

Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (InmoCaixa)

En data 29 de juny de 2018, InmoCaixa va fer una ampliació de capital per un import de 32.000 milers d'euros, mitjançant l'emissió de 100.000 accions noves de 100 euros de valor nominal, amb una prima d'emissió de 22.000 milers d'euros, que Criteria va subscriure i desemborsar íntegrament.

Així mateix, en data 3 de desembre de 2018, InmoCaixa va fer una ampliació de capital totalment subscripta per Criteria mitjançant l'aportació no dinerària de la totalitat la seva participació en Els Arbres de la Tardor, S.L.U., com s'ha esmentat amb anterioritat, així com diversos immobles de la seva propietat (vegeu Notes 5 i 9) per un import total de 524.425 milers d'euros. En relació amb l'aportació no dinerària d'immobles, s'han valorat els elements objecte de la transacció al seu valor raonable. Tanmateix, com que l'aportació no dinerària s'ha dut a terme a una empresa del grup, s'ha seguit el criteri anàleg que es dona a les permutes d'immobilitzat (permuta no comercial) i l'increment de la participació en InmoCaixa s'ha efectuat al valor net comptable dels elements lliurats (els immobles), sense produir cap resultat comptable en Criteria.

Energía Boreal 2018, S.A. (anteriorment, Caixa Títol, S.A.)

En data 5 d'octubre de 2018, Criteria, BCN Godia, S.L.U. i G3T, S.L. van aportar, en el seu conjunt, el 5% del capital social de Naturgy Energy Group, S.A. (anteriorment denominada Gas Natural, S.D.G., S.A.) a Energía Boreal 2018, S.A. (societat que controla Criteria). Concretament, Criteria va aportar el 3,60% del capital social de Naturgy per un import de 520.936 milers d'euros, BCN Godia va aportar-ne el 0,60% i G3T, el 0,80%. Les accions objecte de l'aportació s'han valorat a valor raonable, per bé que l'increment de la participació en Energía Boreal s'ha dut a terme a valor net comptable de les accions de Naturgy aportades, perquè es tracta d'una aportació no dinerària a una empresa del Grup.

Adicionalment, Criteria va formalitzar de manera separada els pactes parasocials amb BCN Godia i G3T, pels quals ambdues societats han sindicat a favor de Criteria els drets de vot derivats d'1.264.954 accions de Naturgy (0,13%) i 1.000.000 accions de Naturgy (0,10%) respectivament, de la seva titularitat directa (vegeu Nota 7.2).

A 31 de desembre de 2018, la participació de la Societat en Energía Boreal 2018, S.A. és del 71,95%.

Mediterránea Beach & Golf Community, S.A.U.

En data 26 de març de 2018, Mediterránea Beach & Golf Community, S.A.U. va fer una ampliació de capital per un import de 25.000 milers d'euros, mitjançant l'emissió de 36.585 accions noves de 41 euros de valor nominal, amb una prima d'emissió de 23.500 milers d'euros, que Criteria va subscriure i desemborsar íntegrament.

A 31 de desembre de 2018, la participació de la Societat en Mediterránea Beach & Golf Community és del 100%.

Criteria Venture Capital, SICCC, S.A.

En data 21 de novembre de 2018, Criteria Venture Capital, SICCC, S.A. va fer una ampliació de capital per un import de 4.000 milers d'euros, mitjançant l'emissió d'1.000.000 accions noves d'1 euro de valor nominal, amb una prima d'emissió de 3.000 milers d'euros, que Criteria va subscriure i desemborsar íntegrament.

A 31 de desembre de 2018, la participació de la Societat en Criteria Venture Capital és del 100%.

Durant l'exercici 2017, cal destacar les operacions efectuades amb relació a la participació de Criteria en CaixaBank. En data 6 de febrer de 2017, es van col·locar, mitjançant la modalitat de col·locació accelerada o *accelerated book building* entre inversors institucionals o qualificats, 318.305.355 accions de CaixaBank titularitat de Criteria, que representaven aproximadament el 5,322% del seu capital social. L'import de l'operació va pujar a un total d'1.068.008 milers d'euros; el preu de venda va ser de 3,3572 euros per acció, i va implicar el registre d'un resultat negatiu de 248.820 milers d'euros a l'epígraf «Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades» del Compte de pèrdues i guanys de l'exercici 2017. Amb posterioritat, com es detalla a la Nota 1 dels comptes anuals de Criteria corresponents a l'exercici 2017, durant el tercer trimestre d'aquest exercici es va perdre el control sobre les decisions rellevants de CaixaBank una vegada complertes totes i cadascuna de les decisions establertes pel Banc Central Europeu als efectes de la desconsolidació prudencial. Com a conseqüència, Criteria va passar a registrar la seva participació en CaixaBank com a participació associada en mantenir-hi una influència significativa.

7.2 Participacions en empreses associades i negocis conjunts

A 31 de desembre de 2018, Criteria no participa en cap negoci conjunt.

Els moviments d'aquest epígraf del balanç adjunt per als exercicis 2018 i 2017 es mostren a continuació:

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Traspassos i Altres	
Saldo a 31/12/2017						17.305.190
Abertis Infraestructuras, S.A.	-	(1.132.783)	-	-	-	(1.132.783)
Naturgy Energy Group, S.A.	-	(60.780)	-	-	(520.936)	(581.716)
Grupo Financiero Inbursa, S.A.B. de CV	-	-	(12.893)	(216.883)	-	(229.776)
CaixaBank, S.A.	-	(4)	-	-	-	(4)
Moviments de l'any 2018	-	(1.193.567)	(12.893)	(216.883)	(520.936)	(1.944.279)
Saldo a 31/12/2018						15.360.911

	Milers d'euros			Total
	Altes	Baixes	Traspassos	
Saldo a 31/12/2016				7.399.070
CaixaBank, S.A.		-	9.896.764	9.896.764
Grupo Financiero Inbursa, S.A.B. de CV	10.039	-	-	10.039
Abertis Infraestructuras, S.A.	-	(683)	-	(683)
Moviments de l'any 2017	10.039	(683)	9.896.764	9.906.120
Saldo a 31/12/2017				17.305.190

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el valor raonable de les participacions en empreses associades puja a 14.346.796 i 19.421.903 milers d'euros, respectivament. En la determinació del valor raonable, s'ha considerat el valor de la cotització a 31 de desembre de 2018 per a les societats cotitzades i els valors recuperables que ha calculat la Societat mitjançant mètodes de valoració acceptats generalment per a les societats no cotitzades. A 31 de desembre de 2017, el valor raonable incloïa la participació en Abertis Infraestructuras, societat en què s'ha desinvertit en aquest exercici.

Durant l'exercici 2018, Criteria ha dut a terme les operacions en empreses associades i negocis conjunts detallats a continuació:

Abertis Infraestructuras, S.A. (Abertis)

El 15 de maig de 2017, la societat italiana Atlantia, S.p.A (Atlantia) va anunciar la seva decisió de llançar una Oferta Pública d'Adquisició (OPA d'Atlantia) sobre la totalitat d'accions d'Abertis Infraestructuras, S.A. (Abertis) que consistia a pagar 16,50 euros per cada acció d'Abertis o el canvi de 0,697 accions especials d'Atlantia per cada acció d'Abertis. La Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) va autoritzar el fullet el 9 d'octubre de 2017, per bé que el període d'acceptació de l'esmentada oferta es va suspendre el 18 d'octubre de 2017 ja que, en aquella data, la societat alemanya Hochtief Aktiengesellschaft (Hochtief) (controlada per la societat espanyola ACS, Actividades de Construcción y Servicios, S.A.) va presentar una oferta d'adquisició competidora (OPA d'Hochtief), també pel 100% de les accions d'Abertis.

L'OPA d'Hochtief consistia en el pagament de 18,76 euros per acció d'Abertis o el bescanvi de 0,1281 noves accions d'Hochtief per cada acció d'Abertis.

El 19 de febrer de 2018, Hochtief va anunciar un canvi de la seva oferta, oferint el pagament de 18,36 euros per acció d'Abertis o el bescanvi de 0,1254 noves accions d'Hochtief per cada acció d'Abertis, subjecte a l'aprovació en la Junta General d'Accionistes d'Abertis d'un dividend complementari de 0,40 euros per acció.

La CNMV va autoritzar l'OPA d'Hochtief en data 12 de març de 2018 i el període d'acceptació va començar el dia 20 de març de 2018. Tanmateix, en data 14 de març de 2018 es va publicar un acord entre Hochtief i Atlantia pel qual acordaven modificar l'OPA d'Hochtief, renunciar a l'OPA d'Atlantia i crear una societat holding que tindria la propietat de les accions d'Abertis després de la liquidació de l'OPA d'Hochtief. Aquesta modificació va ser remesa a la CNMV el 23 de març de 2018, i va ser autoritzada en data 12 d'abril de 2018, data en què també va ser retirada l'OPA d'Atlantia. El període d'acceptació de l'OPA d'Hochtief (incloent-hi la modificació) va finalitzar el 8 de maig de 2018.

El Consell d'Administració de Criteria i la Junta General d'Accionistes d'Inversiones Autopistas, S.A. (societat participada en un 55,54% per Criteria), en data 4 de maig de 2018, van acordar, respectivament, la intenció d'acceptar l'oferta pública per la inversió directa en el capital social d'Abertis del 15,07% i 6,07%, respectivament.

En data 16 de maig de 2018, Hochtief va procedir a la liquidació de l'oferta esmentada. D'aquesta manera, Criteria ha deixat de tenir cap participació en el capital social d'Abertis i ha rebut 2.740.510 milers d'euros pel lliurament d'accions de la seva participació directa, amb el reconeixement d'una plusvàlua d'1.595.652 milers d'euros, que s'ha registrat a l'epígraf «Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.b).

Naturgy Energy Group, S.A. (Naturgy, anteriorment denominada Gas Natural, S.D.G., S.A.)

El setembre de 2018, la Societat va vendre 4.200.000 accions representatives d'un 0,42% del capital social de Naturgy per un import de 98.926 milers d'euros, cosa que ha suposat un resultat de 38.146 milers d'euros registrats a l'epígraf «Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.b).

A 31 de desembre de 2018, la participació econòmica de Criteria en Naturgy és del 24,02%, un 20,42% del qual es té de manera directa i un 3,60% a través de la participació que es manté en Energía Boreal 2018, S.A. (vegeu punt 7.1 d'aquesta Nota). La participació mercantil del Grup Criteria en Naturgy és del 25,42%, en què s'inclou la participació directa del 24,02% de Criteria i la del 5,00% que es té a través d'Energía Boreal 2018, S.A. (societat que Criteria controla mercantilment en ser titular d'un 71,95% del capital). Addicionalment, la participació en drets de vot puja al 25,65%, tenint en compte el contingut dels pactes parasocials subscrits amb la resta d'accionistes d'Energía Boreal 2018, S.A. (vegeu Nota 7.1).

Grupo Financiero Inbursa, S.A.B. de CV (GFI)

L'abril de 2018, Criteria va rebre un dividend distribuït pel GFI amb càrrec a resultats no distribuïts d'exercicis anteriors a l'adquisició de la participada, per un import de 12.893 milers d'euros, que s'ha registrat com a menor cost de cartera.

A 31 de desembre de 2018, la participació de la Societat en el Grupo Financiero Inbursa, S.A.B. de CV és del 9,10%.

The Bank of East Asia, Limited (BEA)

Durant l'exercici 2018, les accions del BEA que va rebre Criteria en concepte de *scrip dividend* han pujat a 18.167.430, per la qual cosa la participació a 31 de desembre de 2018 de la Societat en el BEA ha augmentat fins al 17,59% (17,44% a 31 de desembre de 2017).

7.3 Deteriorament en el valor de les participacions en empreses del Grup, associades i negocis conjunts

És política de la Societat dur a terme un procés de revisió continu de la valoració de les participacions. En aquest sentit, al tancament de l'exercici, la Societat ha fet els tests de deteriorament oportuns d'aquestes participacions per determinar-ne el valor recuperable amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció valorativa corresponent.

Per a les principals participacions en empreses del grup i associades, la Societat n'ha calculat els valors recuperables, mitjançant mètodes de valoració generalment acceptats, basats bàsicament en l'estimació de la participació en els fluxos d'efectiu que s'espera que l'empresa participada generi, procedents tant de les seves activitats ordinàries com de la seva alienació o baixa en comptes. Per a les participacions per a les quals no es pot determinar el valor raonable, el valor recuperable s'ha determinat a partir del valor teòric comptable més les plusvàlues (o minusvàlues) tàcites d'aquestes participades, nets de l'efecte fiscal. En concret, per a les participacions en empreses del grup immobiliàries, aquestes plusvàlues (o minusvàlues) tàcites són bàsicament atribuïbles a actius immobiliaris, havent-se determinat la seva quantia a partir de taxacions i valoracions efectuades al tancament del període per tercers experts independents i utilitzant el model intern de valoració (vegeu Nota 4.g.).

Participacions bancàries

Criteria en calcula el valor recuperable partint del valor en ús, que s'ha determinat mitjançant el descompte dels dividends esperats a mitjà termini obtinguts a partir dels plans estratègics de cadascuna de les participades i d'estimacions internes a un horitzó temporal de 5 anys.

Les principals hipòtesis utilitzades en el model es basen en hipòtesis conservadores i s'han obtingut de fonts de prestigi reconegut, i s'han tingut en compte els països en què opera cadascuna de les participades. Així, tenen en compte una taxa de creixement d'entre l'1,7% i el 3,8% (entre l'1,6% i el 3,9% a les proves de deteriorament efectuades a 31 de desembre de 2017). La taxa de descompte aplicada a les projeccions ha estat d'entre el 9,3% i l'11,7% (8,9% i el 9,4% a les proves efectuades a 31 de desembre de 2017).

Així mateix, s'ha fet una anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives. En aquest sentit, de manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis del model, entre d'altres, la taxa de descompte: -0,5%, +0,5%, la taxa de creixement: -0,5%, +0,5% i la ROE sostenible: -1%, +1%, així com també el volum de negoci, el marge financer, les comissions, l'eficiència i el cost de risc. Tot això a fi de confirmar que el valor recuperable segueix excedint l'import a recuperar.

De l'anàlisi duta a terme, s'ha derivat la necessitat de registrar 216.883 milers d'euros a l'epígraf «Deteriorament i pèrdues d'instruments financers» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.g) en concepte de deteriorament de la participació en Grupo Financiero Inbursa. Per bé que el GFI és un dels grups líders en serveis financers de Mèxic, aquest deteriorament és conseqüència, bàsicament, del reflex en l'exercici de valoració efectuat de la creixent inestabilitat econòmica i política recent en aquest país, que s'ha reflectit en una elevada volatilitat del tipus de canvi.

Participacions industrials i de serveis

S'ha utilitzat bàsicament la metodologia de suma de parts de negocis per descompte de fluxos de caixa (DCF). Les projeccions del balanç i compte de resultats s'han dut a terme, en determinats casos, a un horitzó temporal de 5 anys i, en altres casos, s'han fet tenint en compte els terminis de concessió, els plans d'inversió rellevants, les ubicacions de les inversions en països emergents i altres factors equivalents.

Les principals hipòtesis que s'han utilitzat en el model es basen en hipòtesis conservadores i s'han obtingut de fonts de prestigi reconegut. S'han utilitzat taxes de descompte individualitzades per a cada negoci i país, que han oscil·lat entre el 6,7% i 8,6% (entre el 5,6% i el 10,7% a les proves efectuades a 31 de desembre de 2017), i no s'han considerat primes de control a la valoració de les participades. Les taxes de creixement que s'han fet servir per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions efectuades se situen com a màxim en l'1,5% (l'1,5% a les proves de deteriorament efectuades a 31 de desembre de 2017). Aquest creixement s'ha determinat en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai l'increment del PIB nominal estimat per al país o països on les entitats participades exerceixen la seva activitat.

Atès el grau d'incertesa d'aquestes assumpcions, se'n fan anàlisis de sensibilitat utilitzant canvis raonables en les hipòtesis clau sobre les quals es basa l'import recuperable de les unitats generadores d'efectiu per tal de confirmar si aquest import recuperable continua excedint l'import per recuperar. En aquest sentit, de manera complementària a l'escenari central, s'han calculat variacions possibles en les principals hipòtesis dels models i s'ha efectuat l'anàlisi de sensibilitat sobre les variables més significatives, incloent-hi els diversos *drivers* de negoci i de compte de resultats de les participades, per contrastar la resistència del valor d'aquestes participacions en escenaris més adversos.

Les variacions possibles a les principals hipòtesis clau del model han estat: taxa de descompte: -0,5%, +0,5%, taxa lliure de risc: -0,5%, +0,5% i taxa de creixement: -0,5%, +0,5%.

De les anàlisis de sensibilitat efectuades es desprèn que cap variació raonablement possible en les hipòtesis clau resulta en un deteriorament significatiu.

7.4 Altres actius financers

El detall d'aquest epígraf del balanç adjunt, a 31 de desembre de 2018 i 2017, és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros			
	31/12/2018		31/12/2017	
	No corrents	Corrents	No corrents	Corrents
Crèdits a empreses del Grup	314.575	209.198	276.331	247.154
Altres actius financers	-	583.601	2.350	-
Total	314.575	792.799	278.681	247.154

Crèdits a empreses del Grup

Milers d'euros					
	31/12/2017	Altes	Amortitzacions	Capitalització	31/12/2018
Crèdits concedits	275.000	56.000	(20.000)	-	311.000
Interessos de crèdits	1.331	2.244	-	-	3.575
No corrents	276.331	58.244	(20.000)	-	314.575
Crèdits concedits	245.000	332.598	(112.723)	(255.800)	209.075
Interessos de crèdits	2.154	2.652	(2.258)	(2.425)	123
Corrents	247.154	335.250	(114.981)	(258.225)	209.198

Milers d'euros				
	31/12/2016	Altes	Amortitzacions	31/12/2017
Crèdits concedits	53.145	225.000	(3.145)	275.000
Interessos de crèdits	63.891	1.341	(63.901)	1.331
No corrents	117.036	226.341	(67.046)	276.331
Crèdits concedits	3.500	350.000	(108.500)	245.000
Interessos de crèdits	1	3.264	(1.111)	2.154
Corrents	3.501	353.264	(109.611)	247.154

Les característiques dels crèdits concedits a les diverses entitats del Grup registrades al capítol «Altres actius financers» a 31 de desembre de 2018 i 2017 es detallen al quadre següent:

(Milers d'euros)

Societat	Límit	Tipus d'interès	31/12/2018	31/12/2017
Fundació Bancària "la Caixa"	14.000	Fix (1,69%)	14.000	-
Fundació Bancària "la Caixa"	14.000	Fix (1,37%)	14.000	-
Fundació Bancària "la Caixa"	18.000	Fix (0,87%)	18.000	-
Mediterrànea Beach & Golf Community	6.000	Fix (0,95%)	-	6.000
Els Arbres de la Tardor	250.000	Fix (0,95%)	-	239.000
Inmo Criteria Caixa	70.000	Fix (0,95%)	65.000	55.000
Inmo Criteria Arrendamiento II	45.000	Fix (0,95%)	45.000	45.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios	50.000	Fix (2,25%)	50.000	50.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios	125.000	Fix (0,95%)	125.000	125.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios	32.375	Fix (0,335%)	32.375	-
Saba Infraestructuras	156.700	EUR6M (Floor 0%) + 2,80%	156.700	-
Total	525.075		520.075	520.000

El detall dels Crèdits a empreses del Grup, segons el venciment, es detalla a continuació:

Desembre de 2018

	Milers d'euros					Total
	2019	2020	2021	2022	2023 i següents	
Inmo Criteria Caixa	-	65.000	-	-	-	65.000
Inmo Criteria Arrendamiento II	-	45.000	-	-	-	45.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios	32.375	125.000	50.000	-	-	207.375
Fundació Bancària "la Caixa"	20.000	20.000	6.000	-	-	46.000
Saba Infraestructuras	156.700	-	-	-	-	156.700
Total	209.075	255.000	56.000	-	-	520.075

Desembre 2017

	Milers d'euros					Total
	2018	2019	2020	2021	2022 i següents	
Mediterránea Beach & Golf Community	6.000	-	-	-	-	6.000
Els Arbres de la Tardor	239.000	-	-	-	-	239.000
Inmo Criteria Caixa	-	55.000	-	-	-	55.000
Inmo Criteria Arrendamiento II	-	45.000	-	-	-	45.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios	-	125.000	-	50.000	-	175.000
Total	245.000	225.000	-	50.000	-	520.000

Altres actius financers

A 31 de desembre de 2018, l'epígraf «Altres actius financers» recull 583.601 milers d'euros, 543.827 milers d'euros dels quals corresponen als pagaments a compte efectuats durant el 2018 i 39.774 milers d'euros a l'estimació de la liquidació de l'Impost sobre beneficis de l'exercici 2018 (2.350 milers d'euros el 2017) mantinguts amb la capçalera del grup fiscal, CaixaBank (vegeu Nota 15). La Societat, quan efectua la presentació de la liquidació definitiva de l'Impost el mes de juliol, regularitza els imports calculats al tancament amb la liquidació presentada.

8. Inversions financeres

El detall per categoria a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros		
	31/12/2018		
	Instrumentes de patrimoni (Nota 8.1)	Valors representatius de deute (Nota 8.2)	Altres (Nota 8.3)
Actius disponibles per a la venda	1.790.048	-	-
Valorats a valor raonable	1.739.463	-	-
Valorats a cost	50.585	-	-
Inversions mantingudes fins al venciment	-	30.634	-
Préstecs i partides a cobrar	-	-	462
Total d'Inversions financeres a llarg termini	1.790.048	30.634	462
Actius disponibles per a la venda	-	-	-
Inversions mantingudes fins al venciment	-	81.811	-
Préstecs i partides a cobrar	-	-	634.494
Total d'Inversions financeres a curt termini	-	81.811	634.494
Total a 31/12/2018	1.790.048	112.445	634.956

	Milers d'euros		
	31/12/2017		
	Instrumentes de patrimoni (Nota 8.1)	Valors representatius de deute (Nota 8.2)	Altres (Nota 8.3)
Actius disponibles per a la venda	936.134	-	-
Valorats a valor raonable	885.304	-	-
Valorats a cost	50.830	-	-
Inversions mantingudes fins al venciment	-	-	-
Préstecs i partides a cobrar	-	-	1.477
Total d'Inversions financeres a llarg termini	936.134	-	1.477
Actius disponibles per a la venda	-	-	-
Inversions mantingudes fins al venciment	-	-	-
Préstecs i partides a cobrar	-	-	26.782
Total d'Inversions financeres a curt termini	-	-	26.782
Total a 31/12/2017	936.134	-	28.259

8.1. Instruments de patrimoni

Els moviments d'aquest epígraf durant els exercicis 2018 i 2017 han estat els següents:

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Variació valor raonable	
Saldo a 31/12/2017						936.134
Cellnex Telecom, S.A.	3.802	-	(1.458)	-	16.219	18.563
Suez, S.A.	6.602	-	-	-	(114.649)	(108.047)
Telefónica, S.A.	408.066	(382)	(20.253)	-	(5.433)	381.998
Resta de renda variable espanyola	334.185	-	(1.590)	-	(30.735)	301.860
Resta de renda variable estrangera	287.648	-	-	-	(27.863)	259.785
Altres valors no cotitzats	-	(245)	-	-	-	(245)
Moviments de l'any 2018	1.040.303	(627)	(23.301)	-	(162.461)	853.914
Saldo a 31/12/2018						1.790.048

	Milers d'euros					Total
	Altes	Baixes	Dividends contra cost	Deterioraments	Variació valor raonable	
Saldo a 31/12/2016						699.478
Cellnex Telecom, S.A.	5.592	-	-	-	105.863	111.455
Suez, S.A.	51.929	-	-	-	18.311	70.240
Telefónica, S.A.	55.821	-	-	-	(498)	55.323
Altres	-	-	-	(362)	-	(362)
Moviments de l'any 2017	113.342	-	-	(362)	123.676	236.656
Saldo a 31/12/2017						936.134

Les operacions més significatives dutes a terme durant l'exercici 2018 es detallen a continuació:

Telefónica, S.A.

Durant l'exercici 2018, la Societat ha comprat 52.826.318 accions representatives d'un 1,02% del capital social de Telefónica, S.A. per un import de 408.066 milers d'euros.

A 31 de desembre de 2018, la participació de la Societat en Telefónica, S.A. és de l'1,15%.

A continuació es proporciona el valor de mercat de la participació en societats cotitzades a 31 de desembre de 2018 i 2017, incloses a l'epígraf «Instruments de Patrimoni» del balanç adjunt:

(Milers d'euros)	31/12/2018		31/12/2017	
	% part.	Valor de cotització	% part.	Valor de cotització
Cellnex Telecom, S.A.	6,03%	312.611	5,94%	294.048
Suez, S.A.	5,97%	427.886	5,86%	535.932
Telefónica, S.A.	1,15%	437.321	0,13%	55.323
Resta de renda variable	-	301.860	-	-
Resta de renda variable	-	259.785	-	-
Total		1.739.463		885.303

La Societat registra aquests actius al seu valor de mercat, i en comptabilitza les variacions de valor, netes de l'impacte fiscal, a l'epígraf «Ajustos per canvi de valor» del patrimoni net del balanç adjunt. L'impacte fiscal es recull als epígrafs no corrents del balanç corresponents: «Passius per impostos diferits» o «Actius per impostos diferits», segons correspongui.

La resta d'instruments financers no cotitzats es valoren pel seu cost, perquè no se'n pot determinar el valor raonable amb fiabilitat.

A 31 de desembre de 2018, la informació financera rellevant de les participacions més significatives classificades com a actius financers disponibles per a la venda és la següent:

Milers d'euros

Denominació social	Domicili	% Participació	% Drets de vot	Patrimoni net	Últim resultat publicat
Telefónica, S.A. (1)	Gran Vía, 28, 28013, Madrid	1,15%	1,15%	26.980.037	3.330.896
Cellnex Telecom, S.A. (1)	Carrer Juan Esplandiú, 11-13, Madrid	6,03%	6,03%	615.366	(14.983)
Suez, S.A. (1)	Tour CB21, 16, Place de l'Iris, 92040, Paris (La Défense), France	5,97%	5,97%	8.992.518	334.917

(1) Entitats cotitzades. La informació relativa al patrimoni net i l'últim resultat publicat és de data 31/12/2018.

Deteriorament de Valor dels Actius financers disponibles per a la venda – Instruments de patrimoni

D'acord amb els criteris de la Direcció, es revisa de manera regular l'evidència objectiva de deteriorament dels actius financers disponibles per a la venda.

La Societat ha efectuat les anàlisis de possibles deterioraments per a tots els seus instruments de capital classificats com a actius financers disponibles per a la venda amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció de valor corresponent. A aquests efectes, es considera que hi ha indicatiu de deteriorament quan les caigudes acumulades dels valors de mercat s'han produït de manera continuada durant un període superior a 18 mesos o en més d'un 40%. En el cas d'instruments de patrimoni que es valoren a cost, per no poder determinar-se amb confiabilitat el seu valor raonable, la correcció valorativa per deteriorament s'ha calculat com la diferència entre el valor en llibres de l'instrument de patrimoni i l'import recuperable, entès aquest com el patrimoni net de l'instrument de patrimoni corregit per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració.

De l'anàlisi efectuada, s'ha conclòs que en l'exercici 2018 no hi ha la necessitat de registre de deteriorament en les participacions en actius financers disponibles per a la venda i instruments de patrimoni de la Societat (362 milers d'euros en l'exercici 2017) (vegeu Nota 16.g).

8.2. Valors representatius de deute

El detall d'aquest epígraf del balanç adjunt a 31 de desembre de 2018 és el que es mostra a continuació (a 31 de desembre de 2017, la Societat no tenia registrat cap import en aquest epígraf):

	Milers d'euros	
	31/12/2018	
	Llarg termini	Curt termini
Deute públic espanyol	5.413	20.013
Deute públic estranger	-	46.526
Renda fixa privada espanyola cotitzada	20.000	15.139
Renda fixa privada estrangera cotitzada	5.221	133
Total	30.634	81.811

Durant l'exercici 2018, la Societat ha fet inversions en renda fixa per un import nominal conjunt de 156.598 milers d'euros, dels quals ha alienat un import nominal de 25.000 milers d'euros, i un import nominal de 21.958 milers d'euros ha arribat a venciment.

Els venciments dels valors representatius de deute a llarg termini registrats a 31 de desembre de 2018 es detallen en el quadre següent:

	Milers d'euros				Total
	2020	2021	2022	2023 i següents	
Deute públic espanyol	5.413	-	-	-	5.413
Deute públic estranger	-	-	-	-	-
Renda fixa privada espanyola cotitzada	-	-	-	20.000	20.000
Renda fixa privada estrangera cotitzada	5.221	-	-	-	5.221
Total	10.634	-	-	20.000	30.634

La Societat ha registrat aquests actius a cost amortitzat, ja que es tracta de valors representatius de deute, amb una data de venciment fixada, cobraments de quantia determinada, que es negocien en un mercat actiu i que la Societat té la intenció efectiva i la capacitat de conservar fins al venciment.

Deteriorament de Valor de les Inversions mantingudes fins al venciment – Valors representatius de deute

D'acord amb els criteris de la Direcció, es revisa regularment l'evidència objectiva de deteriorament de les inversions mantingudes fins al venciment.

La Societat ha fet les anàlisis de possibles deterioraments per a tots els valors representatius de deute classificats com a inversions mantingudes fins al venciment amb l'objectiu de registrar, si escau, la correcció de valor corresponent.

De l'esmentada anàlisi, no n'ha sortit la necessitat de registrar cap deteriorament durant l'exercici 2018.

8.3. Altres actius financers a llarg i curt termini

Durant l'exercici 2018, Criteria ha contractat diversos dipòsits amb entitats financeres per un import total de 950.000 milers d'euros, que han meritat un tipus d'interès nominal mitjà del 0,02%. El saldo total a 31 de desembre de 2018 és de 600.000 milers d'euros, i vencen el maig de 2019. Així mateix, durant l'exercici 2018 s'han contractat dipòsits en moneda estrangera per un import nominal total de 175.000 milers de dòlars estatunidencs que han meritat un tipus d'interès nominal mitjà del 2,53% i que, en liquidar-los, abans del 31 de desembre de 2018, han generat un ingrés total per diferències de tipus de canvi de 3.843 milers d'euros, registrats a l'epígraf «Diferències de canvi» del Compte de pèrdues i guanys adjunt.

L'import total dels interessos meritats pels dipòsits esmentats ha pujat a 329 milers d'euros i estan registrats a l'epígraf «Ingressos financers» del compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.h).

Adicionalment, a 31 de desembre de 2018, els saldos d'aquest epígraf del balanç adjunt inclouen dipòsits constituïts en garantia per un import de 33.750 milers d'euros (26.720 milers d'euros a 31 de desembre de 2017) de derivats financers contractats. D'aquests, un import de 12.810 milers d'euros (14.510 milers d'euros a 31 de desembre de 2017) està dipositat a CaixaBank (vegeu Nota 17.b).

D'altra banda, aquests epígrafs recullen l'import de les fiances lliurades per les quals la Societat és arrendatària, que pugen, a 31 de desembre de 2018, a 715 milers d'euros. D'aquests, un import de 253 milers d'euros és a curt termini i 462 milers d'euros és a llarg termini (1.477 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

9. Existències

En aquest epígraf del balanç s'inclouen, bàsicament, terrenys, immobles en curs de construcció i immobles acabats que la Societat té amb el propòsit de vendre'ls en el curs normal de les activitats del negoci.

El moviment que hi ha hagut durant els exercicis 2018 i 2017 en aquest epígraf ha estat el següent:

	Milers d'euros				31/12/2018
	31/12/2017	Altes	Baixes	Traspassos i altres	
Existències	2.990.105	6.447	(185.703)	(550.773)	2.260.076
Bestretes	1.968	-	(234)	-	1.734
Deteriorament	(2.023.400)	16.127	104.770	539.645	(1.362.858)
Total	968.673	22.574	(81.167)	(11.128)	898.952

	Milers d'euros				31/12/2017
	31/12/2016	Altes	Baixes	Traspassos i altres	
Existències	754.570	506	(28.997)	2.264.026	2.990.105
Bestretes	-	-	-	1.968	1.968
Deteriorament	(711.890)	39.901	19.170	(1.370.581)	(2.023.400)
Total	42.680	40.407	(9.827)	895.413	968.673

Durant l'exercici 2018, la Societat ha registrat dotacions per deteriorament del valor per un import de 92.010 milers d'euros i reversions del deteriorament del valor per un import de 108.137 milers d'euros a l'epígraf «Aprovisionaments – Deteriorament de sòls, promocions en curs i acabades» del Compte de pèrdues i guanys adjunt a les existències el valor net de realització de les quals, determinat a partir de taxacions i valoracions de tercers experts independents, ajustat d'acord amb un model intern de valoració, ha resultat inferior o superior al preu d'adquisició (o al cost de producció) (19.751 i 59.652 milers d'euros de dotació i reversió del deteriorament, respectivament, en l'exercici 2017).

Durant l'exercici 2018, la Societat ha traspasat diversos immobles de l'epígraf «Inversions Immobiliàries» a l'epígraf «Existències», ja que s'han destinat a la venda. L'import total d'aquests traspassos ha pujat a un import net de 19.537 milers d'euros (vegeu Nota 5). Així mateix, els traspassos de l'exercici inclouen l'aportació no dinerària de terrenys i obres en curs a favor d'Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (societat participada en un 100% per Criteria) per un import net de 218.490 milers d'euros (vegeu Nota 7.1).

Les baixes de l'exercici corresponen al cost de sòl i habitatges venuts durant l'exercici 2018, que han suposat uns beneficis de 9.324 milers d'euros (5.377 milers d'euros en l'exercici 2017).

A 31 de desembre de 2018, el compte «Bestretes» recull 1.734 milers d'euros corresponents a provisions de fons efectuades.

En l'exercici 2017, Criteria va reclassificar els immobles procedents de la regularització d'operacions creditícies classificats sota l'epígraf «Actius no corrents mantinguts per a la venda» a l'epígraf «Existències» del balanç adjunt, perquè es va considerar que ja no complien les condicions establertes per reconèixer-los com a Actius no corrents per a la venda.

El detall de les existències per àrea geogràfica, al tancament dels exercicis 2018 i 2017, es mostra a continuació:

Distribució per àrea geogràfica	Milers d'euros	
	Valor comptable brut	
	2018	2017
Catalunya	595.674	695.364
Andalusia	371.427	443.172
Castella-la Manxa	295.207	297.376
Madrid	284.010	383.218
Comunitat Valenciana	190.952	301.771
Astúries	88.546	91.871
Aragó	82.580	114.458
Balears	59.163	63.755
Castella i Lleó	53.110	105.664
Múrcia	48.781	50.302
País Basc	45.282	284.495
Canàries	45.257	49.339
La Rioja	36.934	37.942
Cantàbria	24.057	25.017
Galícia	22.136	28.672
Extremadura	12.463	13.101
Navarra	4.497	4.588
Total	2.260.076	2.990.105

10. Efectiu i altres actius líquids equivalents

A 31 de desembre de 2018 i 2017, els saldos d'aquest epígraf del balanç adjunt corresponen, bàsicament, a saldos de comptes corrents i a termini amb venciment inferior a 3 mesos.

Durant l'exercici 2018, el tipus d'interès mitjà per als saldos deutors dels comptes corrents ha estat del 0%.

A 31 de desembre de 2018, hi ha dipòsits contractats per un import total de 150.000 milers d'euros i amb venciments fins al març de 2019.

Els interessos meritats en els exercicis 2018 i 2017 per l'efectiu dipositat en compte corrent i a termini han pujat a 34 i 48 milers d'euros, respectivament, i estan registrats a l'epígraf «Ingressos financers» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts (vegeu Nota 16.h).

11. Patrimoni net

a) Capital social

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el capital social de la Societat està representat per 45.854.145 accions de 40 euros de valor nominal cadascuna, totalment subscrites i desemborsades. Les accions de la Societat no cotitzen a borsa.

b) Prima d'emissió

El saldo de la prima d'emissió a 31 de desembre de 2018 i 2017 puja a 2.344.519 milers d'euros.

La Llei de Societats de Capital permet expressament utilitzar el saldo de la prima d'emissió per ampliar capital i no estableix cap restricció respecte a la disponibilitat d'aquest saldo.

c) Reserves

El detall per conceptes és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	31/12/2018	31/12/2017
Legal i estatutàries	366.833	366.833
Altres reserves	11.830.436	11.894.241
Total	12.197.269	12.261.074

Reserva legal

D'acord amb la Llei de Societats de Capital, la societat anònima ha de destinar una xifra igual al 10% del benefici de l'exercici a la reserva legal fins que aquesta assoleixi, almenys, el 20% del capital social. La reserva legal es podrà utilitzar per augmentar el capital en la part del saldo que excedeixi el 10% del capital ja augmentat.

Excepte per a la finalitat esmentada anteriorment, i mentre no superi el 20% del capital social, aquesta reserva només es podrà destinar a la compensació de pèrdues i sempre que no hi hagi altres reserves disponibles suficients per a aquesta finalitat.

Al tancament de l'exercici 2018 i 2017, aquesta reserva està completament constituïda.

Altres reserves

La distribució del resultat de l'exercici 2017 va suposar un increment de 211.181 milers d'euros de l'epígraf «Altres reserves» (vegeu Nota 3).

L'Accionista Únic, a la reunió del 25 de gener de 2018, va acordar la distribució d'un dividend amb càrrec a altres reserves per un import de 100.000 milers d'euros, que es va pagar a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 29 de gener de 2018.

D'altra banda, l'aportació de la participació en Saba Infraestructuras, S.A. per part de Criteria a favor de Criteria Movilidad, S.L.U., duta a terme en aquest exercici, va generar un impacte negatiu en reserves de 174.986 milers d'euros (vegeu Nota 7.1).

d) Ajustos en patrimoni per valoració

Actius financers disponibles per a la venda

Aquest epígraf del patrimoni net del balanç recull, bàsicament, l'import, net de l'efecte fiscal, de les diferències entre el valor de mercat i el cost d'adquisició, així com les diferències de canvi, dels actius classificats com a disponibles per a la venda (vegeu Nota 8.1). Aquestes diferències es transfereixen al Compte de Pèrdues i Guanyos quan es dona la venda dels actius o quan se'n registra un deteriorament.

Cobertures dels fluxos d'efectiu

Aquest epígraf del patrimoni net del balanç recull l'import, net de l'efecte fiscal, de les variacions de valor dels derivats financers designats com a instruments de cobertura de fluxos d'efectiu, a la part de les esmentades variacions considerades com a "cobertura eficaç" (vegeu Nota 14).

El moviment corresponent als exercicis 2018 i 2017 dels ajustos en patrimoni per valoració es detalla a continuació:

	Milers d'euros				
	Saldo 31/12/2017	Altes – Plusv. (Baixes) - (Minusv.) per valoració abans d'imp.	Actius i passius fiscals diferits	Imports transferits a resultats nets d'impostos	Saldo 31/12/2018
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	116.210	(162.461)	17.580	-	(28.671)
Cobertures de fluxos d'efectiu	(593)	(1.245)	374	593	(871)
Total	115.617	(163.706)	17.954	593	(29.542)

	Milers d'euros				
	Saldo 31/12/2016	Altes – plusv. (Baixes) - (Minusv.) per valoració abans d'imp.	Actius i passius fiscals diferits	Imports transferits a resultats nets d'impostos	Saldo 31/12/2017
Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	(7.466)	123.676	-	-	116.210
Cobertures de fluxos d'efectiu	-	(847)	254	-	(593)
Total	(7.466)	122.829	254	-	115.617

12. Provisions a llarg i curt termini

A 31 de desembre de 2018 i 2017, la composició dels saldos d'aquests epígrafs del balanç adjunt, tenint en compte la naturalesa de les provisions, és la següent:

	Milers d'euros			
	31/12/2018		31/12/2017	
	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini	Curt termini
Provisions per a qüestions processals i litigis per impostos pendents	375	-	1.229	-
Processos judicials en curs	1.483	-	1.354	-
Altres provisions	-	932	-	-
Total	1.858	932	2.583	-

El moviment d'aquests epígrafs en els exercicis 2018 i 2017 és el que es detalla a continuació:

	Milers d'euros				
	Saldo 31/12/2017	Dotacions	Aplicacions	Traspassos i altres	Saldo a 31/12/2018
No corrents	2.583	554	(1.279)	-	1.858
Corrents	-	932	-	-	932
Total provisions per a contingències legals i d'altres	2.583	1.486	(1.279)	-	2.790

	Milers d'euros				
	Saldo a 31/12/2016	Dotacions	Aplicacions	Traspassos i altres	Saldo 31/12/2017
No corrents	1.872	1.930	(1.219)	-	2.583
Corrents	32.347	-	(32.347)	-	-
Total provisions per a contingències legals i d'altres	34.219	1.930	(33.566)	-	2.583

Contingències i compromisos

A 31 de desembre de 2018, Criteria té avals davant de tercers prestats per entitats financeres per un import de 8.439 milers d'euros, que corresponen a avals contrets en garantia de l'activitat immobiliària desenvolupada per la Societat (bàsicament relacionats amb gestions urbanístiques com a desenvolupament de sòls i obres d'urbanització), així com avals davant de jutjats i administracions tributàries.

Així mateix, la Societat també és titular de línies de risc multiempresa, de les quals Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (societat participada en un 100% per Criteria) ha disposat 10.708 milers d'euros en avals, majoritàriament per garantir les quantitats rebudes a compte de la venda d'immobles.

13. Deutes a llarg i curt termini

El detall dels epígrafs «Deutes a llarg i curt termini» a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros			
	31/12/2018		31/12/2017	
	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini	Curt termini
Obligacions i altres valors negociables (Nota 13.1)	1.732.875	971.153	2.742.499	-
Deutes amb entitats de crèdit (Nota 13.2)	2.406.431	20.000	3.437.104	-
Interessos per pagar	-	35.351	-	36.731
Instruments financers derivats (Nota 14)	20.054	629	10.938	-
Altres passius financers (Nota 13.3)	445	426	1.794	-
Total Deutes a llarg i curt termini	4.159.805	1.027.559	6.192.335	36.731

El detall de les Obligacions i altres valors negociables a llarg termini i els Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini, segons el venciment, es detalla a continuació:

Desembre de 2018

(Milers d'euros)	2020	2021	2022	2023	Més de 5 anys	Total
Obligacions i altres valors negociables (nominal)	-	-	1.000.000	737.000	-	1.737.000
Deutes amb entitats de crèdit (nominal)	249.000	112.000	175.000	1.125.000	750.000	2.411.000
Primes i despeses per deutes	(722)	(111)	(1.989)	(5.403)	(469)	(8.694)
Total deutes	248.278	111.889	1.173.011	1.856.597	749.531	4.139.306

Desembre 2017

(Milers d'euros)	2019	2020	2021	2022	Més de 5 anys	Total
Obligacions i altres valors negociables (nominal)	1.000.000	-	-	1.000.000	750.000	2.750.000
Deutes amb entitats de crèdit (nominal)	375.000	600.000	900.000	870.000	700.000	3.445.000
Primes i despeses per deutes	(2.748)	(2.075)	(3.082)	(3.256)	(4.236)	(15.397)
Total deutes	1.372.252	597.925	896.918	1.866.744	1.445.764	6.179.603

Durant l'exercici 2018, els interessos meritats i les despeses d'emissió pel total de deutes amb tercers han pujat a 97.032 milers d'euros (133.468 milers d'euros a 31 de desembre de 2017) i es registren a l'epígraf «Despeses financeres» del Compte de pèrdues i guanys adjunt (vegeu Nota 16.i).

A 31 de desembre de 2018, els interessos meritats pendents de pagament per «Obligacions i altres valors negociables» i «Deutes amb entitats de crèdit» pugen a 33.112 milers d'euros i 2.239 milers d'euros, respectivament, i estan registrats a l'epígraf «Deutes a curt termini» del passiu del balanç adjunt (34.048 milers d'euros i 2.683 milers d'euros, respectivament, a 31 de desembre de 2017).

13.1. Obligacions i altres valors negociables

El detall d'aquest epígraf del balanç és el que es detalla a continuació:

(Milers d'euros)	31/12/2018		31/12/2017	
	Llarg termini	Curt termini	Llarg termini	Curt termini
Bons simples (nominal)	1.737.000	971.800	2.750.000	-
Primes i despeses	(4.125)	(647)	(7.501)	-
Interessos per pagar	-	33.112	-	34.048
Total d'obligacions i altres valors negociables	1.732.875	1.004.265	2.742.499	34.048

El detall per emissió de les Obligacions i altres valors negociables a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el que es mostra a continuació:

(Milers d'euros)	Tipus d'emissió	ISIN	Tipus d'interès	Venciment	Nominal	
					31/12/2018	31/12/2017
	Bons simples	ES0314970239	2,375%	maig- 2019	971.800	1.000.000
	Bons simples	ES0205045000	1,625%	abril-2022	1.000.000	1.000.000
	Bons simples	ES0205045018	1,500%	maig-2023	737.000	750.000
					2.708.800	2.750.000

Bons simples

Durant l'exercici 2018, Criteria ha fet recompres de bons propis per un import nominal total de 41.200 milers d'euros (28.200 milers d'euros corresponents a l'emissió de deute amb venciment el maig de 2019 i 13.000 milers d'euros corresponents a l'emissió de deute amb venciment el maig de 2023).

Totes les emissions de bons simples es van adreçar exclusivament a inversors qualificats o institucionals nacionals i estrangers i cotitzen a AIAF Mercat de Renda Fixa.

Valor raonable de les obligacions i altres valors negociables

El valor raonable de les Obligacions simples i altres valors negociables puja, a 31 de desembre de 2018, a 2.747.156 milers d'euros, i es correspon amb els nivells de cotització de les emissions observats al mercat.

13.2. Deutes amb entitats de crèdit

Durant l'exercici 2018, Criteria ha fet amortitzacions totals o parcials de préstecs per un import nominal total d'1.130.000 milers d'euros, dels que 1.110.000 milers d'euros es corresponen amb amortitzacions anticipades. Així mateix, Criteria ha renegociat condicions de préstecs bilaterals per un nominal conjunt d'1.235.000 milers d'euros i ha allargat venciments (entre 1 i 6 anys) i reduït el tipus d'interès 15 punts bàsics de mitjana.

A 31 de desembre de 2018, aquest epígraf inclou préstecs contractats amb catorze entitats financeres per un import total de 2.381.000 milers d'euros, 46.000 milers d'euros dels quals es corresponen amb els préstecs que ha atorgat el Council of Europe Development Bank (CEB) (vegeu Nota 17), i venciments entre el 2020 i el 2025 (3.445.000 milers d'euros i venciments entre el 2019 i el 2023 a 31 de desembre de 2017).

Durant l'exercici 2018, la Societat ha constituït dues noves pòlisses de crèdit per un import total de 175.000 milers d'euros, atorgades per una entitat financera que pertany a la Zona Euro i una altra entitat que pertany al Regne Unit. Els venciments d'aquestes pòlisses són el 2023 i 2021, respectivament.

A 31 de desembre de 2018, Criteria té contractades sis pòlisses de crèdit per un import total de 502.000 milers d'euros (375.000 milers d'euros a 31 de desembre de 2017). Els venciments inicials de totes són el 2020, 2021 i 2023. A 31 de desembre de 2018, la societat ha fet una disposició de tresoreria en una de les esmentades pòlisses per un import de 50.000 milers d'euros.

Valor raonable dels Deutes amb entitats de crèdit

A 31 de desembre de 2018, com que la majoria dels préstecs bilaterals estan referenciats a tipus d'interès variable, la Societat considera que el seu valor raonable no difereix de manera significativa del seu valor en llibres.

13.3. Altres passius financers a llarg i curt termini

Aquests epígrafs inclouen 871 milers d'euros corresponents a les fiances cobrades als arrendataris d'immobles (1.794 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

14. Instruments financers derivats

A 31 de desembre de 2018 i 2017, els instruments financers derivats contractats són els següents:

Passius	Milers d'euros			
	31/12/2018		31/12/2017	
	No corrents	Corrents	No corrents	Corrents
Instruments financers derivats de negociació	-	-	-	-
Permutes financeres de tipus d'interès	20.054	-	10.938	-
Permutes financeres de tipus de canvi	-	629	-	-
Total d'Instruments financers derivats amb tercers	20.054	629	10.938	-
Permutes financeres de tipus d'interès	12.426	-	9.989	-
Total d'Instruments financers derivats amb empreses del grup i associades	12.426	-	9.989	-
Total	32.480	629	20.927	-

Permutes financeres de tipus d'interès

La Societat utilitza instruments financers derivats per cobrir els riscos als quals estan exposats els seus fluxos d'efectiu futurs.

El quadre següent proporciona informació sobre els contractes de derivats existents a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017:

(Milers d'euros)	Classificació	Nocional	Tipus d'interès mitjà	Venciment	Ineficàcia registrada a resultats	Valor raonable (Milers d'euros)	
						Actiu	Passiu
2018	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	2.950.000	0,26%	2020-2023	(11.784)	-	(31.235)
	Cobertura de tipus d'interès	100.000	1,10%	2026	-	-	(1.245)
2017	Permutes de tipus d'interès de variable a fix	2.700.000	0,23%	2020-2023	19.294	-	(20.080)
	Cobertura de tipus d'interès	250.000	0,61%	2023	-	-	(847)

A 31 de desembre de 2018, hi ha contractes de permutes de tipus d'interès contractats amb CaixaBank per un valor nocional d'1.100.000 milers d'euros (vegeu Nota 17).

Durant l'exercici 2018, la Societat ha contractat permutes financeres de tipus variable a fix per un import nocional total de 100.000 milers d'euros per cobrir el risc d'un increment potencial del tipus d'interès *midswap* a 5 anys a partir de l'exercici 2021, ja que la Societat preveu anticipar el finançament del deute que venç durant l'exercici 2022. La Societat considera aquests derivats com a instruments de cobertura de fluxos d'efectiu perquè la transacció futura coberta és altament probable i es compleix amb els rangs d'eficàcia establerts. L'import reconegut en el Patrimoni Net durant l'exercici ha pujat a -871 milers d'euros.

L'impacte en el Compte de pèrdues i guanys de les liquidacions d'aquests instruments financers derivats es reconeixen a l'epígraf «Despeses financeres» (vegeu Nota 16.i).

Per a les permutes financeres les anàlisis de les quals han determinat la ineficàcia de la cobertura, les variacions de valor es registren en el compte de pèrdues i guanys sota l'epígraf «Variació de valor raonable d'instruments financers» (vegeu Nota 16.j).

El valor raonable de les permutes de tipus d'interès es determina mitjançant la utilització de mètodes, com per exemple el valor actual net (VAN), en què cada flux es calcula i es descompta tenint en compte el mercat al qual pertany, l'índex a què fa referència i el risc creditici que el mercat exigeix a Criteria.

Permutes financeres de tipus de canvi

La Societat avalua en cada cas la conveniència d'utilitzar instruments financers derivats per cobrir els riscos de volatilitat a què estan exposades les transaccions en moneda estrangera.

A 31 de desembre de 2018, l'import nocional de les permutes de tipus de canvi contractades puja a 12.022 milers d'euros i té venciment l'abril de 2019.

La Societat ha optat per no aplicar la comptabilitat de cobertura, per la qual cosa les variacions de valor estan registrades en el compte de pèrdues i guanys sota l'epígraf «Variació de valor raonable d'instruments financers» del Resultat financer (vegeu Nota 16.j).

15. Situació fiscal

a) Actius i passius fiscals

	Milers d'euros			
	31/12/2018		31/12/2017	
	No corrents	Corrents	No corrents	Corrents
Hisenda Pública, deutora per l'Impost del Valor Afegit	-	205	-	10
Altres	-	28.636	-	-
Impostos diferits d'actiu	880.919	-	958.640	-
Total deutors	880.919	28.841	958.640	10
Hisenda Pública, creditora per retencions de l'IRPF	-	458	-	640
Hisenda Pública, creditora per l'Impost del Valor Afegit	-	61.919	-	2.368
Organismes Seguretat Social, creditors	-	116	-	103
Prestació patrimonial	-	2.236	-	2.779
Altres	-	11.232	-	-
Hisenda Pública, impostos diferits de passiu	1.197	-	-	-
Total creditors	1.197	75.961	-	5.890

b) Tributació consolidada

De conformitat amb la legislació vigent, la Societat tributa en règim de consolidació fiscal i forma part, com a entitat dependent, del Grup fiscal número 20/1991, la societat dominant del qual és CaixaBank.

Així mateix, la Societat també forma part del Grup de Consolidació Fiscal de l'Impost sobre el Valor Afegit del qual CaixaBank és entitat dominant.

c) Conciliació resultat comptable i base imposable fiscal

L'Impost sobre beneficis es calcula a partir del resultat econòmic o comptable, obtingut per l'aplicació de principis de comptabilitat generalment acceptats, encara que no coincideixi necessàriament amb el resultat fiscal, entès com la base imposable de l'impost.

La conciliació entre el resultat comptable i la base imposable de l'Impost sobre Societats és la següent:

Exercici 2018

	Milers d'euros		
	Augment	Disminució	Import
Resultat comptable del període (abans d'impostos)			2.591.420
Diferències permanents:			
Diferències cost comptable-fiscal participacions transmeses	436.755	(782.325)	(345.570)
Ajustos per deteriorament valors de participacions en capital	220.685	(4.016)	216.669
Exempció dividendes i transmissió de participacions (art. 21 LIS)	321.184	(2.925.772)	(2.604.588)
Limitació en la deduïbilitat de despeses financeres	65.915	-	65.915
Altres	1.286	-	1.286
Diferències temporals:			
Provisió insolvències	1.678	(1.980)	(302)
Deteriorament de cartera	604	-	604
Deteriorament d'existències	-	(31.378)	(31.378)
Depreciació d'immobilitzat	235.635	(257.527)	(21.892)
Aplicació del límit de l'11.12 LIS	331	-	331
Altres provisions	775	(3.797)	(3.022)
Altres	1.010	(642)	368
Base imposable (resultat fiscal)			(130.159)

Exercici 2017

	Milers d'euros		
	Augment	Disminució	Import
Resultat comptable del període (abans d'impostos)			341.400
Diferències permanents:			
Diferències cost comptable-fiscal participacions transmeses	495.881	-	495.881
Ajustos per deteriorament valors de participacions en capital	70.923	(2.221)	68.702
Exempció dividendes i transmissió de participacions (art. 21 LIS)	-	(1.061.494)	(1.061.494)
Limitació en la deduïbilitat de despeses financeres	98.528	-	98.528
Altres	867	-	867
Diferències temporals:			
Provisió insolvències	1980	(2.220)	(240)
Deteriorament d'existències	-	(448)	(448)
Depreciació d'immobilitzat	293.879	(215.951)	77.928
Aplicació del límit de l'11.12 LIS	448	-	448
Altres provisions	8.534	(37.469)	(28.935)
Altres	1.002	(632)	370
Base imposable (resultat fiscal)			(6.993)

La diferència entre la base imposable i el resultat comptable correspon principalment a (i) determinades provisions per deterioraments d'existències i d'inversions immobiliàries considerades no deduïbles, (ii) diferències entre els costos comptables i fiscals de participacions transmeses durant l'exercici, (iii) despeses financeres no deduïbles fiscalment, (iv) provisions comptables no deduïbles fiscalment i (v) exempció de dividendes i transmissions de participacions.

Com a conseqüència de les diferències existents entre les normes comptables i les tributàries, i de la tributació en règim de consolidació fiscal, la despesa (ingrés) per l'impost corresponent al resultat comptable no coincideix amb l'import de la liquidació tributària que determina la quota de l'impost sobre societats; això comporta comptabilitzar els actius per impostos diferits, per l'excés d'impost pagat respecte a l'impost meritat, i els passius per impostos diferits, per l'excés de l'impost sobre beneficis meritat respecte a l'import a pagar.

d) Conciliació entre Resultat comptable i despesa per impost sobre societats

La conciliació entre el resultat comptable i la despesa per l'Impost sobre Societats dels exercicis 2018 i 2017 és la següent:

Exercici 2018	Milers d'euros
Resultat comptable abans d'impostos	2.591.420
Diferències permanents	(2.666.288)
Quota al 30%	22.460
Deduccions	-
Cancel·lació d'impostos anticipats i regularització de l'impost sobre societats de l'exercici anterior	(54.594)
Total (despesa) / ingrés per impost reconegut en el compte de pèrdues i guanys	(32.134)

Exercici 2017	Milers d'euros
Resultat comptable abans d'impostos	341.400
Diferències permanents	(397.516)
Quota al 30%	16.835
Deduccions	-
Retencions en origen	(345)
Cancel·lació d'impostos anticipats i regularització de l'impost sobre societats de l'exercici anterior	3.291
Total (despesa) / ingrés per impost reconegut en el compte de pèrdues i guanys	19.781

e) *Actius i passius per impostos diferits registrats*

El detall i moviment del saldo d'«Actius per impostos diferits» és el següent, en milers d'euros:

	Milers d'euros			31/12/2018
	31/12/2017	Variacions de l'exercici	Traspassos	
Diferències temporànies (impostos anticipats):				
Provisió per a insolvències	594	(91)	-	503
Amortització	2.206	(938)	-	1.268
Aportacions a plans de pensions	273	262	-	535
Deteriorament immobles	282.273	(77.196)	-	205.077
Deteriorament participacions	4.753	(3.560)	-	1.193
Ajustos de valoració dels AFDV	-	18.777	-	18.777
Ajustos de valoració cobertures de fluxos d'efectiu	254	120	-	374
Altres	4.315	458	-	4.773
Crèdit fiscal per bases imposables negatives	193.036	(844)	-	192.192
Deduccions	470.936	(14.709)	-	456.227
Total actius per impostos diferits	958.640	(96.498)	-	880.919

	Milers d'euros			31/12/2017
	31/12/2016	Variacions de l'exercici	Traspassos	
Diferències temporànies (impostos anticipats):				
Provisió per a insolvències	666	(72)	-	594
Amortització	2.352	(146)	-	2.206
Aportacions a plans de pensions	198	75	-	273
Deteriorament immobles	314.371	(32.098)	-	282.273
Deteriorament participacions	831	3.922	-	4.753
Ajustos de valoració cobertures de fluxos d'efectiu	-	254	-	254
Altres	12.504	(8.189)	-	4.315
Crèdit fiscal per bases imposables negatives	193.036	-	-	193.036
Deduccions	473.735	(2.799)	-	470.936
Total actius per impostos diferits	997.693	(39.053)	-	958.640

El detall i el moviment del saldo de «Passius per impostos diferits» és el següent, en milers d'euros.

	Milers d'euros			31/12/2018
	31/12/2017	Variacions de l'exercici	Traspassos	
Ajustos de valoració dels AFDV	-	1.197	-	1.197
Total passius per impostos diferits	-	1.197	-	1.197

L'import dels actius fiscals diferits monetitzables estimats d'acord amb el Reial Decret-Llei 14/2013, de 29 de novembre, a 31 de desembre de 2018, és de 186.839 milers d'euros (257.456 milers d'euros a 31 de desembre de 2017).

La Societat, com a societat dependent del Grup Fiscal, fa una anàlisi del valor recuperable dels actius per impostos diferits registrats. Per fer-ho, ha desenvolupat un model basat en projeccions de resultats del Grup Fiscal. Aquest model s'ha elaborat en col·laboració amb un expert independent i s'actualitza semestralment per incorporar les possibles desviacions de la realitat respecte al model.

A 31 de desembre de 2018, els resultats del model i els exercicis de *back testing* efectuats suporten la recuperabilitat dels actius fiscals diferits en els terminis legals.

Així mateix, en els actuals entorns de tipus d'interès, el valor nominal dels actius fiscals diferits no difereix significativament del seu valor actual.

f) Bases imposables negatives i deduccions pendents d'aplicar

A 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017, les bases imposables negatives que ha generat la Societat pendents de compensar pel Grup fiscal i els seus corresponents imports són els següents:

Exercici	Milers d'euros
2013	54.894
2012	585.743
Total	640.637

Els impostos anticipats per deduccions pendents d'aplicar a 31 de desembre de 2018 inclouen, bàsicament, deduccions per doble imposició. L'import de les deduccions acreditades en cada exercici és el següent:

Exercici	Milers d'euros
2014	133.344
2013	153.953
2012	139.932
2011	28.998
Total	456.227

Els Administradors de la Societat consideren que el Grup Fiscal en què s'integra la Societat generarà prou bases fiscals per recuperar íntegrament els crèdits fiscals activats.

g) Exercicis pendents de comprovació i actuacions inspectores

Segons estableix la legislació vigent, els impostos no es poden considerar definitivament liquidats fins que les declaracions presentades hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el termini de prescripció de quatre anys.

La Societat té oberts a Inspecció els exercicis 2013 i següents dels principals impostos que li són aplicables.

Els Administradors de la Societat consideren que s'han practicat adequadament les liquidacions dels impostos, per la qual cosa, fins i tot en el cas que sorgissin discrepàncies en la interpretació normativa vigent pel tractament fiscal atorgat a les operacions, els eventuais passius resultants, en cas de materialitzar-se, no afectarien de manera significativa els comptes anuals adjunts.

h) Operacions acollides al règim fiscal especial

D'acord amb el que estableix l'article 86 de la Llei 27/2014, de 27 de novembre, de l'Impost sobre Societats, a continuació es relacionen les operacions que la Societat ha efectuat en l'exercici 2018 a l'empara del règim fiscal especial del Capítol VII del Títol VII de la Llei de l'Impost sobre Societats:

- En data 5 d'octubre de 2018, Criteria va aportar el 3,60% del capital social de Naturgy Energy Group, S.A. a Energía Boreal 2018, S.A. (societat controlada per Criteria) (vegeu Notes 7.1 i 7.2). No obstant això, s'ha renunciat al règim d'ajornament de les rendes derivades de la transmissió de les accions de Naturgy Energy Group, S.A. de l'esmentat règim fiscal especial, mitjançant-ne la integració a la base imposable de l'Impost sobre Societats.
- En data 13 de desembre de 2018, Criteria Movilidad, S.L.U. (societat participada en un 100% per Criteria) va fer una ampliació de capital que Criteria va subscriure mitjançant l'aportació no dinerària de la seva participació en Saba Infraestructuras (vegeu Nota 7.1) i la capitalització d'un crèdit d'un import de 5.800 milers d'euros (vegeu Nota 7.3). El valor comptable i fiscal dels elements aportats a Criteria Movilidad, S.L.U. pujava a 479.623 milers d'euros i 475.439 milers d'euros, respectivament.
- En data 3 de desembre de 2018, Inmo Criteria Caixa, S.A.U. (societat participada en un 100% per Criteria) va fer una ampliació de capital totalment subscripta per Criteria mitjançant l'aportació no dinerària de la totalitat la seva participació en Els Arbres de la Tardor, S.L.U. (vegeu Nota 7.1). El valor comptable i fiscal d'aquesta participació pujava a 156.688 milers d'euros i 402.375 milers d'euros, respectivament.
- Addicionalment, en data 3 de desembre de 2018, Inmo Criteria Caixa, S.A.U. va fer una ampliació de capital totalment subscripta per Criteria mitjançant l'aportació no dinerària de diversos immobles de la seva propietat (vegeu Notes 5, 7.1 i 9).

La informació relativa a operacions sotmeses al règim fiscal especial d'exercicis anteriors consta a les notes fiscals dels comptes anuals de la Societat d'exercicis anteriors.

16. Ingressos i despeses

a) Import net del volum de negoci

Ingressos de participacions en capital

L'epígraf «Ingressos de participacions en capital» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts correspon als dividendes rebuts de les societats participades i presenta, per als exercicis 2018 i 2017, el detall següent:

Societat	Milers d'euros	
	2018	2017
Inversiones Autopistas, S.A.	529.289	102.724
CaixaBank, S.A.	358.881	311.030
Naturgy Energy Group, S.A.	324.292	244.558
Abertis Infraestructuras, S.A.	59.706	115.004
Suez, S.A.	23.754	21.683
Energía Boreal 2018, S.A.	16.166	-
Aigües de Barcelona, Empresa Metropolitana del Cicle Integral de l'Aigua, S.A.	3.846	3.745
Altres valors cotitzats	593	-
Grupo Financiero Inbursa, S.A.B. de CV	-	13.509
Cellnex Telecom, S.A.	-	1.189
Total	1.316.527	813.442

Vendes d'immobles i arrendaments

El detall de l'epígraf «Vendes» dels comptes de pèrdues i guanys dels exercicis 2018 i 2017 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Venda d'immobles	90.189	14.282
Arrendament d'edificis (Nota 5)	12.852	16.688
Total	103.041	30.970

Prestació de serveis

La línia «Prestació de serveis» del compte de pèrdues i guanys recull els ingressos per serveis oferts a companyies del Grup i associades (440 milers d'euros el 2018 i 2.227 milers d'euros el 2017, vegeu Nota 17).

b) Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades

A continuació es presenta el detall dels resultats generats per l'alienació d'inversions en empreses del grup i associades per als exercicis 2018 i 2017 (vegeu Notes 7.1 i 7.2):

Societat	Milers d'euros	
	2018	2017
Abertis Infraestructuras, S.A.	1.595.652	991
Naturgy Energy Group, S.A.	38.146	-
CaixaBank, S.A.	-	(248.820)
Total	1.633.798	(247.829)

c) Despeses de personal

L'epígraf «Despeses de personal» del compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2018 i 2017 adjunt presenta la composició següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Sous i salaris i indemnitzacions	(10.299)	(10.494)
Seguretat Social a càrrec de l'empresa	(1.138)	(1.092)
Altres despeses socials	(1.894)	(1.164)
Total	(13.331)	(12.750)

El nombre mitjà de persones empleades durant els exercicis 2018 i 2017, distribuït per categories, ha estat el següent:

Categoria professional	2018	2017
Directius	6	6
Caps	11	8
Tècnics	54	52
Administratius	16	17
Total	88	83

Ni en l'exercici 2018 ni en l'exercici 2017 hi ha empleats amb una discapacitat superior o igual al 33%.

Així mateix, la distribució per sexes al final dels exercicis 2018 i 2017, detallada per categories, és la següent:

Categoria professional	2018		2017	
	Homes	Dones	Homes	Dones
Directius	6	-	6	-
Caps	7	4	4	4
Tècnics	32	23	27	22
Administratius	1	15	1	16
Total	46	42	38	42

d) Altres despeses d'explotació

El desglossament del saldo «Serveis exteriors» inclòs a l'epígraf «Altres despeses d'explotació» del compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2018 i 2017 adjunt presenta la composició següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Arrendaments i cànon	(1.856)	(1.974)
Reparació i conservació	(2.559)	(3.336)
Serveis de professionals independents	(2.823)	(8.074)
Assegurances	(254)	(224)
Seguretat i vigilància	(1.446)	(1.514)
Despeses de representació i desplaçament	(4.500)	(2.282)
Òrgans de govern i Control	(5.119)	(4.663)
Despeses relacionades amb immobles	(30.472)	(41.898)
Altres despeses	(1.178)	(1.201)
Total	(50.207)	(65.166)

A l'apartat «Arrendaments i cànons» s'inclouen els contractes d'arrendament operatiu. El més significatiu dels exercicis 2018 i 2017 és l'arrendament a CaixaBank de les oficines de Criteria, ubicades a l'avinguda Diagonal, 621, de Barcelona.

Al tancament de l'exercici 2018, la Societat té contractades amb CaixaBank les quotes d'arrendament mínimes següents, d'acord amb els contractes actuals en vigor, sense tenir en compte repercussió de despeses comunes, increments futurs per l'IPC ni actualitzacions futures de rendes pactades contractualment:

Arrendaments operatius	Milers d'euros	
	2018	2017
Quotes mínimes		
Menys d'un any	1.756	1.846
Entre un i cinc anys	3.255	5.276
Més de cinc anys	-	-
Total	5.011	7.122

L'import de les quotes fixes d'arrendament operatiu reconegudes com a despesa en l'exercici 2018 s'inclou a «Altres despeses d'explotació» i puja a 1.695 milers d'euros (1.791 milers d'euros en l'exercici 2017).

A l'apartat de Serveis de professionals independents s'inclouen, en els exercicis 2018 i 2017, els honoraris pels serveis prestats per l'auditor de la Societat, Deloitte, S.L., i societats vinculades, segons el detall següent (en milers d'euros):

Serveis prestats per l'auditor de comptes i per empreses vinculades

	2018	2017
Serveis d'auditoria	449	370
Altres serveis de verificació	84	195
Total serveis d'auditoria i relacionats	533	565
Altres serveis	38	324
Total serveis professionals	571	889

e) Informació sobre els ajornaments de pagament efectuats a proveïdors. Disposició addicional tercera. «Deure d'informació» de la Llei 15/2010, de 5 de juliol

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat a les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa la informació sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 s'ha publicat al BOE una nova resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) que deroga l'anterior de 29 de desembre de 2010.

D'acord amb el que s'indica en la resolució de 29 de gener de 2016, a continuació es desglossa la informació requerida amb relació als pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Pagaments efectuats i pendents en la data de tancament del balanç

(Milers d'euros)	Import	
	2018	2017
Total pagaments fets	81.464	79.491
Total pagaments pendents	2.214	6.009
Total pagaments de l'exercici	83.678	85.500

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors

(Dies)	Dies	
	2018	2017
Període mitjà de pagament a proveïdors	13	18
Ràtio d'operacions pagades	12	17
Ràtio d'operacions pendents de pagament	30	27

f) Deteriorament i resultat per alienacions d'immobilitzat

El detall d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per als exercicis 2018 i 2017 és el que es mostra a continuació:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Deteriorament d'immobilitzat:	12.577	(10.419)
Inversions immobiliàries (Nota 5)	12.577	(73.499)
Actius no corrents mantinguts per a la venda	-	63.080
Resultat per alienacions d'immobilitzat:	4.792	12.895
Immobilitzat intangible (Nota 4.a)	(25)	(250)
Immobilitzat material (Nota 4.b)	(9)	(76)
Inversions immobiliàries (Nota 5)	4.826	558
Actius no corrents mantinguts per a la venda	-	12.663
Total	17.369	2.476

g) Deteriorament i pèrdues d'instruments financers

Tal com s'ha explicat a les corresponents notes «Participacions en empreses del grup i associades» (vegeu nota 7) i «Actius financers disponibles per a la venda» (vegeu Nota 8.1), Criteria ha registrat en aquest epígraf els imports per deteriorament següents:

	Milers d'euros	
	2018	2017
Per participacions en empreses del grup i associades (Notes 7.1, 7.2 i 7.3)	(216.669)	(68.340)
Per Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	-	(362)
Total	(216.669)	(68.702)

h) Ingressos financers

L'epígraf «Ingressos financers» dels comptes de pèrdues i guanys adjunts corresponen en la seva totalitat a ingressos de valors negociables i altres instruments financers, i la composició és la següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
En empreses del grup i associades:	4.940	4.605
Interessos dels comptes corrents de CaixaBank (Nota 10)	25	-
Interessos de crèdits a empreses Grup	4.907	4.605
Altres ingressos financers	8	-
En tercers:	644	1.140
Interessos dels comptes en entitats financeres (Notes 8.3 i 10)	338	48
Ingressos de valors representatius de deute	305	-
Altres ingressos financers	1	1.092
Total	5.584	5.745

i) Despeses financeres

En els exercicis 2018 i 2017, el saldo d'aquest epígraf dels comptes de pèrdues i guanys adjunts es desglossa, en funció de la naturalesa de les operacions financeres que l'han originat, de la manera següent:

	Milers d'euros	
	2018	2017
En empreses del grup i associades:	(6.745)	(9.565)
Despesa financera obligacions emeses	-	(1.497)
Interessos de préstecs i altres	(52)	(1.250)
Instruments financers derivats	(6.693)	(6.818)
En tercers:	(105.653)	(140.194)
Despesa financera obligacions emeses	(53.288)	(78.010)
Interessos de préstecs i altres	(43.744)	(55.458)
Instruments financers derivats	(8.621)	(6.726)
Total	(112.398)	(149.759)

j) Variació de valor raonable en instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys recull les variacions de valor dels contractes de permuta de tipus d'interès i de tipus de canvi que la Societat té contractats (vegeu Nota 14).

k) Deteriorament i resultat per alienació d'instruments financers

Aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per a l'exercici 2018 recull el resultat de les recompres de bons propis (vegeu Nota 13.1) i el resultat d'una permuta de tipus de canvi que ha arribat a venciment.

En l'exercici 2017, aquest epígraf incloïa la periodificació dels ingressos per la cancel·lació de derivats de tipus d'interès sobre obligacions subordinades.

17. Operacions amb parts vinculades

a) Operacions amb vinculades

Totes les operacions amb parts vinculades, segons la definició que conté l'Ordre EHA/3050/2004, de 15 de setembre, efectuades durant l'exercici 2018, són pròpies del trànsit ordinari i s'han dut a terme en condicions de mercat. Les operacions efectuades amb societats vinculades s'han desglossat al llarg de les notes anteriors, i es resumeixen de la manera següent:

Operacions efectuades amb la Fundació Bancària "la Caixa", Accionista únic:

- Arrendament a Fundació Bancària "la Caixa" de les oficines de Criteria Caixa, S.A.U., ubicades a la Plaça Weyler, 3, de Palma de Mallorca.
- Dividends distribuïts a la Fundació Bancària "la Caixa", per un import total de 100.000 milers d'euros amb càrrec a altres reserves i per un import de 250.000 milers d'euros a compte del resultat de l'exercici 2018 (vegeu Nota 3). Així mateix, és intenció del Consell d'Administració proposar a l'Accionista la distribució d'un dividend complementari sobre el resultat de l'exercici 2018 per un import de 200.000 milers d'euros.
- En l'exercici 2013, es va subscriure un conveni entre el Council of Europe Development Bank (d'ara endavant, el CEB) i la Fundació Bancària "la Caixa" mitjançant el qual el CEB oferia una línia de finançament a la Fundació Bancària "la Caixa" per un import màxim de 100.000 milers d'euros i instrumentalitzat a través de CaixaBank. Aquest conveni està associat al desenvolupament del Projecte LD 1785 (2012) relatiu al finançament parcial i indirecte de projectes de Programes Socioeducatius per a la Igualtat d'Oportunitats de l'Obra Social "la Caixa".

En data 8 de febrer de 2018, CaixaBank va cedir a Criteria la seva posició contractual en el conveni descrit anteriorment. Com a conseqüència, a 31 de desembre de 2018, Criteria té atorgats crèdits a l'Accionista Únic per un import de 46.000 milers d'euros i, al seu torn, té préstecs rebuts pel CEB per aquest mateix import, registrats als epígrafs «Altres actius financers» i «Deutes amb entitats de crèdit» del balanç de situació adjunt, respectivament (vegeu Notes 7.4 i 13.2).

Operacions efectuades amb empreses del Grup Criteria:

- Contractes de prestació de serveis per part de Criteria a Caixa Capital Risc, SGEIC, S.A., en matèria d'anàlisi i seguiment de projectes d'inversió, recursos humans i serveis informàtics.
- Contracte per a la prestació de serveis subscrit per Inmo CriteriaCaixa, S.A.U. a favor de Criteria, entre els quals s'inclouen la gestió integral de la cartera immobiliària i la comercialització dels immobles en venda i en lloguer propietat de Criteria.
- Criteria té concedits crèdits a les filials fins a un límit màxim de 525.075 milers d'euros, 520.075 milers d'euros dels quals s'han disposat a 31 de desembre de 2018 (vegeu Nota 7.4).
- En data 3 de desembre de 2018, Inmo Criteria Caixa, S.A.U. va fer una ampliació de capital totalment subscrita per Criteria mitjançant l'aportació no dinerària de la totalitat la seva participació en Els Arbres de la Tardor, S.L.U., així com diversos immobles de la seva propietat (vegeu Notes 5, 7.1 i 9).

Operacions efectuades amb empreses associades del Grup Criteria:

- Arrendament a CaixaBank de les oficines de Criteria Caixa, S.A.U., ubicades a l'Avinguda Diagonal, 621, de Barcelona i al Passeig de la Castellana, 51, de Madrid.
- La Societat té contracte de dipositaria de valors amb CaixaBank, The Bank of East Asia i el Grupo Financiero Inbursa.
- A 31 de desembre de 2018, Criteria té contractades amb CaixaBank permutes financeres de tipus variable a fix per un nocional de 1.100 milions d'euros, amb venciments entre el 2020 i el 2022 (vegeu Nota 14).
- Contracte marc per a la prestació de determinats serveis per part de CaixaBank a favor de Criteria; s'han subscrit, mitjançant document d'encàrrec, serveis en matèria d'assessoria fiscal.
- Contracte de prestació de serveis per part de Serveis Informàtics la Caixa, S.A. (Silk), en concepte de manteniment i gestió de determinades aplicacions informàtiques, a Criteria.

D'altra banda, hi ha compromisos postocupacionals amb l'Alta Direcció per un import de 8.176 milers d'euros.

Descripció de les relacions entre la Fundació Bancària "la Caixa", Criteria i CaixaBank

Com a conseqüència de la transformació de "la Caixa" en fundació bancària i la finalització de l'exercici indirecte de l'activitat bancària a través de CaixaBank, i en compliment de la normativa vigent, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" va aprovar, el 24 de juliol de 2014, un protocol de gestió de la participació financera. El 18 de maig de 2017, el Patronat de la Fundació Bancària "la Caixa" va aprovar un nou protocol de gestió de la participació financera per tal d'adaptar-ne el contingut als compromisos que ha d'assumir la Fundació Bancària "la Caixa" directament i a través de Criteria, per complir les condicions de desconsolidació establertes pel Banc Central Europeu. En data 25 de maig de 2017, el Consell d'Administració de Criteria va acordar l'adhesió en tots els aspectes d'aquest Protocol (d'ara endavant, el "Protocol de Gestió"), que regula principalment:

- Els criteris bàsics que regeixen la gestió de la Fundació Bancària "la Caixa" de la seva participació en CaixaBank.
- Les relacions entre el Patronat i els òrgans de govern de CaixaBank.
- Els criteris generals per dur a terme operacions entre la Fundació Bancària "la Caixa" i CaixaBank.
- Els mecanismes per evitar l'aparició de conflictes d'interès.
- Els criteris bàsics relatius a la cessió i l'ús de signes distintius i noms de domini titularitat de la Fundació Bancària "la Caixa" per part de CaixaBank i de societats del seu grup.
- L'atorgament d'un dret d'adquisició preferent a favor de la Fundació Bancària en cas de transmissió per part de CaixaBank del Monte de Piedad, del qual és titular.
- Els principis bàsics d'una possible col·laboració a l'efecte que (a) CaixaBank pugui implementar polítiques de responsabilitat social corporativa a través de la Fundació Bancària "la Caixa" i (b) la Fundació Bancària doni difusió als seus programes de l'Obra Social mitjançant la xarxa de sucursals de CaixaBank i, si escau, a través d'altres mitjans materials.

- El flux d'informació adequat que permeti a totes dues entitats l'elaboració dels seus estats financers i el compliment d'obligacions d'informació periòdica i de supervisió davant del Banc d'Espanya i organismes reguladors.

En el marc d'aquest Protocol de Gestió, la Fundació Bancària "la Caixa", Criteria i CaixaBank van formalitzar, el 19 de desembre de 2016, un Protocol Intern de Relacions, que va modificar el de l'1 de juliol de 2011 i que va recollir els aspectes del Protocol de Gestió que requerien la participació de CaixaBank com a contrapart de la Fundació Bancària "la Caixa" i de Criteria.

El 25 de gener de 2018, el Consell d'Administració de Criteria va aprovar la modificació del Protocol Intern de Relacions entre la Fundació Bancària "la Caixa", CaixaBank i Criteria, amb l'objecte de: (i) adequar el seu contingut al Protocol de Gestió; (ii) acomplir les condicions comunicades el 16 de març de 2016 pel Consell de Supervisió del Banc Central Europeu per a la desconsolidació a efectes prudencials entre Criteria i CaixaBank; i (iii) adaptar el Protocol a les condicions de desconsolidació esmentades.

El resum de les transaccions efectuades durant els exercicis 2018 i 2017 amb empreses del grup i amb empreses associades i negocis conjunts ha estat el següent:

	Milers d'euros		
	2018		
	Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Serveis rebuts	14.697	7	4.940
Serveis prestats	414	-	24
Ingressos per interessos	4.326	581	25
Despeses per interessos	-	-	6.745
Dividends rebuts	545.455	-	742.879
Dividends contra cost cartera	205.900	-	12.893
Dividends, reserves i prima pagats	-	400.000	-
Ingressos per lloguers	-	-	1.301

	Milers d'euros		
	2017		
	Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Serveis rebuts	7.016	-	10.447
Serveis prestats	671	-	1.504
Ingressos per interessos	4.605	-	-
Despeses per interessos	-	-	9.565
Dividends rebuts	102.724	-	684.101
Dividends contra cost cartera	9.997	-	-
Dividends, reserves i prima pagats	-	400.000	-
Ingressos per lloguers	-	-	1.679

b) Saldos amb vinculades

L'import dels saldos en balanç amb vinculades a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Nota	Milers d'euros		
		2018		
		Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Crèdits a llarg termini	(Nota 7.4)	285.000	26.000	-
Altres actius financers	(Nota 7.4)	-	-	583.601
Interessos pendents de cobrament	(Nota 7.4)	3.602	96	-
Deutors a curt termini	(Nota 7.4)	61.730	572	24.196
Crèdits a curt termini	(Nota 7.4)	189.075	20.000	-
Dipòsits constituïts en garantia	(Nota 8.3)	-	-	12.810
Efectiu i altres actius líquids equivalents	(Nota 10)	-	-	142.266
Instruments financers derivats	(Nota 14)	-	-	12.426
Interessos pendents de pagament		-	-	831
Creditors a curt termini		-	67	614

	Nota	Milers d'euros		
		2017		
		Grup Criteria	Fundació Bancària "la Caixa"	Associades i negocis conjunts
Crèdits a llarg termini	(Nota 7.4)	275.000	-	-
Interessos pendents de cobrament	(Nota 7.4)	3.485	-	-
Deutors a curt termini	(Nota 7.4)	3.330	1.085	120.274
Crèdits a curt termini	(Nota 7.4)	245.000	-	-
Dipòsits constituïts en garantia	(Nota 8.3)	-	-	14.510
Efectiu i altres actius líquids equivalents	(Nota 10)	-	-	653.049
Instruments financers derivats	(Nota 14)	-	-	9.989
Interessos pendents de pagament		-	-	854
Creditors a curt termini		2.642	-	4.943

Adicionalment, la Societat manté les participacions financeres descrites a la Nota 7.

L'epígraf «Deutors a curt termini», a 31 de desembre de 2018, inclou saldos generats en transaccions de naturalesa comercial, així com la posició mantinguda amb la capçalera del grup fiscal, CaixaBank, derivada de la liquidació definitiva de l'Impost sobre Societats de l'exercici 2017 i ajustos d'exercicis anteriors per un import total de 23.837 milers d'euros, que s'ha fet efectiu en data 23 de gener de 2019.

Retribucions al Consell d'Administració i a l'Alta Direcció

Retribució al Consell d'Administració

Les retribucions que han percebut els membres del Consell d'Administració de Criteria en concepte de dietes d'assistència a les reunions dels òrgans d'administració i altres remuneracions dels exercicis 2018 i 2017 són les que es detallen a continuació:

	Milers d'euros			
	2018		2017	
	Individual	Grup	Individual	Grup
Total remuneració fixa	3.810	485	3.207	128
Nombre de persones	15		15	
Homes	14		14	
Dones	1		1	

Les remuneracions que han percebut durant els exercicis 2018 i 2017 els membres del Consell d'Administració de Criteria per la seva funció de representació de la Societat als Consells d'Administració de societats cotitzades i altres societats en les quals Criteria té una presència o representació significativa i que són societats del perímetre de Criteria, excloent-ne les societats del Grup, pugen a 821 i 2.025 milers d'euros, respectivament, i s'han registrat en els comptes de pèrdues i guanys de les societats esmentades.

La despesa en concepte de prima de responsabilitat civil derivada dels càrrecs de consellers i directius ha pujat a 97 i 91 milers d'euros en els exercicis 2018 i 2017, respectivament.

No s'han efectuat aportacions a plans de pensions de consellers per part de Criteria en els exercicis 2018 i 2017.

Criteria Caixa, S.A.U. no té concretes obligacions respecte als membres del Consell d'Administració, antics i actuals, en matèria de pensions per la seva condició de consellers, ni d'altres que no s'hagin descrit als paràgrafs anteriors.

No hi ha acords sobre indemnitzacions per cessament unilateral per part de la Societat amb els membres dels Òrgans de Govern de CriteriaCaixa.

Els Administradors de la Societat no han dut a terme, durant els exercicis 2018 i 2017, operacions alienes al trànsit ordinari o que no s'hagin dut a terme en condicions normals de mercat amb CriteriaCaixa, S.A.U. o les societats del seu Grup.

Retribució a l'Alta Direcció

A 31 de desembre de 2018, integren l'Alta Direcció de Criteria 6 persones (6 persones a 31 de desembre de 2017).

Les remuneracions a l'Alta Direcció dels exercicis 2018 i 2017 es detallen a continuació:

Milers d'euros	Sous	Dietes	Altres conceptes	Plans de pensions	Primes d'assegurances	Indemnitzacions per cessament	Pagaments basats en instruments de Patrimoni
Exercici 2018	3.252	721	30	756	10	-	-
Exercici 2017	3.543	490	37	230	8	-	-

Hi ha pactes amb membres de l'Alta Direcció sobre indemnitzacions en cas de cessament o rescissió anticipada dels contractes.

Informació addicional referent al Consell d'Administració

Conflictes d'interès

L'article 229 de la Llei de Societats de Capital estableix, entre altres deures dels administradors, el deure de comunicar al Consell d'Administració de la Societat qualsevol situació de conflicte, directe o indirecte, que cadascun dels Consellers o les persones que hi estiguin vinculades puguin tenir amb l'interès de la Societat.

Tots els Consellers han declarat no haver tingut cap supòsit de conflicte d'interès durant l'exercici 2018.

Prohibició de competència

De conformitat amb el que disposa l'article 229.1r de la Llei de Societats de Capital actualment vigent, els membres del Consell d'Administració s'han d'abstenir de desenvolupar activitats per compte propi o per compte d'altri que comportin una competència efectiva, sigui actual o potencial, amb la Societat o que, de qualsevol altra manera, el situïn en un conflicte permanent amb els interessos de la Societat. De conformitat amb l'article 230 de la Llei de Societats de Capital, la societat pot dispensar aquesta prohibició en el cas que no s'espera un perjudici per a la Societat o que, si se n'espera algun, el compensin els beneficis que s'espera obtenir de la dispensa. La dispensa s'ha de concedir mitjançant un acord exprés i separat de la Junta General. En relació amb això, es fa constar que cap Conseller ha comunicat a la Societat cap situació que requereixi valorar i, si escau, aprovar la dispensa oportuna.

18. Notes a l'Estat de Fluxos d'Efectiu

L'efectiu i altres actius líquids equivalents han disminuït 35.209 milers d'euros respecte al tancament de l'exercici anterior. Aquesta reducció s'explica perquè els fluxos positius obtinguts principalment per les desinversions en empreses del grup i associades (vegeu Nota 7.2) i pel cobrament dels dividendes de les participacions mantingudes en societats no han compensat els fluxos negatius derivats de les activitats d'inversió, així com de la reducció de deute de la Societat.

En relació amb els fluxos de les activitats d'explotació, destaquen els fluxos obtinguts pels dividendes cobrats de les participacions mantingudes en societats, que han pujat a 1.557.666 milers d'euros. Aquests fluxos positius s'han vist minorats pels pagaments efectuats durant l'exercici, entre els quals destaquen els pagaments a compte de l'Impost sobre beneficis de l'exercici, per un import total de 543.827 milers d'euros, així com els pagaments en concepte d'interessos de deutes, que han estat de 107.303 milers d'euros.

En relació amb el flux de les activitats d'inversió, en l'exercici 2018, la Societat ha fet desinversions en empreses del grup i associades per un import de 3.005.021 milers d'euros, que corresponen, bàsicament, a l'acceptació de l'Oferta Pública d'Adquisició sobre la totalitat de la participació en Abertis Infraestructuras per un import de 2.740.510 milers d'euros, la venda d'un 0,42% de Naturgy Energy Group per un import de 98.927 milers d'euros i l'haver social rebut per la liquidació d'Inversiones Autopistas per un import de 31.847 milers d'euros (vegeu Notes 7.1 i 7.2). D'altra banda, la Societat ha fet inversions a mercat en valors de renda fixa i renda variable per un import total d'1.040.303 milers d'euros (vegeu Nota 8), inversions en empreses del grup i associades per un import de 510.274 milers d'euros, la més significativa de les quals és l'adquisició del 48,68% de Saba Infraestructuras, per un import de 438.177 milers d'euros (vegeu Nota 7.1). Així mateix, la societat ha fet diverses imposicions a termini fix el saldo de les quals, a 31 de desembre de 2018, puja a 600.000 milers d'euros i venciment maig de 2019 (vegeu Nota 8.3).

Els fluxos obtinguts de les activitats de finançament es corresponen, bàsicament, a l'amortització de contractes de préstec amb entitats de crèdit per un import net d'1.130.000 milers d'euros, dels que 1.110.000 milers d'euros es corresponen amb amortitzacions anticipades, i les recompres de bons propis de la Societat, per un import de 41.847 milers d'euros (vegeu Nota 13.1). Així mateix, s'han pagat a l'Accionista Únic dividendes per un import total de 400.000 milers d'euros (vegeu Nota 3).

19. Informació sobre el medi ambient

Tenint en compte l'activitat a la qual es dedica la Societat, aquesta no té despeses, actius, provisions ni contingències de caràcter mediambiental que puguin ser significatives en relació amb el patrimoni, la situació financera i els resultats de la Societat. Per aquest motiu, en aquesta memòria dels comptes anuals no s'inclouen desglossaments específics respecte a qüestions mediambientals.

Criteria està compromesa amb el respecte a l'entorn natural, un compromís que va més enllà de les seves obligacions legals i que es concreten en un sistema de gestió mediambiental integrat en la seva activitat de negoci, que engloba tots els seus projectes, seguint la norma ISO 14001. Així mateix, Criteria segueix desenvolupant, mitjançant la presència en els òrgans de govern de les seves participades, els processos interns d'avaluació i control de risc social i ambiental de les seves participades, amb la finalitat de poder assegurar que aquestes organitzacions treballen de forma responsable i ètica.

20. Gestió de riscos

El Consell d'Administració de Criteria va aprovar, el 25 de gener de 2018, la Política de Gestió de Riscos Corporatius (GRC), que proporciona el marc d'actuació del Model de GRC del Grup Criteria, incloent-hi Criteria i les societats sota gestió directa i la participació en les quals és del 100%. Els principals elements del Model són els que es detallen a continuació:

- **Entorn de control / Formació i comunicació:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos, comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Categories de riscos

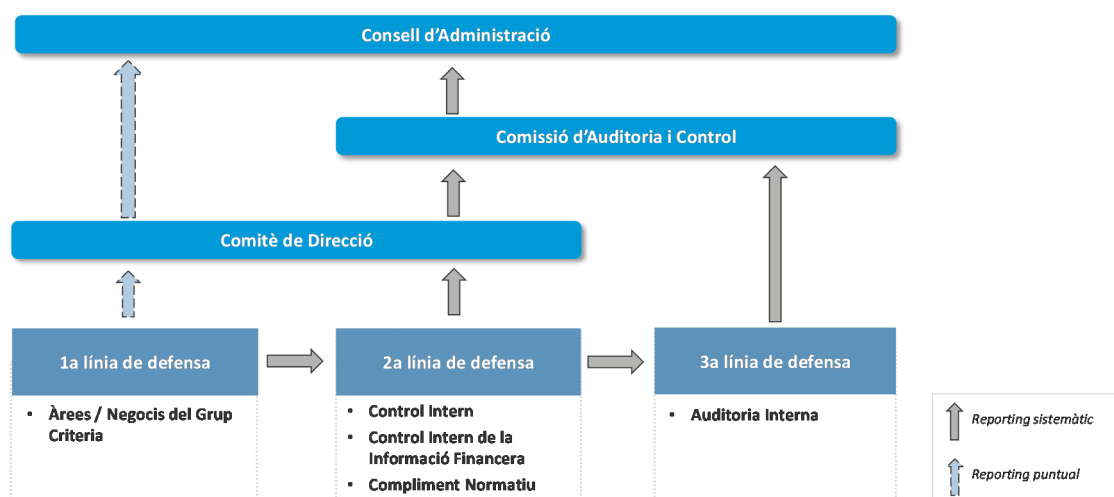
Partint de la metodologia establerta als estàndards internacionals del "*Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*" (COSO), el Model de GRC del Grup Criteria estableix quatre categories de riscos que, en cas de materialitzar-se, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- Estratègics: riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.
- Financers: riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:
 - Liquiditat: possibilitat que hi hagi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius i les necessitats de negoci.
 - Crèdit: possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que es puguin derivar.
 - Deteriorament de les participacions accionaries: possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats de la Societat.
 - Deteriorament dels actius immobiliaris: possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.
 - Deteriorament d'altres actius: possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup que no són participacions ni actius immobiliaris.

- Mercat: possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
- Fiabilitat de la informació financer: possibilitat d'afectació a la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financer.
- Operacionals: riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.
- Legals / de compliment: riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup opera, així com compliment de polítiques internes.

Entorn de control

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos estiguin gestionats i supervisats de manera eficaç.

El **Consell d'Administració**, mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos de la Societat, inclosos els fiscals.

Adicionalment, la **Comissió d'Auditoria i Control** supervisa els serveis d'auditoria interna i tot el procés d'elaboració i presentació de la informació financer de Critería, abans que el Consell d'Administració l'aprovi.

Primera línia de defensa. Les Àrees/Negocis del Grup s'encarreguen de:

- a. Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- b. Reportar a la segona línia de defensa l'estat dels riscos dels quals són responsables.
- c. Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa. Formada per les funcions següents:

- a. Control Intern
- b. Control Intern de la Informació Financera
- c. Compliment Normatiu

a. Control Intern

La Funció de Control Intern s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC i participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents en el Model de GRC.

Al seu torn, reporta als Òrgans de Govern la informació següent:

- Anualment: tots els riscos de cada àrea/negoci, els controls implementats i la seva efectivitat, així com els plans d'acció establerts.
- Semestralment: els canvis, si escau, en riscos rellevants, emergents o materialitzats.
- Immediatament: tots aquells riscos que puguin suposar una amenaça per a l'existència o continuïtat del Grup.

A l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriu amb més precisió el model de GRC del Grup Criteria.

b. Control Intern de la Informació Financera

La Funció de Control Intern de la Informació Financera s'encarrega, bàsicament, de:

- Implantar i assegurar l'existència d'una cultura de control intern de la informació financera a tots els nivells organitzatius en què calgui, duent a terme, en cas que es consideri necessari, accions formatives a les àrees afectades.
- Avaluar que la informació financera elaborada pel Grup Criteria inclou les transaccions, fets i altres esdeveniments que l'afecten de conformitat amb la normativa aplicable.
- Assessorar en matèria de control intern sobre la informació financera, elaborant o impulsant polítiques, normes i codis interns o, si escau, millorant-los.
- Mantenir una comunicació contínua amb Auditoria Interna sobre les debilitats i aspectes de millora del SCIIF.

Al seu torn, a través de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, reporta als Òrgans de Govern la informació següent:

- Quan es formula informació financera: certificació assegurant que els responsables han executat correctament, dins del termini establert i de la manera pertinent, les activitats de control clau, i comunicació del seguiment de les debilitats detectades i els seus plans d'acció.
- Els aspectes rellevants sorgits de la revisió contínua del SCIIF.

A l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici es descriuen més detalladament les característiques del SCIIF del Grup Criteria.

c. Compliment Normatiu

L'objectiu de la funció de Compliment Normatiu és la supervisió dels riscos legals o de compliment, definits al Model de Criteria, com ara els riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què Criteria opera, així com al compliment de polítiques internes, dels quals es puguin derivar sancions administratives, judicials o danys reputacionals.

La supervisió del risc es fa mitjançant l'establiment de controls de la segona línia de defensa, que permeten detectar possibles deficiències en els procediments implantats a Criteria per assegurar el compliment de la normativa dins del seu àmbit d'actuació. En cas de detecció de deficiències, es desenvolupen, juntament amb les àrees de gestió afectades, propostes d'accions de millora sobre les quals es fa un seguiment periòdic fins que queden efectivament implantades. Així mateix, es fa un seguiment de les bones pràctiques en matèria d'integritat i normes de conducta de la Societat, entre les quals hi ha el Codi Ètic, el Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors, la Política de Gestió de Sancions i Contramesures Financeres Internacionals, la Política de Prevenció de Delictes, la Política de Protecció de Dades de Caràcter Personal i la Política d'Ús dels Sistemes d'Informació.

L'objectiu de Criteria és, d'una banda, minimitzar la probabilitat que es materialitzin aquests riscos i, de l'altra, en el cas que es materialitzin, que les deficiències es detectin, reportin i solucionin amb celeritat.

La gestió del risc en l'àmbit de compliment normatiu es basa en l'estructura següent:

- Comissió d'Auditoria i Control: Entre les seves funcions hi ha la de supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors (d'ara endavant, el RICMV) i les altres Polítiques, Codis i Manuals com a normes de compliment obligat a la Societat i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- Comitè de Direcció: Impulsa la cultura del compliment en l'organització, i controla i fa el seguiment del risc en l'àmbit de compliment normatiu i de les mesures de mitigació que, si escau, s'estableixin.
- Comitè de Prevenció de Delictes: Supervisa la implantació i el compliment de la Política de Prevenció de Delictes.
- Òrgan de Seguiment del RICMV: Vetlla pel compliment de les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del RICMV, els seus procediments i la resta de normativa complementària.
- Comitè de Protecció de Dades i Seguretat de la Informació: Vetlla per la coordinació i compliment de la Política de Protecció de Dades i dirigeix els punts que s'hi destaquen.

- Àrees de negoci i gestió: És el màxim exponent del control de primer nivell de l'activitat de la Societat, perquè estableix controls propers als riscos i es tracta d'un control expert. Les seves principals funcions són:
 - Aplicar la normativa vigent i detectar possibles situacions de risc desenvolupant i implantant les mesures de mitigació.
 - Implantar controls de primer nivell adequats per assegurar el compliment de les obligacions anteriors.
- Funcions d'assessorament: Conformada pels diferents experts interns i externs que ofereixen assessorament en les matèries que requereixen una especialització. Entre altres, cal esmentar l'Assessoria Jurídica, la Secretaria del Consell d'Administració, els consultors externs, etc. Les seves funcions són:
 - Assessorar les àrees de negoci i gestió per mantenir actualitzats els procediments interns en relació amb la normativa vigent.
 - Efectuar la interpretació de les lleis i les normes.
 - Aportar coneixement i anàlisi de la normativa vigent i dels projectes normatius en potència per tal de preveure'n l'impacte en Criteria.

El compliment normatiu no correspon a una àrea específica sinó a tota la Societat que, a través dels seus empleats, ha d'assegurar el compliment de la normativa vigent, aplicant procediments que traslladin aquesta normativa a l'activitat que duen a terme.

A fi de gestionar el risc en l'àmbit de compliment normatiu, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos en el Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta d'empleats han d'assumir-ne el compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, Criteria té a la intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per rebre els dubtes que pugui suscitar la interpretació o aplicació del Codi Ètic, la Política d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per denunciar els incompliments que hi pugui haver de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores, codis i estàndards de conducta vigents, establint els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

Tercera línia de defensa. Auditoria interna

La Funció d'Auditoria Interna, en dependència de la Direcció d'Auditoria i Control Intern, és la responsable d'informar la Comissió d'Auditoria i Control del funcionament adequat del sistema de control intern del Grup.

Sota els principis d'independència i objectivitat, i aplicant un enfocament sistemàtic i disciplinat, Auditoria Interna efectua serveis d'assegurament i consulta que agreguen valor al Grup.

Les seves principals funcions són:

- Avaluar l'eficàcia i l'eficiència dels sistemes de control intern establerts per a la mitigació dels riscos associats, amb especial atenció a:
 - el compliment de la legislació externa vigent i els requeriments dels organismes supervisors
 - el compliment de les polítiques i normatives internes i l'alineació amb les millors pràctiques i bons usos sectorials
 - la fiabilitat i integritat de la informació financera i operativa, incloent-hi l'efectivitat del Sistema de Control Intern de la Informació Financera (SCIIF)
 - l'ús econòmic i eficient dels recursos per part del Grup
- Aportar valor mitjançant la proposta de recomanacions per resoldre les debilitats detectades en les revisions efectuades i el seguiment del seu grau d'implantació per part de les àrees responsables.
- Reportar de forma periòdica a l'Alta Direcció i a la CAC informació rellevant sobre les conclusions dels treballs efectuats, les debilitats detectades i les recomanacions formulades.

20.1. Gestió dels Riscos Financers

Les activitats de la Societat estan exposades als riscos financers següents:

- Liquiditat
- Crèdit
- Mercat

Adicionalment, la Societat considera en el seu model de gestió de riscos corporatius com a riscos financers les subcategories següents:

- Deteriorament de les participacions accionaries
- Deteriorament dels actius immobiliaris
- Deteriorament d'altres actius. S'inclouen en aquesta categoria els actius fiscals, que la Societat revisa amb caràcter semestral a través d'anàlisis del valor recuperable (vegeu Nota 15).
- Fiabilitat de la informació financera

Risc de liquiditat

El risc de liquiditat es refereix a la possibilitat de no poder complir les obligacions de pagament a causa del fet que no es pugui desinvertir en un instrument financer amb la rapidesa suficient i sense incórrer en costos addicionals significatius o a l'obtenció de finançament addicional. El risc de liquiditat associat amb la possibilitat de no materialitzar en efectiu les inversions financeres és poc significatiu atès que aquestes, en general, cotitzen en mercats actius i profunds.

Criteria considera en la gestió de la seva liquiditat la generació de fluxos sostinguts i significatius per part dels seus negocis i inversions i la capacitat de realització de les seves inversions que, en general, cotitzen en mercats actius i profunds, i manté una estructura adequada de finançament a llarg termini.

Criteria monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

El 80% del finançament de la Societat té venciment a llarg termini (vegeu Nota 13). En aquest sentit, la Societat segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, gestió del termini del deute així com en el cost d'aquest. Així mateix, el finançament que venç a curt termini està cobert amb actius financers a curt termini (dipòsits i efectiu).

El venciment dels actius i passius financers de la Societat es mostra a les notes corresponents de la memòria.

En la data de formulació d'aquests comptes anuals, Criteria té qualificacions creditícies de Fitch Ratings, amb un rating de BBB, amb perspectiva positiva; i Moody's amb un rating de Baa2, amb perspectiva estable.

Risc de crèdit

És el risc d'incórrer en pèrdues per l'incompliment de les obligacions contractuals de pagament per part d'un deutor o les variacions en la prima de risc lligades a la solvència financera d'aquest.

El principal risc de crèdit és el derivat de la participació en entitats del grup, associades i negocis conjunts, principalment cotitzades, diferenciat del risc del valor de mercat de les seves accions. El risc en aquest tipus d'inversions està associat a l'evolució dels negocis de la participada, i eventualment a la fallida d'aquesta, i la cotització és un simple indicador. Aquest risc s'ha conceptualitzat, de manera general, com un risc de crèdit. L'Àrea d'Inversions de Criteria porta el seguiment dels resultats de les participacions de Criteria, efectua els tests de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per a la Societat.

A continuació s'informa de la concentració del risc per qualitat creditícia dels instruments de patrimoni a 31 de desembre de 2018 i 2017, respectivament:

	Milers d'euros		
	Inversions en empreses associades (Nota 7.2)	Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	Total
> A+	-	19.502	19.502
A+	-	26.866	26.866
A	-	112.548	112.548
A-	1.550.499	507.114	2.057.613
BBB+	10.778.704	55.568	10.834.272
BBB	2.957.395	478.223	3.435.618
BBB-	-	397.768	397.768
< BBB-	-	15.025	15.025
Sense qualificació	74.313	177.434	251.747
Saldo a 31/12/2018	15.360.911	1.790.048	17.150.959

Milers d'euros			
	Inversions en empreses associades (Nota 7.2)	Actius financers disponibles per a la venda (Nota 8.1)	Total
A+	-	-	-
A	-	-	-
A-	1.550.499	535.933	2.086.432
BBB+	11.008.484	-	11.008.484
BBB	4.671.894	55.323	4.727.217
BBB-	-	294.048	294.048
Sense qualificació	74.313	50.830	125.143
Saldo a 31/12/2017	17.305.190	936.134	18.241.324

A continuació s'informa de la concentració del risc per qualitat creditícia dels títols de renda fixa a 31 de desembre de 2018 (a 31 de desembre de 2017, la Societat no tenia cap exposició):

Milers d'euros	
	Inversions mantingudes fins al venciment (Nota 8.2)
A+	-
A	-
A-	25.426
BBB+	5.354
BBB	46.526
BBB-	-
< BBB-	35.139
Sense qualificació	-
Saldo a 31/12/2018	112.445

Per confeccionar els detalls de concentració del risc per qualitat creditícia s'ha utilitzat la qualificació de Fitch Ratings, a falta d'aquesta la qualificació de Moody's i, en cas de no tenir cap de les anteriors, la qualificació de Standard & Poor's.

Així mateix, hi ha risc de crèdit pel que fa a les inversions d'excedents de tresoreria de la Societat. En aquest sentit, la Societat té una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents, o en entitats en què la posició neta respecte a aquestes és deutora.

Risc de mercat

Es refereix al risc que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi. La conseqüència d'aquests riscos és la possibilitat d'incórrer en decrements del patrimoni net o en pèrdues pels moviments dels preus de mercat o per la fallida de les posicions que formen la cartera de participacions, no de negociació, amb un horitzó a mitjà i llarg termini.

Risc de preu

A 31 de desembre de 2018, el 87% del valor de mercat de les inversions de la Societat en instruments de capital correspon a valors cotitzats. En conseqüència, el Grup està exposat al risc de mercat generalment associat a les companyies cotitzades. Els valors cotitzats estan exposats a fluctuacions en el preu i els volums de negociació a causa de factors que s'escapen del control de la Societat.

Risc de tipus d'interès

Es manifesta principalment en la variació dels costos financers pel deute a tipus variable. Per tant, el risc es deriva bàsicament del mateix endeutament de la Societat. En aquest sentit, en la gestió del risc de tipus d'interès es té en compte la variació dels costos financers derivats dels diferents instruments financers de deute i derivats davant dels canvis en l'estructura de la corba del tipus de mercat.

El tipus d'interès de mercat afecta els resultats financers, atès que hi ha determinats passius financers que estan contractats a tipus variable (referenciat a l'Euribor). Per tant, hi ha una exposició rellevant a la variació del tipus d'interès. La Societat monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica.

Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de la Societat avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès actuals i les expectatives d'interès futures. En aquest sentit, la Societat ha subscrit determinats contractes de permuta financera de tipus d'interès variable a fix (vegeu Nota 14).

L'exposició al resultat d'acord amb els instruments indicats en la data del balanç es presenta a continuació:

Variació	Milers d'euros
	Efecte a resultat abans d'impostos
-50 pb	(13.511)
+50 pb	8.920
+100 pb	9.132

Risc de tipus de canvi

La major part dels actius i passius del Balanç de la Societat tenen com a moneda funcional l'euro. Els actius principals del Balanç que estan subjectes a les oscil·lacions canviàries són els següents:

Epígraf del Balanç	Actiu	Moneda	Milers d'euros	Observacions
Participacions en empreses associades i negocis conjunts	The Bank of East Asia	HKD	1.550.499	Vegeu Nota 7
	GF Inbursa	MXN	881.944	Vegeu Nota 7
		USD	19.502	Vegeu Nota 8.1
Inversions financeres – Instruments de patrimoni	Renda Variable cotitzada	DKK	11.263	Vegeu Nota 8.1
		GBP	3.334	Vegeu Nota 8.1

Epígraf del Balanç	Passiu	Moneda	Milers d'euros	Observacions
Altres deutes amb les administracions públiques	Passius fiscals	CLP	11.232	Vegeu Nota 15

Regularment, la Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels riscos de tipus de canvi.

A més, la Societat pot estar exposada al risc de divisa de manera indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin fet les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)

Per a Criteria, el deteriorament de les participades accionaries és el principal risc del seu model de negoci, com és natural en una societat el principal objecte de la qual és la tinença de participacions. Aquest risc de deteriorament radica en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats de Criteria, com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat o de la insolvència de les inversions efectuades a través d'instruments de capital.

En aquest sentit, l'Àrea d'Inversions de la Societat duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada amb la finalitat de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia de la Societat. Així mateix, fa un monitoratge continu dels valors per avaluar si hi ha evidències objectives de deteriorament, tal com s'ha descrit a la Nota 7.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per assegurar que el seu valor recuperable suporta el seu valor en llibres, la Societat utilitza models interns per a cadascun dels segments d'actius immobiliaris definits, per tal de determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica. Concretament, el model intern de valoració té en consideració, principalment, la diferència existent entre el preu de venda real i el valor de taxació, per a aquells immobles venuts per la Societat en els últims 24 mesos, així com altres aspectes com ara els costos de comercialització o l'evolució futura del lloguer de determinats actius, si l'immoble està arrendat.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió i obtenir una rendibilitat addicional, bé sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries), el desenvolupament immobiliari o la venda (existències).

Risc de fiabilitat de la informació financera

Es refereix al risc que afecta la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera. Tal com s'ha descrit anteriorment, el Grup disposa d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequat i eficaç.

21. Informació segmentada

La distribució de l'import net del volum de negoci, corresponent a les activitats ordinàries de la Societat, per segments de negoci i àrea geogràfica dels exercicis 2018 i 2017, és la següent:

Segment de negoci	Milers d'euros	
	31/12/2018	31/12/2017
Cartera Industrial i de serveis	957.053	488.903
Cartera Bancària	359.474	324.539
Gestió d'actius immobiliaris	103.041	31.020
Activitat Holding	370	6.215
Import net de la xifra de negoci	1.419.938	850.677

Àrea geogràfica	Milers d'euros	
	31/12/2018	31/12/2017
Espanya	1.396.184	815.485
Unió Europea	23.754	21.683
Països OCDE	-	-
Resta de països	-	13.509
Import net de la xifra de negoci	1.419.938	850.677

22. Fets posteriors al tancament

L'Accionista Únic, a la reunió del 14 de febrer de 2019, ha acordat distribuir un dividend amb càrrec a altres reserves per un import de 50.000 milers d'euros, que s'ha pagat a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 18 de febrer de 2019.

ANNEX I PARTICIPACIONS EN EMPRESSES DEL GRUP

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa
		Directa	Total								
Caixa Assistance, S.A. Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12
Caixa Capital Micro II, F.C.R. Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	34,72	56,80	10.109	(3.262)	693	-	7.540	-	892	2.618
Caixa Capital Risc, SGECR, S.A. Societat de gestió de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	99,99	100,00	1.000	4.061	(224)	-	4.837	-	-	4.200
Caixa Capital TIC II, F.C.R. Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	53,53	16.990	(4.701)	(1.029)	-	11.260	-	-	-
Caixa Invierte Biomed II, F.C.R. Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	45,29	33.867	(9.530)	(733)	-	23.604	-	-	-
Caixa Invierte Industria, S.C.R., S.A. Societat de capital risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	46,57	21.708	916	(1.717)	-	20.907	-	-	-
Caixa Invierte Start, F.C.R. Fons de capital de risc	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	41,71	15.237	(1.214)	(1.407)	-	12.616	-	-	-
Caixa Podium I, S.A. Entitat no financera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	30	-	40	-	-	11
Club Caixa I, S.A. Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(50)	-	-	10	-	-	12
Criteria Industrial Ventures, S.A. Inversió en empreses del sector industrial	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	0,00	100,00	1.000	3.000	(53)	-	3.947	-	-	-
Criteria Movilidad, S.L. Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	30.700	273.940	(16)	-	304.624	-	-	304.640

Milers d'euros

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació directa	Deteriorament per la participació directa	Valor net en llibres per la participació directa
		Directa	Total								
Criteria Venture Capital, SICC, S.A. Societat de cartera	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	20.250	38.204	(3.069)	-	55.385	-	13.492	55.385
Els Arbres de la Tardor, S.L. Adquisició de terrenys i desenvolupament de projectes urbanístics	C. Constitució, Salita Parc D Parròquia d'Escaldes-Engordany Andorra	0,00	100,00	73.106	84.121	2.499	-	159.726	-	-	-
Energía Boreal 2018, S.A. Societat de cartera	Passeig de la Castellana, 51 28046, Madrid	71,95	71,95	120.000	1.019.468	22.494	-	1.161.962	16.166	-	521.048
GrupCaixa, S.A. Administració d'inversions	Av. Diagonal, 621-629 08028 Barcelona	100,00	100,00	60	(17)	-	-	43	-	-	42
Inmo Criteria Arrendamiento I Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Roger de Flor, 193-195	0,00	100,00	26.838	(138.008)	1.458	393.065	283.353	-	-	-
Inmo Criteria Arrendamiento II Explotació, gestió i administració, en règim d'arrendament, d'habitatges	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	0,00	100,00	3	(66.674)	1.640	148.955	83.924	-	-	-
Inmo Criteria Caixa, S.A.U. Promoció d'habitatges, inclosos els de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	100,00	100,00	540.980	576.449	15.234	16.800	1.149.463	-	-	1.134.844
Inmo Criteria Patrimoni, S.L. Promoció, construcció, rehabilitació i manteniment de béns immobles, així com la seva explotació en règim d'arrendament	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	0,00	100,00	40.917	80.191	(99)	-	121.009	-	-	-
Lumine Travel, S.A.U. Agència de viatges	Hipólito Lázaro, s/n 43481 La Pineda (Vila-seca)	0,00	100,00	60	158	146	-	364	-	-	-
Mediterránea Beach & Golf Community, S.A. Explotació i gestió urbanística dels àmbits annexos al parc temàtic	Hipólito Lázaro 43481 La Pineda (Vila-seca) Tarragona	100,00	100,00	105.824	208.033	(2.271)	-	311.586	-	-	336.931
Saba Infraestructuras, S.A. Construcció i explotació d'infraestructures de transport, mobilitat, aparcaments, logística i comunicacions	Av. del Parc Logístic, 22-26 08040 Barcelona	0,00	99,50	73.904	217.851	11.079	108.103	410.937	138.486	-	-
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios Explotació habitatges de protecció oficial	Roger de Flor, 193-195 08013 Barcelona	0,00	100,00	190.379	34.309	4.514	15.897	245.099	-	-	-

Nota: La informació de les societats que no cotitzen a Borsa correspon a les últimes dades disponibles (reals o estimades) en el moment de redactar aquesta Memòria.

ANNEX II PARTICIPACIONS EN EMPRESES ASSOCIADES

Milers d'euros

Excepte els components del Patrimoni Net de Grupo Financiero Inbursa y The Bank of East Asia en milions de moneda local (Peso mexicà y Dòlar de Hong Kong, respectivament)

Denominació social i activitat	Domicili	% Participació		Capital social	Reserves i dividendes a compte	Resultats	Altres Patrimoni Net	Total Patrimoni Net	Dividends meritats en l'exercici per la participació total	Valor en llibres per la participació directa	Cotització 31/12/2018	Cotització mitjana últ. trimestre 2018
		Directa	Total									
Caixabank, S.A. (C) Banca	C. Pintor Sorolla, 2-4 46002 València	40,00	40,00	5.981.438	16.860.628	1.984.647	(768.268)	24.058.445	358.881	9.896.759	3,16	3,56
Grupo Financiero Inbursa, SAB de CV (C) (G) (2) Banca	Passeig de Las Palmas, 736 11000 Mèxic DF Lomas de Chapultepec	9,10	9,10	27.378	104.775	17.100	(852)	148.401	12.893	881.944	1,26	1,23
Naturgy Energy Group, S.A. (C) Negoci del gas i electricitat	Av. San Luis, 77 28033 Madrid	20,42	24,02	1.000.689	14.043.683	(2.821.320)	2.371.932	14.594.984	346.807	2.957.396	22,26	22,54
The Bank of East Asia, LTD (C)(1) Banca	10, des Voeux rd. Hong Kong Xina	17,59	17,59	39.925	44.390	6.509	12.751	103.575	-	1.550.499	2,78	2,91
Vithas Sanidad, S.L. Establiments sanitaris i entitats d'assistència sanitària	Arturo Soria, 107 28043 Madrid	20,00	20,00	24.438	187.705	17.384	60.043	289.571	-	74.313	-	-

(C) Societats que cotitzen a Borsa: Últimes dades públiques disponibles en el moment de redactar aquesta Memòria.

G) Dades públiques segons les normes Mexican GAAP.

Nota: La informació de les societats que no cotitzen a Borsa correspon a les últimes dades disponibles (reals o estimades) en el moment de redactar aquesta Memòria.

Informe de Gestió de CriteriaCaixa

Exercici 2018

Informe de gestió de Criteria de l'exercici 2018

1.	ESTRUCTURA DEL GRUP	3
1.1.	Estructura del Grup	3
1.2.	Política d'inversió i política financera	4
1.3.	Marc normatiu	5
2.	EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS.....	6
2.1.	Escenari macroeconòmic de l'exercici 2018	6
2.2.	Valor Net dels Actius	9
2.3.	Resultat dels negocis	15
3.	RISCOS I INCERTESES	20
4.	INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES	20
5.	ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT	20
6.	OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES.....	21
7.	OBRA SOCIAL "la Caixa"	21
8.	ALTRA INFORMACIÓ.....	23
8.1.	Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors	23
8.2.	Canals d'informació de Criteria.....	23
9.	FETS POSTERiors	24
10.	INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2018	24
11.	ANNEX – MESURES ALTERNATIVES DE RENDIMENT	25

1. ESTRUCTURA DEL GRUP

1.1. Estructura del Grup

Criteria Caixa, S.A.U. (d'ara endavant, Criteria o CriteriaCaixa) és una societat holding d'inversions, l'accionista únic de la qual és la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "la Caixa" (d'ara endavant, la Fundació Bancària "la Caixa", la Fundació o "la Caixa").

"la Caixa", fundada al 1904, és la primera fundació privada d'Espanya, la segona d'Europa i una de les més importants del món, amb un gran compromís amb el present i el futur de les persones. Té dos àmbits d'actuació:

Obra Social "la Caixa"

"la Caixa" gestiona directament la seva Obra Social, a través de la qual, des de fa més de 110 anys, actua en àmbits tan prioritaris com el social, la recerca, l'educatiu, el cultural i el científic. Prioritza tres valors fonamentals: compromís social, confiança i excel·lència.

En l'exercici 2018, "la Caixa" ha impulsat 50.000 activitats, de les quals s'han beneficiat 14,9 milions de beneficiaris al món, 11,4 milions a Espanya.

Durant els últims 10 anys, ha gestionat un pressupost que supera els 5.000 milions d'euros. En aquest sentit, el pressupost aprovat per a l'exercici 2019 arriba als 545 milions d'euros (520 milions d'euros el 2018).

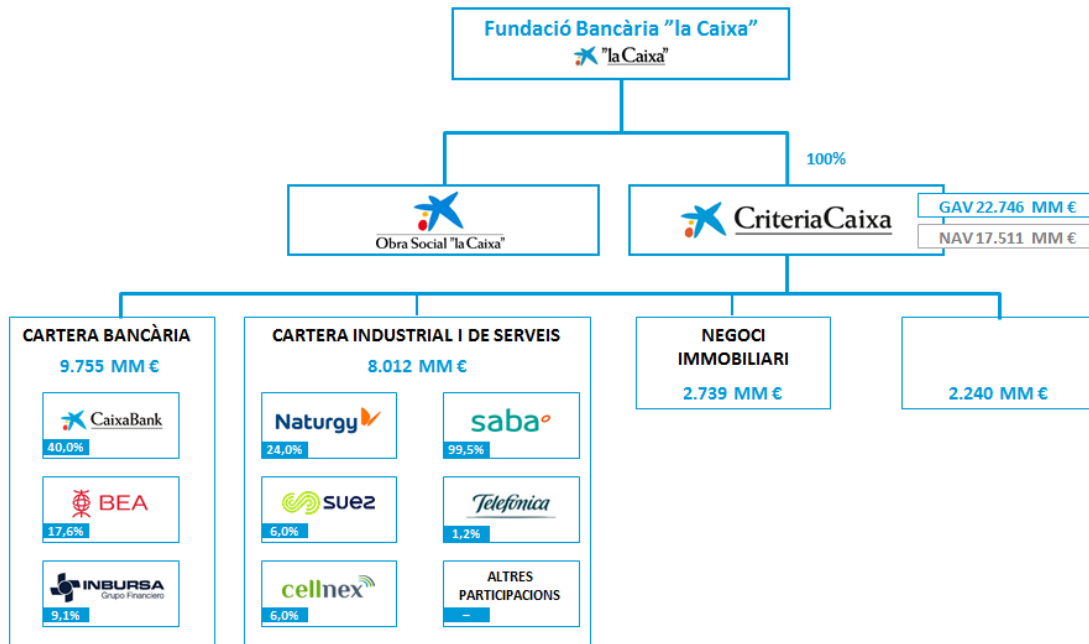
Gestió patrimonialista

Criteria és la societat holding que gestiona el patrimoni empresarial del Grup, amb la doble Missió de:

- ✓ Generar els recursos necessaris per finançar l'Obra Social que fa "la Caixa".
- ✓ Preservar i fer créixer el patrimoni de la Fundació mitjançant la generació de valor.

Criteria gestiona una cartera de participacions accionaries en sectors estratègics com el bancari, l'energètic, els serveis i immobiliari, entre d'altres, que generen uns fluxos recurrents.

A 31 de desembre de 2018, el Valor Brut dels Actius (GAV, per les seves sigles en anglès) que gestiona Criteria puja a 22.746 milions d'euros i, descomptant el deute brut, el Valor Net dels Actius (NAV, per les seves sigles en anglès) puja a 17.511 milions d'euros. L'estructura del Grup a aquesta data és la següent:

1.2. Política d'inversió i política financera

Política d'inversió

La filosofia d'inversió de Criteriacaixa es basa en la creació de valor, amb una cartera diversificada (en sectors, noms, geografies i classes d'actius), majoritàriament estable, d'alta qualitat, que asseguri dividends o rendiments recurrents, i en companyies líders en els seus mercats respectius, sempre respectant una disciplina financera sòlida i socialment responsable.

Actualment, una part important de la cartera de Criteriacaixa es compon de participacions significatives en companyies de primer nivell (principalment, CaixaBank, Naturgy, The Bank of East Asia i Grupo Financiero Inbursa), en què ostenta, sense tenir-ne el control, una determinada influència significativa a través de la presència als seus òrgans de govern.

Al seu torn, i amb l'objectiu d'aconseguir més diversificació de la cartera, durant l'exercici 2018 i després de la desinversió a Abertis, Criteriacaixa ha iniciat un procés d'inversió incorporant a la cartera nous noms, geografies i sectors, principalment societats cotitzades, a nivell europeu, amb potencial de creixement o rendibilitat per dividend, en participacions sense presència en òrgans de govern, cosa que garanteix la generació de liquiditat i permet una gestió més flexible de la cartera.

En resum, els principis d'inversió de Criteriacaixa són:

Cartera diversificada, en noms i geografies

Inversions en companyies líders amb dividends recurrents i predictibles o potencial revaloració

Garantia de generació de liquiditat

Gestió activa en les inversions amb alt percentatge de participació

Política financera

Els aspectes més significatius de la política financera de Criteria són:

- Compromís de tenir en tot moment una qualificació creditícia de grau d'inversió.
- Mantenir nivells de deute moderats i sostenibles a mitjà i llarg termini (ràtio d'endeutament inferior al 20%).
- Perfil de venciments de deute principalment a llarg termini.
- Diversificació de fonts de finançament que mitiguin el risc de finançament, i disponibilitat de línies de crèdit compromeses, per mantenir nivells sobrants de liquiditat.
- Estabilitat en les despeses financeres, amb una elevada proporció del deute a tipus d'interès fix.

Aquestes polítiques (d'inversió i financera), juntament amb la composició de la cartera, són les que han permès i han de continuar permetent a Criteria complir amb la seva missió respecte a la Fundació Bancària "la Caixa".

1.3. Marc normatiu

El marc normatiu actual deriva de la condició de Criteria com a societat participada en un 100% per una fundació bancària.

Les fundacions bancàries estan regulades per la Llei 26/2013, de Caixes d'Estalvis i Fundacions Bancàries, que s'ha desplegat amb el Reial Decret 877/2015 i les Circulars del Banc d'Espanya (BdE) 6/2015 i 7/2016.

Aquesta normativa suposa la supervisió, per part del BdE i el Ministeri d'Economia, de les diverses tipologies de fundacions bancàries en funció del percentatge i del control que exerceixen sobre les entitats financeres respectives. Com més gran és el percentatge de participació o el nivell de control, directe o indirecte, sobre les entitats financeres participades, més gran és el grau de requeriments previstos a la normativa.

D'altra banda, en data 26 de setembre de 2017, el Consell de Govern del Banc Central Europeu (BCE), després de constatar la pèrdua de control de Criteria sobre CaixaBank, va prendre una decisió per la qual Criteria deixava d'estar sota la seva supervisió, i el nou grup obligat passava a ser l'encapçalat per CaixaBank. Els principals avantatges per a Criteria d'aquesta decisió del BCE són:

- ✓ Criteria ha deixat de considerar-se societat financera mixta de cartera als efectes del Reglament (UE) 575/2013 i entitat obligada d'un conglomerat financer. No cal que compleixi amb els requisits de capital regulatori previstos en aquesta norma (per exemple, les ràtios CET1, Tier1, Tier2 i Capital Total), cosa que redueix significativament la complexitat del Grup.
- ✓ La Junta Única de Resolució considera el perímetre de resolució a nivell consolidat de CaixaBank, per la qual cosa Criteria evita comprometre el patrimoni de la Fundació davant de situacions d'estrès potencials a CaixaBank.

Des de llavors, el marc normatiu de Criteria s'ha simplificat significativament i s'ha ajustat a la realitat de Criteria com a societat instrumental patrimonialista. En aquest sentit, els requeriments normatius per a la Fundació són (entre parèntesis, l'ens Supervisor):

- Informe Anual de Govern Corporatiu (Ministeri Economia).
- Elaboració o ratificació anual d'un Protocol de gestió de participada bancària (BdE).
- Elaboració anual d'un Pla Financer, no reforçat (BdE).

2. **EVOLUCIÓ I RESULTATS DELS NEGOCIS**

2.1. Escenari macroeconòmic de l'exercici 2018

Evolució global i mercats

El PIB mundial va registrar una taxa de creixement al voltant del 3,7% el 2018, fet que suposa una suau desacceleració d'una dècima respecte a l'expansió de 2017. Aquest registre confirma la moderació cíclica global que ja s'intuïa al començament de l'any, però que van arribar unes condicions financeres menys propícies, un increment de les tensions comercials (NAFTA i conflicte Xina-EUA) i els dubtes al voltant de les perspectives econòmiques de la Xina. Tanmateix, i malgrat aquest menor avenç, de cara al futur, és important destacar que el creixement mundial conserva els trets que el van caracteritzar durant el 2018. El primer és que l'expansió mundial continua avançant, encara que a un ritme menor. El segon és que les grans potències continuïn creixent bé dins d'un marc de moderació suau. L'últim tret fa referència al fet que el quadre macro es manté saludable perquè, en línies generals, els desequilibris macroeconòmics (dèficits per compte corrent, dèficits públics, etc.) continuen evolucionant raonablement bé.

Entre les economies avançades, els EUA va tenir un funcionament destacat perquè va avançar un 2,9% el 2018, cosa que confirma la maduresa de la fase expansiva del cicle econòmic. L'actual expansió està a punt de fer deu anys consecutius, i l'acompanya una situació de plena ocupació i un avenç progressiu dels salaris. Considerant la maduresa del cicle, des de començaments de 2018 es descomptava una sana moderació de l'activitat el 2019. Tanmateix, cap a finals del quart trimestre es va registrar un episodi de *risk-off* generalitzat que va fuetejar els mercats globals, i que va tenir precisament com a origen primari els temors d'una recessió imminent als EUA. Aquests temors es van veure intensificats per la incertesa que encara envolta qüestions de gran transcendència a escala global com la guerra comercial entre els EUA i la Xina; que actualment està en fase d'impàs. El context de fort repunt de l'aversion al risc es va propagar a través de la pràctica generalitat dels actius financers: la cotització dels actius de risc (borses i bons corporatius) van caure amb força; les rendibilitats del deute públic considerat segur van disminuir marcadament i altres actius, com el petroli, van registrar davallades importants. Aquest episodi de volatilitat, associat al fet que no es constata que hi hagi fortes pressions a l'alça en matèria d'inflació, suggereixen que la Reserva Federal dels EUA (Fed) continuarà incrementant gradualment el tipus d'interès de referència el 2019 o, si calgués, la Fed faria una pausa per avaluar la situació.

A la Xina, les autoritats continuen avançant amb èxit en l'aterratge suau de l'economia, al mateix temps que transformen el model productiu i de la demanda. La Xina va tancar el 2018 amb un avenç del PIB del 6,6%, tres dècimes menys que el 2017, gràcies al fet que els estímuls fiscals del govern van aconseguir contrarestar part dels efectes negatius del conflicte comercial amb els EUA. És cert que els riscos d'un «aterratge brusca» semblen estar controlats, però les tensions amb els EUA, els dubtes sobre la banca xinesa i l'endeutament de les administracions locals conviden a vigilar de prop l'evolució del país.

La resta de països emergents han evolucionat de forma positiva el 2018, encara que l'any va tenir certs sobresalts puntuals que no es van estendre a tot el conjunt. En el costat positiu, el Brasil va créixer un

1,3% en un any esquitxat per una important vaga del transport i el soroll polític. Fins i tot així, igual que altres països com Turquia, l'Argentina o Sud-àfrica, Brasil té desequilibris macroeconòmics persistents que n'eleva la vulnerabilitat exterior. L'Argentina va tancar el 2018 amb una caiguda del PIB del 2,4%. Tanmateix, el Govern ha fet passos molt importants, ja que la signatura del Stand-By-Agreement amb el FMI hauria de permetre estabilitzar la inflació, reduir la incertesa financera i enfortir la governabilitat econòmica i social del país.

A nivell global, el preu del petroli va caure prop d'un 30% en els últims tres mesos de 2018. Aquesta important correcció és a causa d'una combinació de factors que inclou l'increment de producció per part de l'OPEC, el fort increment de la producció de *shale* per part dels EUA i la grisa perspectiva de la demanda esperada el 2019. A finals de desembre, el preu del petroli Brent era prop dels 50 dòlars per barril, el mínim registre des del setembre de 2017.

En matèria de preus, el 2018 es va caracteritzar per l'absència de pressions inflacionistes a nivell global. La inflació general va tenir un comportament contingut. Per bé que en la primera meitat de l'any l'increment dels preus del petroli va introduir una certa pressió, es va contenir i va revertir en l'últim tram de l'any. Per part seva, la inflació subjacent —la que exclou els preus dels combustibles i els aliments— es va mantenir en nivells molt per sota dels objectius de les autoritats monetàries. Als EUA la inflació subjacent va ser del 2,1% anual, mentre que a l'Eurozona es manté estancada al voltant de l'1,0%, igual que en els últims anys.

En aquest context d'inflació controlada, la Fed va continuar avançant en el seu procés de normalització monetària i va pujar el tipus d'interès oficial fins al 2,25%-2,50%, tal com els inversors esperaven. Els passos de la Fed estan en línia amb l'orientació que comunica la institució als mercats, és a dir, pujades lentes de tipus oficials i reducció compassada de la cartera de bons, perquè les condicions monetàries continuïn sent laxes. Per part seva, el Banc Central Europeu (BCE) va finalitzar el programa de compra de bons el 31 de desembre, el primer pas cap a una normalització de la política monetària, que serà molt gradual. El Banc del Canadà i el Banc d'Anglaterra ja han començat a pujar els tipus oficials, però a un ritme molt controlat. La resta dels bancs centrals importants van optar per mantenir una política monetària ultralaxa, de manera que les condicions financeres a nivell global van continuar sent acomodaticies durant el 2018.

Evolució de l'eurozona i d'Espanya

Des del punt de vista polític, el 2018 va ser un any trepidant per a l'Eurozona. Ja al començament de l'estiu, la formació d'un govern de coalició antieuropeista a Itàlia va incrementar les tensions polítiques. Aquesta coalició, formada per Mateo Salvini (La Liga) i Luigi Di Maio (Movimiento 5 Estrellas), ràpidament va xocar amb la Comissió Europea per temes relacionats amb els pressupostos i els objectius de dèficit fiscal. Pràcticament alhora, a Espanya es va aprovar la moció de censura presentada pel PSOE contra Mariano Rajoy, cosa que va permetre que Pedro Sánchez es convertís en President del Govern i prengué possessió del càrrec el 2 de juny de 2018.

A més, a un costat i a l'altre del Canal de la Manxa, gran part de l'agenda política va girar al voltant del Brexit. Després de llargues negociacions, el Regne Unit i la Comissió Europea van arribar a un acord provisional el 13 de novembre, que havia d'aprovar el Parlament anglès. A finals d'any, Theresa May va postergar la votació fins al 15 de gener de 2019, data en què es va rebutjar l'acord. Lamentablement, hi continua havent confusió i tensió, però el més desitjable és que Unió Europea i el Regne Unit siguin capaços d'assolir un nou pacte que permeti preservar els llaços econòmics, socials i polítics.

Malgrat el convuls context polític, el PIB de l'Eurozona va ser capaç de créixer un 1,8% el 2018, 0,7 punts menys que el 2017 i 0,4 punts menys que el que s'esperava al començament d'any. Durant la primera meitat d'any, el creixement regional es va caracteritzar per mantenir un bon ritme conjunt, però diferent en l'àmbit de països (Alemanya, sòlida; Espanya, bé; França i Itàlia, menys bé). Tanmateix, durant la segona meitat de l'any la desacceleració va ser una mica més pronunciada que el que s'esperava, principalment a causa de factors idiosincràtics: Alemanya es va veure afectada pel sector de l'automòbil i l'impacte de la nova regulació d'emissions, Itàlia va acusar la incertesa política, França va estar distorsionada per les reivindicacions de les armilles grogues i Espanya, encara que en menor mesura, va patir per la tensió política i la debilitat parlamentària del Govern. Amb aquest context en ment, i reconeixent després de que el Banc Central Europeu hagi reconegut que a curt termini els riscos estan esbiaixats a la baixa, és important que el creixement de l'Eurozona continuï guanyant autosostenibilitat o, en altres paraules, que aconseguixi una major capacitat de resistir sense necessitat de tants estímuls monetaris.

Espanya, per part seva, ha tornat a destacar positivament dins de l'Eurozona. En aquest exercici, el creixement econòmic es va situar en el 2,5% (3,1% el 2017). Aquesta moderació del creixement s'explica principalment per la contribució negativa del sector exterior al creixement del PIB, i la demanda interna, recolzada en una sòlida expansió de la inversió, i el consum, van mostrar un molt bon comportament. El mercat laboral va desplegar una dinàmica excel·lent i el ritme de creació de llocs de treball va ser el més alt dels últims dotze anys (es van crear 566.000 feines, un 2,7% més que el 2017), cosa que va permetre reduir la taxa d'atur fins al 14,4% en el 4T de 2018 (16,5% en 4T de 2017). El creixement del treball, unit a unes condicions financeres laxes, van afavorir la recuperació de la renda disponible, van donar suport al consum i van facilitar l'avenç del procés de desendeutament. Afortunadament, la debilitat parlamentària del Govern i les tensions territorials (Catalunya) van tenir un impacte marginal el 2018.

El consum públic va créixer de manera continguda i es va mantenir sota control el 2018. Això va significar un lleuger suport al creixement econòmic, però no va perjudicar el camí de reducció de deute, que se situa al voltant del 97% del PIB (98,1% el 2017). La consolidació de les finances públiques continua avançant de forma positiva. Aquest any es va arribar a l'objectiu de situar el dèficit públic en el 2,7% del PIB, xifra que s'havia acordat amb la Comissió Europea.

2.2. Valor Net dels Actius

En aquest apartat es detallen les magnituds financeres més importants, principalment sobre les inversions i el deute, partint del perímetre de gestió de Criteria que s'han definit a l'Annex «Mèsures Alternatives de Rendiment».

La posició del Valor Brut dels Actius, el Deute brut i net, així com el Valor Net dels Actius de Criteria, a 31 de desembre de 2018 i 2017, és la següent:

Milions d'euros	31/12/2018	31/12/2017 ⁽¹⁾	Variació
(A) Gross Asset Value (GAV)	22.746	25.001	-9,0%
<i>dels quals:</i>			
(A.1) actius cotitzats (renda variable i renda fixa)	16.926	20.852	-18,8%
(A.2) caixa i equivalents	1.381	689	100,4%
% caixa i equivalents més actius cotitzats sobre el GAV	80,5%	86,2%	-5,7 pp
(B) Posició de deute brut	-5.235	-6.309	-17,0%
(C) Posició de deute net [B - A.2]	-3.854	-5.620	-31,4%
Net Asset Value (NAV) [A - B]	17.511	18.692	-6,3%
Ràtio d'endeutament brut (Gross LTV) [-B / A]	23,0%	25,2%	-2,2 pp
Ràtio d'endeutament net (Net LTV) [C / (A-A.2)]	18,0%	23,1%	-5,1 pp

(1) S'ha proformat l'exercici 2017 per recollir els canvis de criteri següents, que s'han donat el 2018: (i) Incorporació de la partida de caixa i equivalents en el còmput del GAV. (ii) Canvi en el criteri de valoració de Saba de valor comptable net a valor de mercat, segons els termes resultants de l'adquisició del 49% de Saba Infraestructuras a Torreal, KKR, i ProA Capital, el juliol de 2018, i una vegada minorats els dividendes repartits contra prima d'emissió posteriors a l'adquisició. (iii) Canvi del criteri del còmput de caixa i equivalents, en què se simplifiquen les partides de circulants (vegeu l'Annex de Mesures Alternatives de Rendiment) per la seva poca materialitat.

Gross Asset Value (GAV)

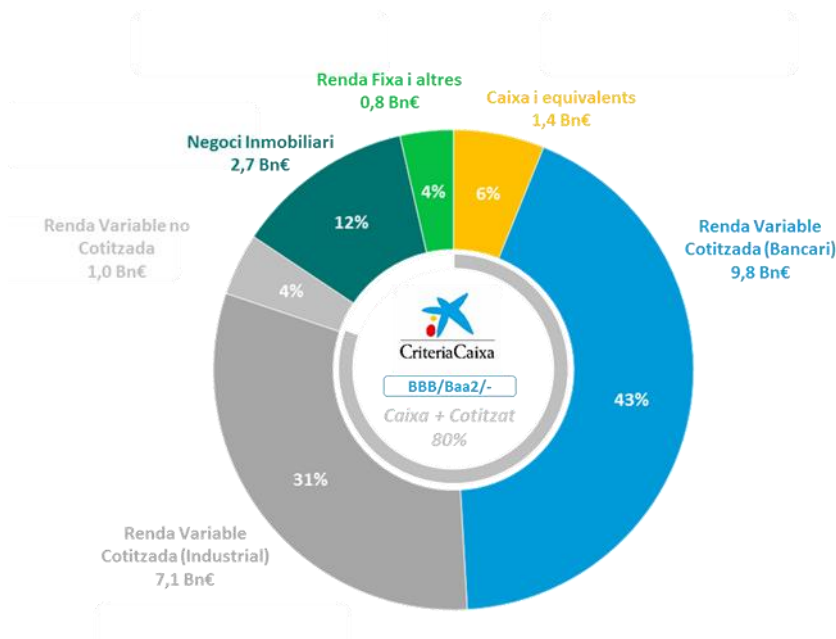
A 31 de desembre de 2018, el GAV pujava a 22.746 milions d'euros, i es componia d'un 73,9% de renda variable cotitzada (sector bancari i industrial/serveis), un 12,0% de negoci immobiliari, un 4,2% de renda variable no cotitzada, un 3,8% de renda fixa i d'altres, i finalment, un 6,1% de caixa i equivalents.

Aquesta composició del GAV mostra una liquiditat elevada de la cartera, ja que el 80,5% correspon a actius cotitzats (renda variable i renda fixa) i a caixa i equivalents.

Pel que fa a la renda variable cotitzada, destaquen els 9.755 milions d'euros de la cartera bancària, que representen un 42,9% del GAV, compostos principalment per les participacions en el capital social de CaixaBank (40,0%), The Bank of East Asia (17,6%) i Grupo Financiero Inbursa (9,1%). D'altra banda, la cartera cotitzada de participacions industrials/serveis puja a 7.058 milions d'euros, que representen un 31,0% del GAV, en què destaquen les participacions en el capital social de Naturgy (24,0%), Suez (6,0%), Cellnex (6,0%) i Telefónica (1,2%). Aquesta cartera de renda variable cotitzada és de qualitat creditícia elevada, amb una mitjana de BBB.

El negoci immobiliari, que inclou actius immobiliaris amb un valor net comptable de 2.739 milions d'euros, està segmentat segons la tipologia d'actius i l'estratègia amb cadascun. Gràcies a les vendes, al rendiment de la cartera de lloguer patrimonialista i a la internalització de la gestió de la cartera, aquest negoci continua generant flux de caixa positiu any rere any.

A la cartera de renda variable no cotitzada, de 953 milions d'euros, destaca la participació del 99,50% a Saba Infraestructuras. Altres participacions minoritàries o negocis inclosos en aquest apartat són el 20% a Vithas Sanidad, el 15% a Aigües de Barcelona i tota l'activitat de Capital Risc que el Grup gestiona a través de la gestora Caixa Capital Risc i la societat Criteria Venture Capital, ambdues 100% participades per Criteria.

Els aspectes més rellevants del GAV durant l'exercici 2018 han estat els següents:

a) Desinversions en renda variable cotitzada:

Abertis

El 16 de maig es va liquidar l'OPA que va llançar Hochtief sobre les accions d'Abertis. Com a resultat d'haver acceptat aquesta OPA, Criteria ha rebut un import atribuït de 3.354 milions d'euros per la venda de la totalitat de la seva participació (directa i indirecta) del 18,4% d'Abertis (vegeu Nota 9 dels Comptes Anuals consolidats de l'exercici 2018).

Naturgy

El setembre, Criteria va vendre 4.200.000 accions representatives d'un 0,42% del capital social de Naturgy per un import de 99 milions d'euros (vegeu Nota 9 dels Comptes Anuals consolidats de l'exercici 2018).

b) Inversions en renda variable cotitzada i no cotitzada:

Durant el 2018, Criteria ha invertit un total de 1.357 milions d'euros en societats cotitzades (77%) i no cotitzades (23%). Aquesta inversió ha comportat la incorporació de 25 nous noms a la cartera, que, majoritàriament, gaudeixen de les característiques següents: alta rendibilitat per dividend (mitjana del 4,5%), elevada qualitat creditícia i domiciliats tant a Europa com als Estats Units.

A continuació es detallen les inversions més significatives:

Telefónica

Criteria ha adquirit 52.826.318 accions representatives d'un 1,02% del capital social de Telefónica per un import de 408 milions d'euros (vegeu Nota 10 dels Comptes Anuals consolidats de l'exercici 2018), cosa que situa la seva participació a l'1,15% del capital social de Telefónica.

Saba Infraestructuras

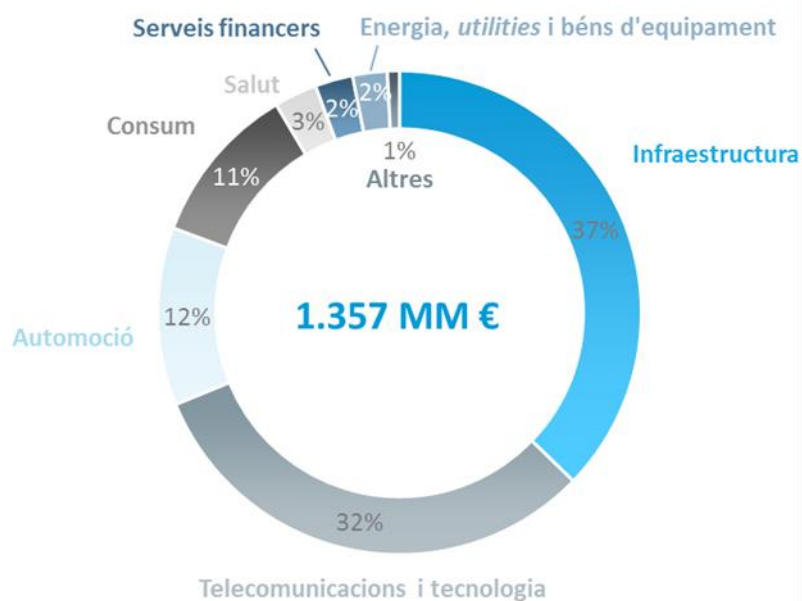
Tal com s'explica a la Nota 5 dels Comptes Anuals consolidats adjunts, el juliol de 2018 Criteria va adquirir el 48,7% de Saba que ostentaven Torreal, KKR i ProA, per un import de 438 milions d'euros.

El setembre, la Junta General d'Accionistes de Saba va aprovar una distribució de la prima d'emissió per un import de 130 milions d'euros (128 milions d'euros atribuïts a Criteria).

El novembre, Criteria va adquirir un 0,7% adicional de Saba, en mans d'accionistes minoritaris, per un import de 5 milions d'euros.

D'aquesta manera, el 2018, després d'una inversió total, neta de distribucions de prima d'emissió, de 315 milions d'euros, el percentatge de participació del Grup a Saba va arribar al 99,50%, el valor de mercat del qual puja a 766 milions d'euros (partint de la valoració de la transacció del juliol menys la distribució de la prima d'emissió del setembre).

A continuació es mostra un desglossament de la distribució, per sectors de la inversió, dels 1.357 milions d'euros efectuada durant el 2018, en què es pot apreciar més grau de diversificació:

c) Inversions en Renda fixa i d'altres:

Aquesta cartera inclou, principalment, a 31 de desembre de 2018, els conceptes següents:

- Un pagament a compte de l'impost de societats durant el mes d'octubre, per un import de 544 milions d'euros, generat principalment per la plusvàlua obtinguda després de la venda de la totalitat de les accions d'Abertis. Es calcula que es cobrarà aquest import durant el primer semestre de l'exercici 2020.
- Un préstec a favor de Saba Infraestructuras, per un import de 157 milions d'euros, que ha meritat un interès d'EURIBOR a 6 mesos (*floor* 0%) + 2,80% de diferencial, amb venciment el desembre de 2019 (vegeu Nota 23 dels Comptes Anuals consolidats del Grup adjunts)
- Una cartera de renda fixa composta per bons sobirans i *corporates* d'àmbit europeu, per un import total de 112 milions d'euros (vegeu Nota 10.2 dels Comptes Anuals consolidats del Grup adjunts).

d) Caixa i equivalents:

Després de la desinversió d'Abertis, la gestió d'excedents de liquiditat ha estat rellevant durant l'exercici, en un entorn de tipus d'interès històricament baixos (facilitat de dipòsit al BCE del -0,40%).

Criteria ha fet un esforç important per identificar productes i entitats financeres en què poder invertir o dipositar aquests excedents de liquiditat, sense assumir costos, tenint en compte dues premisses molt rellevants incloses a la Política de Finances de Criteria:

- Disponibilitat/liquiditat dels fons per poder donar suport a les noves inversions que s'han dut a terme el 2018 i principis de 2019, així com fer front al venciment del bo sènior de 1.000 milions d'euros el maig de 2019.
- Qualitat creditícia de les contraparts.

En aquest sentit, a 31 de desembre de 2018, el saldo d'aquest epígraf era de 1.381 milions d'euros, i es componia de dipòsits amb entitats financeres a curt termini, per un import de 600 milions d'euros i, la resta, de comptes corrents a la vista, tots remunerats a un tipus d'interès nominal entre el 0% i el 0,10%, i amb contraparts amb qualificació creditícia de grau d'inversió.

e) Variació de valor:

Les principals participades cotitzades de Criteria han tingut comportaments diferents durant el 2018. La cotització de Naturgy s'ha revalorat un 15,6%, mentre que la cotització de CaixaBank ha caigut un 18,6%, afectada per un entorn complex (baixos tipus d'interès, sentència sobre l'impost d'Actes Jurídics Documentats, etc.), encara que, relativament, ha tingut un millor comportament que l'Euro Stoxx Banks (-33,3%).

El NAV de Criteria, amb una caiguda anual del 6,3%, ha tingut un millor comportament que l'IBEX 35, que ha retrocedit un 15,0%.

Deute brut

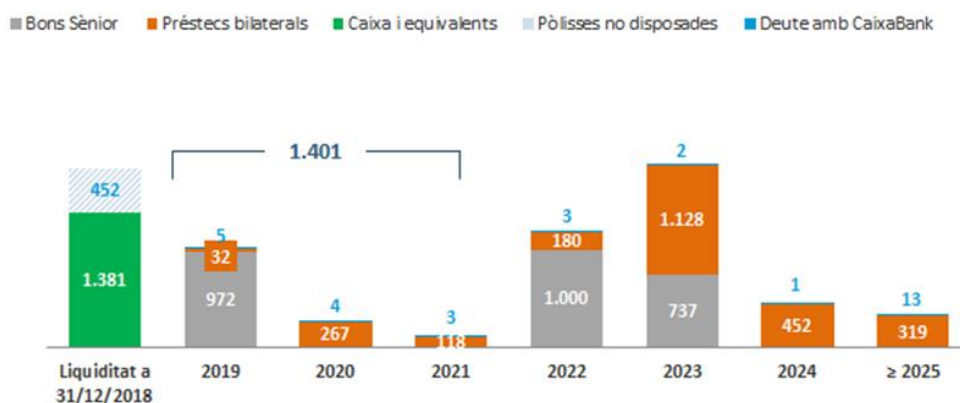
Durant l'exercici 2018, seguint la política financera descrita, i després del cobrament dels 3.354 milions d'euros procedents de la venda de la totalitat de les accions d'Abertis, Criteria ha dut a terme diverses operacions a la gestió del passiu amb l'objectiu de continuar reduint els nivells de deute brut fins als 5.235 milions d'euros, allargar-ne la vida mitjana i optimitzar-ne així els costos financers:

- Amortització anticipada de 1.060 milions d'euros de préstecs bilaterals.
- Renegociació de les condicions financeres de préstecs bilaterals per un nominal total de 1.285 milions d'euros, cosa que en redueix el cost financer mitjà 15 punts bàsics i n'incrementa la vida mitjana 1,5 anys, cosa que fa que s'arribi als 4,9 anys de venciment mitjà.
- Recompra a mercat de 41 milions d'euros de bons propis: 28 milions d'euros del bo que venç el maig 2019 i 13 milions d'euros del bo que venç el maig 2023.
- Increment de 77 milions d'euros del saldo de les pòlisses de crèdit de *back up*, per millorar la flexibilitat financera de Criteria; així, el saldo compromès de pòlisses de crèdit no disposades, se situa a 452 milions d'euros.
- Contractació de cobertures de tipus d'interès (tipus fix) per un import de 100 milions, amb inici el 2021 i finalització el 2026.

Tot això s'ha traduït en:

- ✓ Allargament de la vida mitjana del deute mantenint una proporció de préstecs bilaterals sobre el total del 48%.
- ✓ Reducció de 37 milions d'euros de despeses financeres (-0,2 punts respecte al 2017).
- ✓ Alta proporció dels instruments de deute a tipus fix o amb contractes de permuta de tipus d'interès a tipus fix (81% del deute brut a 31 de desembre de 2018 vs. el 78% a 31 de desembre de 2017).
- ✓ Ampli pool de bancs finançadors, compost per 17 entitats financeres (7 espanyoles i 10 internacionals).
- ✓ Un increment de la resiliència de Criteria davant d'escenaris de contingència de liquiditat.

Perfil de venciments del deute brut a 31 de desembre de 2018 (en milions d'euros):

Nota: El deute amb CaixaBank (31 milions d'euros) correspon a hipoteques subsidiades relacionades amb programes d'habitatge assequible.

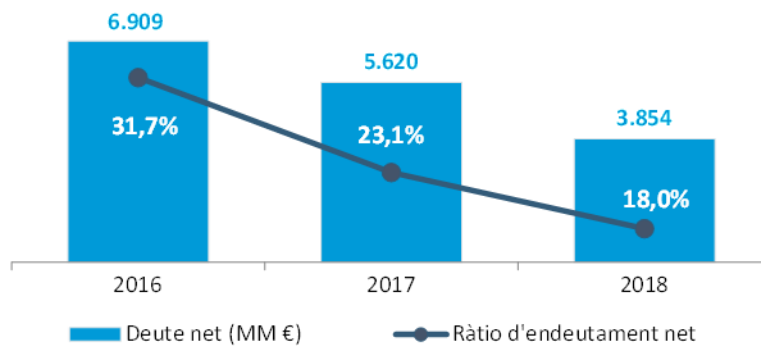
Destaca la posició de liquiditat a 31 de desembre de 2018 (caixa i equivalents més pòlisses de crèdit no disposades), que no només permet afrontar còmodament els venciments programats durant l'exercici 2019, sinó que, en un cas extrem, permetria cobrir la totalitat dels venciments existents fins al 2021.

El 73% dels venciments són a partir de l'exercici 2022. Del venciment de préstecs bilaterals de l'exercici 2023, un import de 650 milions d'euros té opció d'extensió d'un any.

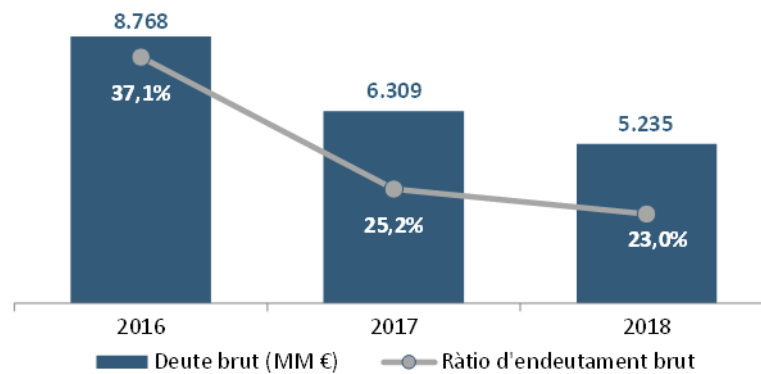
Evolució del LTV:

Criteria ha dut a terme un despallejament continuat en els últims exercicis. Això ha permès situar els nivells de palanquejament net per sota del 20%, en línia amb els objectius definits a mitjà i llarg termini a la política financera, en què la ràtio d'endeutament és un factor central:

Net LTV

Gross LTV

2.3. Resultat dels negocis

Compte de resultats individual de Criteria, a l'efecte de gestió:

<i>Milions d'euros (MM €)</i>	2018	2017	% var.
Dividends Cartera Bancària	360	325	11%
CaixaBank	359	311	15%
Grupo Financiero Inbursa	-	14	-
Altres	1	-	-
Dividends Cartera Industrial	447	409	9%
Naturgy	340	245	39%
Abertis	79	137	-42%
Suez	24	22	10%
Altres	4	5	-20%
Gestió d'actius immobiliaris	11	(59)	-
Despeses d'estructura	(34)	(33)	3%
Resultat d'exploració	784	642	22%
Resultat financer	(107)	(143)	-25%
Resultats per vendes i altres	28	94	-71%
Resultat abans d'impostos	705	593	19%
Impost de societats	(34)	17	-
Resultat net recurrent	671	610	10%
Resultats extraordinaris	1.888	(249)	-
Resultat net	2.559	361	-

Dividends de la Cartera Bancària

CaixaBank

En l'exercici 2018, CaixaBank ha distribuït dividends per 0,15 euros per acció en efectiu, davant dels 0,13 euros per acció, també en efectiu, el 2017. Criteria ha registrat un ingrés per dividends de 359 milions d'euros, un 15,4% superior respecte als 311 milions registrats l'any anterior.

Grupo Financiero Inbursa (GFI)

En l'exercici 2018, Criteria no ha registrat dividends del GFI en el compte de resultats. S'ha rebut un dividend de 12 milions d'euros en efectiu, que corresponen a 0,48 *Pesos Mexicanos* per acció (0,021 euros per acció). Com que el dividend s'ha distribuït contra resultats del GFI generats en anys anteriors a l'adquisició de la participació per part de Criteria, el dividend s'ha registrat contra el cost comptable de la participació.

En l'exercici 2017, es va registrar un ingrés per dividends del GFI de 14 milions d'euros, que corresponien a 0,46 *Pesos Mexicanos* per acció (0,022 euros per acció al canvi), un 26% dels quals es va rebre en efectiu i, un 74%, en accions. En aquest cas, el dividend es va reflectir íntegrament en el compte de resultats de l'exercici.

The Bank of East Asia (BEA)

Durant els exercicis 2018 i 2017, en haver rebut Criteria el dividend del BEA en accions, no s'ha registrat cap ingrés comptable per dividends de la participació al BEA. Els dividends rebuts en accions del BEA durant l'exercici 2018 puguen a un contravalor de 57 milions d'euros, corresponents a 1,11 Dòlars de Hong Kong per acció (0,117 euros per acció). En l'exercici 2017, Criteria va rebre dividends en accions per 0,96 Dòlars de Hong Kong per acció (0,107 euros per acció), el contravalor dels quals va ser de 50 milions d'euros.

Dividends de la Cartera Industrial

Naturgy

En l'exercici 2018, Naturgy ha distribuït dividends per 1,40 euros per acció, davant d'1 euro per acció distribuïda el 2017. Criteria ha registrat un ingrés per dividends de 340 milions d'euros. D'aquest import, 324 milions d'euros es van cobrar directament de Naturgy, i els 16 milions d'euros restants es van cobrar indirectament, a través d'Energía Boreal 2018, S.A., societat a la qual Criteria va aportar, el setembre de 2018, 36 milions d'accions de Naturgy.

En l'exercici 2017, Criteria va registrar un ingrés per dividends de Naturgy de 245 milions d'euros.

Abertis

En l'exercici 2018, durant el temps en què Criteria ha tingut, directament o indirectament, accions d'Abertis (fins a l'OPA feta efectiva el mes de maig), aquesta última ha distribuït dividends per 0,40 euros per acció, davant dels 0,77 euros per acció distribuïts durant tot l'any 2017. Criteria ha registrat un ingrés per dividends directes i indirectes (a través d'Inversiones Autopistas, S.A., de la qual Criteria tenia, a 31 de desembre de 2017, un 55,5%) de 79 milions d'euros (137 milions d'euros registrats en l'exercici 2017).

Suez

En els exercicis 2018 i 2017, Suez ha distribuït un dividend de 0,65 euros per acció. Aquesta retribució ha suposat un ingrés per a Criteria de 24 milions d'euros el 2018 i de 22 milions d'euros el 2017. L'ingrés més important s'explica íntegrament per més accions en cartera.

Altres

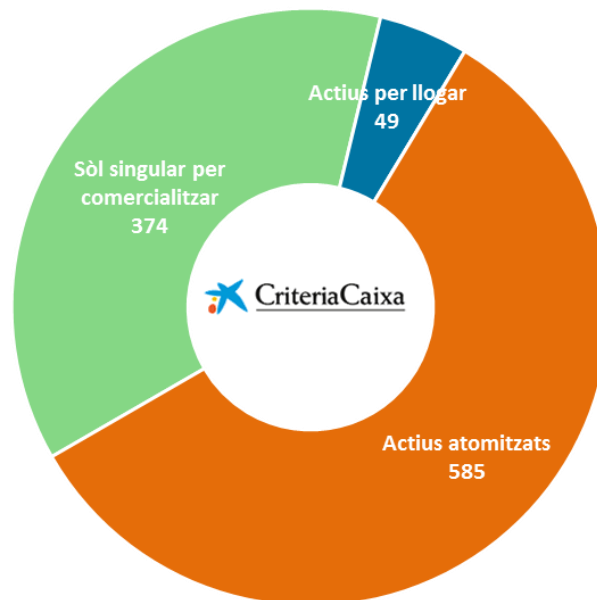
En l'exercici 2018, els 4 milions d'euros corresponen, principalment, als dividends rebuts d'Aigües de Barcelona, E.M.G.C.I.A., S.A. En l'exercici 2017, l'import consta de 4 milions d'euros de dividends rebuts d'Aigües de Barcelona, E.M.G.C.I.A., S.A., més 1 milió d'euros de dividends procedents de Cellnex Telecom.

Adicionalment, sense reflex en el compte de resultats adjunt en els exercicis 2018 i 2017, Criteria va rebre dividends de Saba Infraestructuras per un valor de 10 milions d'euros cada any. En l'exercici 2018, Criteria també ha rebut 20 milions d'euros en dividends de Telefónica, i 3 milions d'euros addicionals d'altres societats cotitzades. Tots aquests dividends s'han comptabilitzat contra cost de cartera.

Gestió d'actius immobiliaris

La gestió dels immobles del Grup es fa a través de la societat 100% participada, Inmo Criteria Caixa, S.A.U., que té un equip de professionals experimentat i sistemes d'informació propis dissenyats per donar suport a tota l'operativa immobiliària. La internalització de la gestió facilita la consecució dels objectius que traça la companyia, i es guanya flexibilitat estratègica per aconseguir una exposició al sector immobiliari més d'acord amb l'estratègia general de Criteria.

Durant l'exercici 2018, Criteria ha traspassat a Inmo Criteria Caixa, S.A.U., mitjançant ampliació de capital, actius immobiliaris per valor de 368 milions d'euros, així com la societat Els Arbres de la Tardor, S.L.U., tenidora d'un terreny de valor 148 milions d'euros ubicat a Andorra. D'aquesta manera, els actius immobiliaris de Criteria a 31 de desembre de 2018 pugen a 1.008 milions d'euros, segmentats com es detalla a continuació:

La major part dels actius immobiliaris els han taxat durant el 2018 i el 2017 societats de taxació homologades. El conjunt dels valors taxats és superior al valor net comptable registrat en llibres. A més del procés anual de taxacions, s'aplica un model intern de valoració de la cartera immobiliària que ajusta les taxacions que han fet tercers independents tenint en compte la segmentació dels immobles, així com l'experiència en venda del Grup en els últims 24 mesos respecte al valor de taxació.

L'evolució positiva del mercat immobiliari espanyol, així com la internalització de la gestió, que ha permès un estudi detallat dels actius i la definició de plans d'acció individualitzats per a cada segment, han impulsat una millora del resultat del negoci immobiliari, principalment per la reversió de provisions en immobles en millorar el model intern de valoració (29 milions d'euros), per l'increment de les vendes i per la reducció dels costos de gestió.

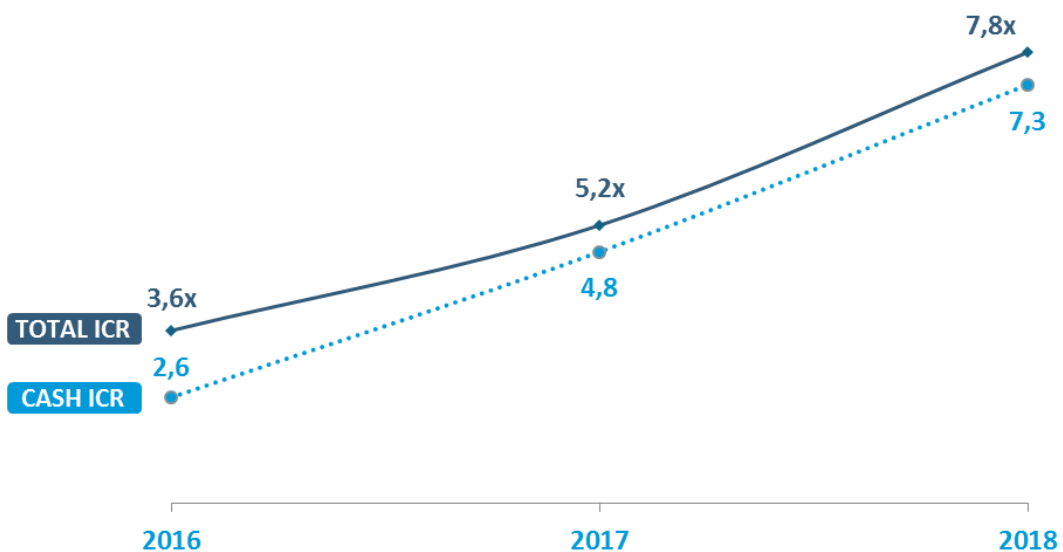
Concretament, les vendes efectuades durant l'exercici 2018 pugen a 111 milions d'euros (81 milions d'euros el 2017), els lloguers han aportat 13 milions d'euros (15 milions d'euros el 2017). Un cop descomptats els costos de venda i comercialització, les despeses d'estructura, les amortitzacions i les variacions de provisions per deteriorament d'immobles i de cartera, el resultat ha estat d'11 milions d'euros (-59 milions d'euros el 2017).

Resultat financer

Criteria ha millorat el seu resultat financer en 36 milions d'euros, principalment per la reducció de les despeses financeres a causa de:

- Reducció del volum del deute mitjà en 1.145 milions d'euros, fins als 5.666 milions d'euros el 2018. Això és a causa, principalment, de l'amortització anticipada de 1.060 milions d'euros en préstecs bilaterals, efectuada pràcticament en la seva totalitat a finals del primer semestre de 2018.
- Millora de -0,2 punts del cost mitjà del deute fins al 2,0% el 2018, davant del 2,2% de 2017, gràcies principalment a:
 - Gestió activa del passiu: renegociació de condicions financeres de préstecs bilaterals.
 - L'octubre de 2017, millora del *rating* de Criteria, a què estan vinculats els tipus d'interès d'alguns préstecs bancaris.

La millora de les despeses financeres s'ha traduït en una millora considerable de la ràtio de cobertura d'interessos (ICR, per les seves sigles en anglès), que mesura la capacitat de generació de recursos recurrents interns per fer front als interessos derivats del deute. Aquesta ràtio es mostra tant en el seu còmput total (que considera els dividendes totals, tant en efectiu com en *scrip dividend*), com en *cash* (que només considera els dividendes que s'han percebut en efectiu):

A més dels aspectes comentats que expliquen la disminució de la despesa financer, la millora del *cash* ICR dels últims exercicis és el resultat de:

El canvi de política de remuneració a l'accionista de CaixaBank, que des del 2017 remunera tots els seus dividendes íntegrament en efectiu, mentre que en exercicis anteriors també utilitzava programes de *scrip dividend*.

- L'increment significatiu de la remuneració a l'accionista de Naturgy després de la presentació del nou pla estratègic el 2018.

Resultat per vendes i altres

L'epígraf «Resultats per vendes i d'altres» inclou, el 2018, principalment:

- Resultat per la venda de 4.200.000 accions de Naturgy (0,42% de seu capital social). Aquestes operacions van aportar un resultat positiu de 38 milions d'euros.
- Variació del valor de mercat dels contractes de permutes de tipus d'interès vigents, que van generar unes pèrdues per un import de 11 milions d'euros.
- La gestió dels excedents de caixa en divisa han generat un resultat positiu de 4 milions d'euros.

D'altra banda, en l'exercici 2017 es van registrar en aquest epígraf, principalment:

- Resultat per la venda d'accions d'Abertis, representatives d'aproximadament el 0,55% del seu capital social. Aquestes operacions van aportar un resultat de 77 milions d'euros.
- Variació del valor de mercat dels contractes de permutes de tipus d'interès vigents, que van aportar 20 milions d'euros positius al resultat.

Resultats extraordinaris

L'epígraf «Resultats extraordinaris» inclou el 2018:

- Resultat per la venda d'accions d'Abertis. En el marc de l'OPA que van llançar conjuntament Atlantia, ACS i Hochtief, Criteria va vendre totes les accions que tenia, tant directament com indirectament (a través de la Societat Inversiones Autopistas, S.A.). Van ser un total de 182.654.913 accions, que es van vendre al preu de 18,36 euros per acció.

El resultat total de l'OPA, net de despeses vinculades a la transacció, va ser de 2.090 milions d'euros (vegeu Nota 7 dels Comptes Anuals adjunts).

A nivell comptable, el resultat que han originat les accions pròpies i que s'han venut directament queda registrat dins del «Resultat per alienació d'inversions en empreses del grup i associades» (vegeu Nota 16.b), mentre que el resultat de les accions pròpies i que s'han venut a través d'Inversiones Autopistas, S.A. queda registrat dins dels «Ingressos de participacions en capital» procedents d'aquesta societat (vegeu Nota 16.a dels Comptes Anuals adjunts).

- Repartiment de reserves d'Inversiones Autopistas, S.A. Un cop s'han venut les accions que tenia d'Abertis, s'ha liquidat la societat. El repartiment de reserves generades en anys anteriors ha reportat, per a Criteria, 15 milions d'euros (vegeu Nota 7 dels Comptes Anuals adjunts).

A nivell comptable, aquest repartiment de reserves queda registrat dins dels «Ingressos de participacions en capital» procedents d'aquesta societat (vegeu Nota 16.a dels Comptes Anuals adjunts).

- Deteriorament de la participació al Grupo Financiero Inbursa. A 31 de desembre de 2018, Criteria ha efectuat proves de deteriorament per avaluar el valor recuperable de les seves participacions i comprovar la correcció del valor pel qual consten registrades. Aquestes anàlisis es basen en mètodes de valoració generalment acceptats, i fan projeccions de balanç i compte de resultats, i tenen en compte variables pròpies de les mateixes participades, el sector i el país. Aplicant aquestes proves a la participació al GFI, es va arribar a la conclusió que el *fair value* de la participació estava 217 milions per sota del valor que tenia en el balanç de Criteria, import que s'ha dotat en el compte de resultats de l'exercici (vegeu Nota 7.3 dels Comptes

Anuals adjunts).

D'altra banda, en l'exercici 2017 es van registrar en aquest epígraf el resultat per la venda d'accions representatives d'un 5,32% del capital social de CaixaBank, que va representar unes pèrdues de 249 milions d'euros.

3. RISCOS I INCERTESES

Els riscos de caràcter financer (liquiditat, crèdit, deteriorament de les participacions accionaries, deteriorament dels actius immobiliaris, deteriorament d'altres actius, mercat i fiabilitat de la informació financera) es desenvolupen a la Nota 4 dels comptes anuals consolidats adjunts i als apartats E i F.2.1 de l'Informe Anual de Govern Corporatiu adjunt.

4. INFORMACIÓ SOBRE QUALIFICACIONS CREDITÍCIES

El 20 de març de 2018, Moody's va assignar per primera vegada a Criteriacaixa un *rating* d'emissor de Baa2, amb perspectiva estable.

Així mateix, en data 21 de desembre de 2018, Fitch Ratings va afirmar la qualificació creditícia de Criteriacaixa a BBB i va millorar la perspectiva d'estable a positiva.

Ambdues qualificacions mostren la fortalesa de la posició financera de Criteriacaixa, la bona qualitat i liquiditat dels actius i una política d'inversió prudent, així com la recurrència i l'estabilitat dels dividendes percebuts.

5. ACTIVITATS DE RECERCA I DESENVOLUPAMENT

Criteriacaixa no ha dut a terme activitats en matèria de recerca i desenvolupament.

Per bé que, a través de les seves societats 100% participades Caixa Capital Risc i Criteriacaixa Venture Capital, gestiona o participa en companyies de capital de risc, en què:

- Inverteix en les primeres etapes de companyies espanyoles innovadores i amb un potencial de creixement elevat, i les acompanya durant les diverses etapes del seu desenvolupament.
- Dedicar la seva atenció als sectors emergents: ciències de la vida, tecnologia i digital i tecnologies per a la indústria.
- Gestiona 9 fons d'inversió de 213 milions d'euros compromesos i, a 31 de desembre de 2018, tenia 142 empreses en cartera.

Adicionalment, ha desenvolupat una intensa activitat de suport als emprenedors a tota la Península Ibèrica impulsada a través d'iniciatives com CaixaImpulse, que promou conjuntament amb l'Obra Social "la Caixa".

6. OPERACIONS SOBRE ACCIONS PRÒPIES

A 31 de desembre de 2018, la Fundació Bancària "la Caixa" és propietària del 100% de les accions de Criteriacaixa. No s'han fet operacions amb accions pròpies.

7. OBRA SOCIAL "la Caixa"

Compromesa amb el present i el futur de les persones, "la Caixa" és una de les fundacions més grans d'Europa. Gestiona de manera directa l'obra social, que la identifica des de fa més de 110 anys. Amb el lema «Canviem presents, construïm futurs», han dut a terme en el 2018 una sèrie de prioritats programàtiques, corporatives i organitzatives per contribuir al benestar de les persones, especialment d'aquelles que més ho necessitin en cada moment, i al progrés de la societat. Tot això amb un pressupost liquidat de 498,4 milions d'euros. Així, en l'àmbit Social s'han destinat 284,7 milions d'euros (57%), en l'àmbit de la Cultura i l'Educació, 123,9 milions d'euros (25%) i en l'àmbit de la Investigació, Coneixement i Beques, 89,8 milions d'euros (el 18%).

De manera global, "la Caixa", que gestiona de forma directa l'Obra Social i que agrupa en Criteriacaixa totes les participacions accionàries del grup "la Caixa", com CaixaBank, ha impulsat 50.000 activitats, amb un total de 14,9 milions de beneficiaris al món, 11,4 milions a Espanya.

Compromís social, confiança i excel·lència. Aquests són els tres valors que van portar Francesc Moragas i Barret (1868-1935) a fundar, el 1904, "la Caixa". En el 150è aniversari del naixement d'aquest humanista, el 2018 ha suposat la reivindicació de la seva figura mitjançant diversos actes d'homenatge.

Entre els projectes socials amb vocació transformadora destaca CaixaProinfancia. Aquest programa fa 10 anys que trenca el cercle de pobresa en famílies en situació de vulnerabilitat contribuint al desenvolupament social i educatiu dels menors de 18 anys. Durant el 2018, s'han atès 62.343 nens i nenes procedents de llars en risc d'exclusió.

Juntament amb la lluita contra la pobresa infantil, i de conformitat amb el Pla Estratègic, el foment del treball és una altra de les línies d'actuació prioritàries. En aquest sentit, el programa d'integració laboral ha arribat aquest exercici als 38.106 contractes laborals nous a persones en situació de vulnerabilitat, davant dels 33.647 de 2017. Això ha estat possible gràcies a les 12.043 empreses que han col·laborat amb el programa.

En l'àmbit de la salut, l'entitat desenvolupa un programa singular al món: el d'Atenció Integral a Persones amb Malalties Avançades, que té 52 equips desplegats en 138 hospitals. El 2018, un total de 25.726 pacients i 31.197 familiars han rebut suport psicosocial. Així, durant una dècada s'han atès a més de 350.000 beneficiaris.

Facilitar l'accés a l'habitatge és una altra de les prioritats del Pla Estratègic. En aquest sentit, el programa d'habitatge de l'Obra Social compta amb un parc de prop de 12.000 habitatges socials repartits per tot el territori a disposició de joves, persones grans i famílies els ingressos dels quals s'han reduït. Conjuntament amb el programa d'habitatge de CaixaBank, compta amb un parc de més de 28.000 habitatges socials.

El de la gent gran és un dels col·lectius prioritàris per a "la Caixa" des dels seus orígens. El 2018, el programa ha comptat amb 781.573 participants en les 16.151 activitats organitzades per afavorir l'envelliment actiu i saludable i per prevenir l'aïllament.

La solidaritat del Grup "la Caixa" té un paper vital en la promoció del compromís de les persones amb la societat. Així, l'entitat compta amb 4.481 voluntaris corporatius en actiu. Aquest grup nodrit, format per empleats actuals i jubilats, constitueix una de les associacions més dinàmiques del territori espanyol.

A l'àmbit internacional, "la Caixa" ha consolidat la col·laboració amb entitats de referència com la Fundació Bill & Melinda Gates, ISGlobal, Unicef, Gavi i ACNUR, en la lluita contra la malària, la pneumònia i la malnutrició. I ha afavorit la creació de llocs de treball a través del programa Work 4 Progress.

Apropar l'educació digital en entorns vulnerables a l'Àfrica, Amèrica Llatina i Àsia és l'objectiu de Profuturo. Aquesta iniciativa, inspirada pel Papa Francisco i promoguda per l'Obra Social "la Caixa" i la Fundación Telefónica, s'ha ampliat al 2018 fins a incloure 24 països en benefici de 3 milions de menors.

L'Obra Social "la Caixa" ha iniciat el 2018 la implementació progressiva a Portugal. Amb l'objectiu de contribuir al benestar dels portuguesos, en especial el dels que estan en situació de vulnerabilitat, es preveu destinar 50 milions d'euros anuals en projectes tan emblemàtics com Incorpora (integració laboral) i Humanitza (final de vida).

Un dels pilars del Pla Estratègic és l'aposta per la recerca mèdica. Del laboratori al mercat, l'Obra Social "la Caixa" ha lliurat 268 ajudes a la recerca i formació d'excel·lència a través dels programes de beques i convocatòries de recerca i innovació. Per fer-ho, compta amb la convocatòria privada de projectes de salut més important d'Espanya i Portugal. Així, només en recerca en oncologia, neurociència, malalties infeccioses i malalties cardiovasculars, aquest any s'han invertit 37 milions d'euros.

La divulgació de la cultura i la ciència és una altra de les prioritats del Pla Estratègic. Els centres CaixaForum i CosmoCaixa han organitzat més de 20.000 activitats el 2018, amb l'assistència de prop de 4 milions de visitants en total. La proximitat en el territori, les aliances amb grans institucions com el British Museum, la programació d'excel·lència i la transformació social són algunes de les claus de "la Caixa" per apropar el coneixement a la societat.

La identificació de les pràctiques transformadores en educació és una de les principals línies de intervenció de EduCaixa per promoure el canvi, i donar resposta a les necessitats educatives del segle XXI. Així, el programa ha arribat al 2018 a més de 2,1 milions d'alumnes a través de 8.223 centres educatius.

8. ALTRA INFORMACIÓ

8.1. Informació sobre el període mitjà de pagament a proveïdors

L'entrada en vigor de la Llei 15/2010, de 5 de juliol, que va modificar la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat a les operacions comercials, estableix l'obligació per a les societats de publicar de manera expressa la informació sobre els terminis de pagament als proveïdors en la memòria dels comptes anuals. En relació amb aquesta obligació d'informació, el 4 de febrer de 2016 s'ha publicat al BOE una nova resolució emesa per l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes (ICAC) que deroga l'anterior de 29 de desembre de 2010.

D'acord amb el que s'indica en la resolució de 29 de gener de 2016, a continuació es desglossa la informació requerida amb relació als pagaments efectuats i pendents de pagament en la data del tancament del balanç:

Pagaments efectuats i pendents en la data de tancament del balanç

(Milers d'euros)	Import	
	2018	2017
Total pagaments fets	81.464	79.491
Total pagaments pendents	2.214	6.009
Total pagaments de l'exercici	83.678	85.500

Període mitjà de pagament i ràtios de pagament a proveïdors

(Dies)	Dies	
	2018	2017
Període mitjà de pagament a proveïdors	13	18
Ràtio d'operacions pagades	12	17
Ràtio d'operacions pendents de pagament	30	27

8.2. Canals d'informació de Criteria

Criteria disposa dels canals d'informació següents:

- Web corporatiu (www.criteriacaixa.com) en què s'informa principalment de la cartera d'inversions, de l'activitat emissora de la societat, dels òrgans de govern i de la informació economicofinancera periòdica. S'hi han comptabilitzat 72.473 visites el 2018.
- Dues bústies de correu electrònic: una d'atenció a inversors institucionals i analistes (investor.relations@criteria.com), una altra d'informació general (info@criteria.com) i un formulari per a temes relacionats amb la cartera d'immobles.

9. FETS POSTERIORS

L'Accionista Únic, a la reunió del 14 de febrer de 2019, ha acordat la distribució d'un dividend amb càrrec a altres reserves per un import de 50 milions d'euros, que s'ha pagat a la Fundació Bancària "la Caixa" en data 18 de febrer de 2019.

10. INFORME DE GOVERN CORPORATIU CORRESPONENT A L'EXERCICI 2018

La Llei 16/2007, de 4 de juliol, de reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a la seva harmonització internacional sobre la base de la normativa de la Unió Europea, va fer una nova redacció de l'article 49 del Codi de Comerç, que regula el contingut mínim de l'informe de gestió. Sobre la base d'aquesta regulació, Criteria inclou en una secció separada de l'Informe de Gestió l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

Adjunts a aquest informe de gestió es presenta una edició maquetada del text íntegre de l'Informe Anual de Govern Corporatiu de Criteria Caixa, S.A.U. corresponent a l'exercici 2018, que ha aprovat el Consell d'Administració de la Societat a la sessió de data 14 de març de 2019. L'informe original, elaborat d'acord amb el format i la normativa vigent, està disponible a la pàgina web www.criteriacaixa.com i a la de la Comissió Nacional del Mercat de Valors.

11. ANNEX – MESURES ALTERNATIVES DE RENDIMENT

Criteria elabora els seus Estats financers a nivell individual d'acord amb el PGC, mentre que els seus Estats financers consolidats s'elaboren d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera (NIIF). A més de la informació financera dels Estats financers, Criteria utilitza certes Mesures Alternatives del Rendiment (MAR), segons la definició de les Directrius sobre Mesures Alternatives del Rendiment que va publicar l'European Securities and Markets Authority (ESMA) el 5 d'octubre de 2015 (Directrius ESMA). Criteria considera que les MAR proporcionen informació addicional per explicar i avaluar el rendiment durant el temps.

Aquestes mesures no estan definides ni sota el PGC ni sota les NIIF; per tant, s'han de considerar com a informació addicional, i en cap cas substitueixen la informació financera elaborada sota el PGC ni sota les NIIF, si escau. Els auditors externs no han revisat ni auditat les MAR. Així mateix, la forma en què Criteria defineix i calcula aquestes mesures pot diferir d'altres mesures similars que fan servir altres companyies i, per tant, podrien no ser comparables.

Una de les raons per utilitzar les MAR és que, en el cas d'actius invertits a través de societats instrumentals, a l'efecte de gestió, Criteria s'atribueix directament el percentatge de participació en aquests actius.

Criteria utilitza les MAR següents per descriure les seves activitats i rendiment: Valor brut dels actius (GAV, per les seves sigles en anglès), Deute brut, Caixa i equivalents, Deute net, Valor net dels actius (NAV, per les seves sigles en anglès), Ràtio d'endeutament (LTV, per les seves sigles en anglès) i Ràtio de cobertura d'interessos (ICR, per les seves sigles en anglès). El Grup utilitza aquestes mesures per planificar, pressupostar, reportar (internament i externament) i revisar el seu rendiment.

La Direcció de Criteria considera que aquestes mesures són d'ús comú entre els seus comparables en el sector i són mètriques rellevants que utilitzen els analistes de crèdit, les agències de rating i la comunitat inversora per analitzar societats *holding* com Criteria.

El Grup intenta utilitzar aquestes MAR de manera consistent al llarg del temps. A continuació es detallen les definicions i càlculs de les MAR, així com les seves conciliacions amb els Estats financers consolidats:

a) Valor Brut dels Actius (GAV)

Definició: Criteria defineix el GAV com la suma de: i) el valor de mercat de la **cartera cotitzada** segons la seva participació econòmica, que consta de les inversions cotitzades, tant en renda variable com en renda fixa; ii) el valor net comptable de la **cartera no cotitzada**, que consta del valor net comptable en els Estats financers individuals de les inversions en societats del Grup, associades i instruments de patrimoni no cotitzats, a excepció de Saba, que, per la seva materialitat, s'ha valorat a valor de mercat segons els termes de la compra duta a terme el juliol de 2018 i deduïnt-ne els dividendes repartits posteriorment contra prima d'emissió, iii) el valor net comptable en els Estats financers consolidats dels actius immobiliaris propietat de Criteria i de les societats immobiliàries 100% participades, i iv) caixa i equivalents la definició dels quals és a l'apartat c) d'aquest annex.

Aquesta última partida s'ha afegit al còmput del GAV per primera vegada en aquest exercici, ja que, després de la desinversió a Abertis, no tenir-la en compte hauria generat una variació del GAV significativa, quan en realitat la venda ha suposat l'intercanvi d'un actiu cotitzat (Abertis) per un altre de monetari (l'efectiu rebut). Així doncs, a partir de l'exercici 2018, Criteria ha decidit incloure-la en el còmput del GAV. A aquest efecte, s'ha recalculat el GAV de l'exercici 2017 sumant-hi la partida de caixa i equivalents en aquest exercici.

Explicació d'ús: El GAV és una mètrica adequada per determinar el valor total dels actius de Criteria. Es tracta d'una mètrica de reporting estàndard entre les societats holding d'inversions i s'utilitza per comparar les valoracions de les seves respectives carteres (anàlisi de comparables).

Els càlculs i desglossament del GAV a 31 de desembre de 2018 són els següents:

	€/acció	Nre. Accions	Participació econòmica	GAV (MM €)	% GAV
CaixaBank	3,16	2.392.536.811	40,00%	7.570	33,28%
The Bank of East Asia	2,78	500.584.162	17,59%	1.390	6,11%
Grupo Financiero Inbursa	1,26	607.000.574	9,10%	763	3,36%
Altres inversions	-	-	-	32	0,14%
RENDA VARIABLE (BANCÀRIA)				9.755	42,89%
Naturgy	22,26	240.357.521	24,02%	5.350	23,52%
Suez	11,53	37.110.685	5,97%	428	1,88%
Cellnex	22,39	13.962.095	6,03%	313	1,37%
Telefónica	7,34	59.588.665	1,15%	437	1,92%
Altres inversions	-	-	-	530	2,33%
RENDA VARIABLE (INDUSTRIAL)				7.058	31,03%
RENDA VARIABLE COTITZADA				16.813	73,92%
Saba Infraestructuras ¹			99,50%	766	3,37%
Vithas Sanidad ²			20,00%	74	0,33%
Caixa Capital Risc ³			100,00%	62	0,27%
Aigües de Barcelona ⁴			15,00%	51	0,22%
RENDA VARIABLE NO COTITZADA				953	4,19%
GESTIÓ D'ACTIUS IMMOBILIARIS⁵				2.739	12,04%
RENDA FIXA I ALTRES⁶				859	3,78%
CAIXA I EQUIVALENTS⁷				1.381	6,07%
GAV TOTAL				22.746	100%

¹ Valor de mercat de Saba segons transacció efectuada el juliol 2018, un cop deduïts els dividends repartits posteriorment a la transacció contra prima d'emissió (extret de la nota 5 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2018).

² Extret de l'Annex 2 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2018.

³ Inclou el valor net comptable de la participació directa de Criteria en les societats següents: Caixa Capital Risc, SGEGR, S.A., Caixa Capital Mirco II, F.C.R. i Criteria Venture Capital, S.I.C.C., S.A. (Extret de l'Annex 1 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2018).

⁴ Valor net contable inclòs en el detall dels actius disponibles per la venda valorats a cost (vegeu Nota 8 dels Comptes anuals individuals de Criteria de 2018)

⁵ S'adjunta la següent conciliació amb les Notes 8 i 11 dels Comptes anuals consolidats del Grup de 2018:

(MM €)	31/12/2018	Ajust Saba	Ajust bestreta proveïdors	GAV - Gestió d'Actius immobiliaris
Inversions immobiliàries (Nota 8)	1.152	-	-	1.152
Existències (Nota 11)	1.591	(-)	(4)	1.587
Gestió d'Actius Immobiliaris	2.743	(-)	(4)	2.739

⁶ S'adjunta la següent conciliació amb les Notes 7.4 i 8.2 dels Comptes individuals de Criteria de 2018 i amb la nota 7.4 dels Comptes anuals consolidats del Grup de 2018:

	Import a 31/12/2018 (MME)
a) Saldo per cobrar pel pagament a compte de l'impost de societats, afectat per la plusvàlua generada després de la venda Abertis, que queda exempta a la liquidació de l'impost (vegeu Nota 7.4 dels Comptes anuals individuals de Criteria de 2018, import inclòs dins dels 584 milions d'euros d'Altres actius financers).	544
b) Préstec a favor de Saba Infraestructuras amb venciment el 2019 (vegeu Nota 7.4 dels Comptes anuals individuals de Criteria de 2018).	157
c) Préstec a favor de Fundació Bancària "la Caixa" (préstec mirall del préstec que manté Criteria amb el Council of Europe Development Bank, vegeu Nota 23 dels Comptes anuals individuals de Criteria de 2018).	46
d) Cartera de renda fixa composta per bons sobirans i corporates (vegeu nota 8.2 dels Comptes anuals individuals de Criteria de 2018).	112
Renda Fixa i Altres (a + b + c + d)	859

⁷ Vegeu l'apartat c) d'aquest annex.

Els càlculs i desglossament del GAV a 31 de desembre de 2017 són els següents:

	€/acció	Nre. Accions	Participació econòmica	GAV (MM €)	% GAV
CaixaBank	3,89	2.392.538.198	40,00%	9.305	37,22%
The Bank of East Asia	3,61	482.416.732	17,44%	1.742	6,97%
Grupo Financiero Inbursa	1,36	607.000.574	9,10%	824	3,30%
Altres inversions	-	-	-	0	0,00%
RENDA VARIABLE (FINANCER)				11.871	47,48%
Gas Natural Fenosa	19,25	244.557.521	24,44%	4.708	18,83%
Abertis	18,55	182.654.913	18,44%	3.388	13,55%
Suez	14,67	36.545.000	5,86%	536	2,14%
Cellnex	21,35	13.772.728	5,94%	294	1,18%
Telefónica	8,13	6.809.000	0,13%	55	0,22%
Altres inversions	-	-	-	0	0,00%
RENDA VARIABLE (INDUSTRIAL)				8.981	35,92%
RENDA VARIABLE COTITZADA				20.852	83,41%
Saba Infraestructuras ¹			50,10%	459	1,84%
Vithas Sanidad ²			20,00%	74	0,30%
Caixa Capital Risc ³			100,00%	63	0,25%
Aigües de Barcelona ⁴			15,00%	51	0,20%
RENDA VARIABLE NO COTITZADA				646	2,59%
GESTIÓ D'ACTIUS IMMOBILIARIS⁴				2.813	11,25%
RENDA FIXA I ALTRES				0	0,00%
CAIXA I EQUIVALENTS⁵				689	2,76%
GAV TOTAL				25.001	100%

¹ Valor de proforma, actualitzat a valor de mercat segons termes de la transacció efectuada el juliol de 2018.

² Extret de l'Annex 2 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2017.

³ Inclou el valor net comptable de la participació directa de Criteria en les societats següents: Caixa Capital Risc, SGEGR, S.A., Caixa Capital Mirco II, F.C.R. i Criteria Venture Capital S.I.C.C., S.A. (Extret de l'Annex 1 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2017).

⁴ Extret de les Notes 7 i 11 dels comptes anuals consolidats del Grup de 2017. S'adjunta la següent conciliació:

(MM €)	31/12/2017	Ajust Saba	Ajust bestreta proveïdors	GAV - Gestió d'Actius immobiliaris
Inversions immobiliàries (Nota 7)	1.184	-	-	1.184
Existències (Nota 11)	1.637	(8)	-	1.629
Gestió d'Actius Immobiliaris	2.821	(8)	-	2.813

⁵ Vegeu l'apartat c) d'aquest annex.

b) Deute brut

Definició: El Grup defineix el Deute brut com la suma del valor nominal de préstecs bancaris, bons i altres instruments de deute amb tercers, excloent-ne primes, comissions i interessos meritats de Criteria i societats 100% participades.

Explicació d'ús: El Deute brut és una bona mètrica per determinar l'endeutament total d'una societat holding i proporciona un enfocament de gestió dels recursos financers i els compromisos directament atribuïbles i gestionats per Criteria. Aquesta mètrica és invariable davant d'entrades significatives d'efectiu, per exemple, en cas de desinversions.

Els càlculs i conciliacions d'aquesta MAR són els següents:

Suma dels nominals dels segments de gestió d'actius immobiliaris i activitats corporatives segons la nota 21. Informació financera per segments dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2018.

(MM €)	Gestió d'actius immobiliaris	Activitats corporatives	Total
Total Deute Brut 2018:	-	5.235	5.235
<i>Nominal bons simples</i>	-	2.709	2.709
<i>Nominal préstecs llarg i curt termini</i>	-	2.526	2.526
Total Deute Brut 2017:	-	6.309	6.309
<i>Nominal bons simples</i>	-	2.750	2.750
<i>Nominal préstecs llarg i curt termini</i>	-	3.559	3.559

c) Caixa i equivalents

Definició: El Grup defineix «Caixa i equivalents» com la suma de la tresoreria entesa com a efectiu i altres actius líquids equivalents i imposicions a llarg termini de Criteria i societats 100% participades,

deduint-ne els dividendes anunciats i pendents de repartir a la Fundació Bancària "la Caixa" i afegint-hi els dividendes anunciats per les participades un cop entren al període exdividend.

Explicació d'ús: Caixa i equivalents és una mètrica estàndard per determinar la liquiditat disponible a curt termini.

Els càlculs i conciliacions d'aquesta MAR amb els Estats financers consolidats del Grup són els següents:

Suma de caixa i equivalents, imposicions i dividendes pendents de cobrament un cop entrat el període exdividend dels segments de gestió d'actius immobiliaris i activitats corporatives segons la nota 21, «Informació financera per segments» dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2018, deduint-ne els dividendes anunciats i pendents de distribuir a la Fundació Bancària "la Caixa":

(MM €)	Gestió d'actius immobiliaris	Activitats corporatives	Total
Efectius i equivalents 2018:	160	1.221	1.381
<i>Efectiu i altres equivalents d'efectiu</i>	160	621	781
<i>Imposicions bancàries a curt termini</i>	-	600	600
<i>Dividendes pendents de cobrament exdividend</i>	-	-	-
<i>Dividendes pendents de pagament a la Fundació Bancària "la Caixa"</i>	-	-	-
Efectius i equivalents 2017:	33	656	689
<i>Efectiu i altres equivalents d'efectiu (Nota 13)</i>	33	656	689
<i>Imposicions bancàries a curt termini (Nota 10.2)</i>	-	-	-
<i>Dividendes pendents de cobrament exdividend</i>	-	-	-
<i>Dividendes pendents de pagament a la Fundació Bancària "la Caixa"</i>	-	-	-

d) Deute net

Definició: El Grup defineix el Deute net com la diferència entre Deute brut i Caixa i equivalents. Ambdues MAR es defineixen i concilien prèviament.

Explicació d'ús: El Deute net és una bona mètrica per determinar l'endeutament total d'una societat holding i proporciona un enfocament de gestió dels recursos financers i els compromisos directament atribuïbles i gestionats per Criteria.

El càlcul del «Deute net» del Grup 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017 PF
A) Deute brut	5.235	6.309
B) Caixa i equivalents	1.381	689
Total Deute net [A - B]	3.854	5.620

e) Valor net dels actius (NAV)

Definició: El Grup defineix el NAV com la diferència entre el GAV i el Deute brut. Ambdues MAR es defineixen i concilien prèviament.

Explicació d'ús: El NAV és una bona mètrica del valor de mercat del patrimoni total dels Estats financers. Es tracta d'una mètrica de *reporting* estàndard entre les societats holding d'inversions i s'utilitza per comparar les valoracions de les seves respectives carteres (anàlisi de comparables). També s'utilitza per determinar si la gestió ha creat valor.

El càlcul del NAV a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017 PF
A) Valor brut dels actius (GAV)	22.746	25.001
B) Deute brut	5.235	6.309
Total valor net dels actius (NAV) [A - B]	17.511	18.692

f) Ràtio d'endeutament (LTV)

Definició: El Grup distingeix dues ràtios d'endeutament, el net i el brut. La «Ràtio d'endeutament net» (Net LTV) es defineix com el quocient entre el «Deute net» i [«GAV» menys «caixa i equivalents»] (en percentatge). Així mateix, també defineix la Ràtio d'endeutament brut (Gross LTV) com el quocient entre Deute Brut i GAV (en %). Tant GAV, Deute Brut com Caixa i equivalents són MAR definides i conciliades prèviament.

Explicació d'ús: Tant la Ràtio d'endeutament net com la Ràtio d'endeutament brut són mètriques estàndard per determinar l'endeutament relatiu d'una societat holding d'inversions, i per tant, d'utilitat per a analistes de crèdit, agències de rating i analistes de comparables, entre d'altres. La ràtio d'endeutament brut és invariable davant d'entrades significatives d'efectiu, per exemple, en cas de desinversions.

El càlcul de la Ràtio d'endeutament brut del Grup a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017
A) Deute Brut	5.235	6.309
B) Valor brut dels actius (GAV)	22.746	25.001
Total Ràtio d'endeutament brut (Gross LTV) [A/B]	23,0%	25,2%

El càlcul de la Ràtio d'endeutament net del Grup a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017 PF
A) Deute Net	3.854	5.620
B) [Valor brut dels actius (GAV) - Caixa i equivalents]	21.365	24.312
Total Ràtio d'endeutament net (Net LTV) [A/B]	18,0%	23,1%

g) **Ràtio de cobertura d'interessos (ICR)**

Definició: El Grup distingeix dues ràtios de cobertura d'interessos. La ràtio de cobertura d'interessos total o Total ICR i la ràtio de cobertura d'interessos en efectiu o *Cash ICR*.

La **Total ICR** resulta del quocient entre la suma dels dividendes registrats en el compte de pèrdues i guanys individual de gestió i de la resta de dividendes que ha percebut la societat i que, en aplicació de la normativa comptable, no s'han registrat en el compte de pèrdues i guanys individual (dividendes totals), i la despesa financera corresponent als interessos de les obligacions financeres i bons comptabilitzats a les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

La **Cash ICR** resulta del quocient entre la suma dels dividendes en efectiu registrats en el compte de pèrdues i guanys individual de gestió i de la resta de dividendes que ha percebut en efectiu la societat i que, en aplicació de la normativa comptable, no s'han registrat en el compte de pèrdues i guanys individual (dividendes *cash*) i la despesa financera corresponent als interessos de les obligacions financeres i bons comptabilitzats a les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria.

El càlcul de la Ràtio de cobertura d'interessos total del Grup a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017
A) Dividendes Totals	909	794
B) Despeses Financeres	(116)	(152)
Ràtio de cobertura d'interessos total (Total ICR) [A/-B]	7,8x	5,2x

El càlcul de la Ràtio de cobertura d'interessos efectiu del Grup a 31 de desembre de 2018 i 31 de desembre de 2017 és el següent:

(MM €)	31/12/2018	31/12/2017
A) Dividendes en efectiu	852	734
B) Despeses Financeres	(116)	(152)
Ràtio de cobertura d'interessos efectiu (Cash ICR) [A/-B]	7,3x	4,8x

A continuació es mostra una reconciliació entre els dividendes sobre el compte de pèrdues i guanys adjunts, els dividendes sobre el compte de pèrdues i guanys de gestió, els dividendes en efectiu i els dividendes totals.

	<i>Milions d'euros</i>	
	2018	2017
Dividends s/ compte de pèrdues i guanys dels comptes anuals exercici 2018 (Nota 16)	1.317	813
Reclassificació dividends d'Inversiones Autopistas resultants de la venda d'Abertis (venda parcial el 2017 i venda total el 2018 després de l'OPA) a l'epígraf «Resultats per vendes i d'altres» del compte de pèrdues i guanys de gestió	(495)	(80)
Reclassificació de dividends d'Inversiones Autopistas resultants de la distribució de reserves d'anys anteriors en el procés de liquidació de la societat, a l'epígraf «Resultats extraordinaris» del compte de pèrdues i guanys de gestió	(15)	
Altres		1
Dividends s/ compte de pèrdues i guanys de gestió individual	807	734
Dividends rebuts en efectiu i no registrats com a ingrés en el compte de pèrdues i guanys individual	45	10
<i>Dividend de Saba Infraestructuras contra reserves¹</i>	<i>10</i>	<i>10</i>
<i>Dividends de Telefónica repartits contra reserves</i>	<i>20</i>	
<i>Dividends del GFI repartits contra reserves</i>	<i>12</i>	
<i>Dividends d'altres participades</i>	<i>3</i>	
<i>Ajust de Dividends del GFI rebuts en accions i comptabilitzats en el compte de pèrdues i guanys de gestió individual</i>		(10)
Dividends rebuts en efectiu i no registrats com a ingrés en el compte de pèrdues i guanys individual	852	734
Dividend del BEA rebut en scrip i no comptabilitzat en el compte de pèrdues i guanys de gestió individual	57	50
Ajust de Dividends del GFI rebuts en accions, comptabilitzats en el compte de pèrdues i guanys de gestió individual (anteriorment deduïts per a conciliar els dividends en efectiu)		10
Dividends totals	909	794

¹ Per a l'exercici 2018, només es té en compte el dividend repartit el juny abans de l'operació corporativa, que correspon al dividend que reparteix la societat de forma recurrent.

La despesa financera corresponent als interessos de les obligacions financeres i bons comptabilitzats a les societats incloses en el perímetre de gestió de Criteria es correspon a la despesa financera dels segments de gestió d'actius immobiliaris i activitats corporatives segons la nota 21, «Informació financera per segments» dels comptes anuals consolidats de l'exercici 2018:

(MM €)	Gestió d'actius immobiliari	Activitats corporatives	Total
Despesa financera 2018	-	(116)	(116)
Despesa financera 2017	-	(152)	(152)

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

A ESTRUCTURA DE LA PROPIETAT

A.1 Detall dels accionistes o partícips més significatius de la seva entitat en la data de tancament de l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social de l'accionista o partípic	% sobre capital social
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"	100

A.2 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter familiar, comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius, en la mesura que siguin conegudes per l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats	Tipus de relació	Breu descripció
	* Vegeu Nota a l'Apartat G		

A.3 Indiqui, si escau, les relacions de caràcter comercial, contractual o societari que hi ha entre els accionistes o partícips significatius i l'entitat, llevat que siguin escassament rellevants o derivin del gir o tràfic comercial ordinari:

NIF o CIF	Noms o denominacions socials relacionats
G-58899998	FUNDACIÓ BANCÀRIA CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA, "LA CAIXA"

Tipus de relació: SOCIETÀRIA.

Breu descripció: Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa" és l'Accionista Únic de la Societat.

A.4 Indiqui si hi ha qualsevol restricció (estatutària, legislativa o de qualsevol índole) a la transmissibilitat de valors o qualsevol restricció al dret de vot. En particular, es comunicarà l'existència de qualsevol tipus de restriccions que puguin dificultar la presa de control de la societat mitjançant l'adquisició de les seves accions en el mercat, així com els règims d'autorització o comunicació prèvia que, sobre les adquisicions o

transmissions d'instruments financers de la companyia, li siguin aplicables per normativa sectorial:

Sí ✓

No

Descripció de les restriccions
<p>TRANSMISSIÓ DE PARTICIPACIONS EN EL CAPITAL: Les limitacions a la transmissibilitat de les accions es recullen a l'article 9 dels Estatuts Socials. Són lliures les transmissions que s'efectuïn a favor de: (i) altres accionistes; (ii) el cònjuge, els ascendents o els descendents de l'accionista transmissor; i (iii) societats que pertanyin al mateix grup de societats que l'accionista transmissor. Excepte en aquests casos, l'accionista que es proposi transmetre les seves accions de la Societat haurà de comunicar-ho per escrit a l'òrgan d'administració indicant el nombre, classe i sèrie de les accions que vol transmetre, el nom, el domicili i la nacionalitat de la persona a qui vol transmetre-les, el preu o contraprestació de cada acció i les condicions de l'operació. En els terminis i de conformitat amb el procediment previst als Estatuts Socials, els accionistes restants tindran dret d'adquisició preferent.</p>
<p>EXERCICI DE DRETS DE VOT: No hi ha restriccions a l'exercici dels drets de vot de les accions de CRITERIA CAIXA, S.A.U.</p>

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

B JUNTA GENERAL O ÒRGAN EQUIVALENT

- B.1 Enumeri el quòrum de constitució de la junta general o òrgan equivalent establerts als estatuts. Descrigui en què es diferencia del règim de mínims previst a la Llei de Societats de Capital (LSC) o la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 16 dels Estatuts Socials, la junta general quedarà vàlidament constituïda, en primera convocatòria, quan els accionistes presents o representats tinguin, almenys, el 25% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria és vàlida la constitució, sigui quin sigui el capital que hi concorri. Per tal que la junta general, ordinària o extraordinària, pugui acordar vàlidament l'emissió d'obligacions, la supressió o limitació del dret de subscripció preferent, l'augment o la reducció de capital, la transformació, fusió, escissió, cessió global d'actiu i passiu i trasllat de domicili a l'estranger, així com qualsevol modificació dels Estatuts Socials, caldrà, en primera convocatòria, la concurrència d'accionistes, presents o representats, que posseeixin, almenys, el 50% del capital subscrit amb dret a vot. En segona convocatòria, serà suficient la concurrència del 25% d'aquest capital. Tot això, sens perjudici d'altres supòsits establerts a les Lleis i, en particular, les Lleis especials que siguin aplicables a la Societat.

Avui dia, la Societat té un únic accionista i, per tant, en aquest sentit s'aplica el règim previst al Text Refós de la Llei de Societats de Capital.

- B.2 Expliqui el règim d'adopció d'acords socials. Descrigui en què es diferencia del règim previst a la LSC o a la normativa que hi sigui aplicable.

De conformitat amb l'article 18 dels Estatuts Socials, els acords de la Junta s'adoptaran per majoria simple dels vots dels accionistes, presents o representats a la Junta General. Un acord s'entendrà adoptat quan obtingui més vots a favor que en contra del capital present o representat a la Junta.

El règim d'adopció d'acords de junta general, previst a l'article 18 dels Estatuts Socials, és el mateix que el previst a la Llei de Societats de Capital.

La Societat té, actualment, la condició d'unipersonal.

- B.3 Indiqui breument els acords adoptats a les juntes generals o òrgans equivalents celebrats durant l'exercici a què es refereix aquest informe i el percentatge de vots amb què s'han adoptat els acords.

Les decisions de l'accionista únic de la Societat durant el 2018 han estat:

25/01/2018: Distribució de reserves (altres reserves) per un import de 100 milions d'euros.

15/03/2018: (i) Delegació al Consell d'Administració de la facultat d'emetre valors de renda fixa o instruments de deute de naturalesa anàloga, per un import conjunt de fins a tres mil milions (3.000.000.000) d'euros. (ii) Reelecció de l'auditor de comptes extern de la Societat per a l'exercici social de 2019. (iii) Modificació de l'article 26è dels Estatuts Socials relatiu a la remuneració dels membres del Consell d'Administració de la Societat.

24/05/2018: Aprovació dels comptes anuals individuals i consolidats corresponents a l'exercici tancat a 31 de desembre de 2017 i els seus respectius informes de gestió. Aprovació de la gestió dels administradors durant l'exercici 2017. Aplicació del resultat de l'exercici 2017. Aprovació de la subscripció íntegra de l'augment de capital per compensació de crèdit a la societat andorrana Els Arbres de la Tardor, S.L.U., participada íntegrament per Criteria Caixa, S.A.U.

13/12/2018: Modificació de l'article 26è dels Estatuts Socials relatiu a la remuneració dels membres del Consell d'Administració de la Societat.

B.4 Indiqui si a les juntes generals o òrgans equivalents celebrats en l'exercici hi ha hagut algun punt de l'ordre del dia que els accionistes no hagin aprovat.

No hi ha hagut cap punt de l'ordre del dia que l'Accionista únic de la Societat no hagi aprovat.

B.5 Indiqui l'adreça i forma d'accés al web de l'entitat i a la informació sobre govern corporatiu.

La informació sobre govern corporatiu de Criteria Caixa, S.A.U. està disponible al web corporatiu de la Societat (www.criteriacaixa.com).

B.6 Assenyali si s'han celebrat reunions dels diversos sindicats, que, si escau, hi hagi, dels tenidors de valors emesos per l'entitat, l'objecte de les reunions celebrades durant l'exercici a què es refereix aquest informe i els principals acords adoptats.

Durant l'exercici 2018, no hi ha hagut reunions de sindicats d'obligacionistes.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

C ESTRUCTURA DE L'ADMINISTRACIÓ DE L'ENTITAT

C.1 Consell o òrgan d'administració

C.1.1 Detalli el nombre màxim i mínim de consellers o membres de l'òrgan d'administració previstos als estatuts:

Nombre màxim de consellers/membres de l'òrgan	20
Nombre mínim de consellers/membres de l'òrgan	8
Nombre de consellers/membres de l'òrgan fixat per la junta o assemblea	17
Observacions	Actualment hi ha 2 vacants al Consell d'Administració.

C.1.2 Completi el quadre següent sobre els membres del consell o òrgan d'administració, i la seva diferent condició:

CONSELLERS/MEMBRES DE L'ÒRGAN D'ADMINISTRACIÓ

NIF o CIF del conseller	Nom o denominació social del conseller/membre de l'òrgan d'administració	Representant	Última data de nomenament
36456287-E	Isidre Fainé Casas	-	18/12/2013
40260078-G	Alejandro García-Bragado Dalmau	-	26/06/2014
37590507-C	Javier Godó Muntañola	-	26/06/2014
15766311-H	José Antonio Asiáin Ayala	-	18/12/2013
28744747-Z	Marcos Contreras Manrique	-	18/12/2013
X1596112G	Jean-Louis Chaussade	-	18/12/2013
46215647-E	Isabel Estapé Tous	-	18/12/2013
46672425-C	Francisco Javier García Sanz	-	18/12/2013
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	-	16/03/2017
46309503-S	Víctor Grífols Roura	-	26/06/2014
46302019-Y	Josep-Delfí Guàrdia Canela	-	18/12/2013
Y2771477-Z	Heinrich Haasis	-	18/12/2013
42942802-P	Francesc Homs Ferret	-	18/12/2013
36467929-A	Juan José López Burniol	-	26/06/2014

39335259-S	Josep Joan Simón Carreras	-	18/12/2013
------------	---------------------------	---	------------

C.1.3 Identifiqui, si escau, els membres del consell o òrgan d'administració que assumeixen càrrecs d'administradors, representants d'administradors o directius en altres entitats que formen part del grup de l'entitat:

NIF o CIF del conseller	Nom o denominació social del conseller / membre de l'òrgan d'administració	Denominació social de l'entitat del grup	NIF o CIF de l'entitat del grup	Càrrec
36456287-E	Isidre Fainé Casas	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	President del Patronat
		Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	A-63346290	Vicepresident I
		Caixa Capital Risc, S.G.E.I.C., S.A.	A-62794722	President
37590507-C	Javier Godó Muntañola	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
42942802-P	Francesc Homs Ferret	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
		Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	A-63346290	Vicepresident II
36467929-A	Juan José López Burniol	Fundació Bancària Caixa	G-58899998	Vicepresident

		d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"		
		Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	A-63346290	Vicepresident III
		Saba Infraestructuras, S.A.	A-65550311	Conseller
36469328-E	Eugenio Gay Montalvo	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patró
46215647-E	Isabel Estapé Tous	Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa"	G-58899998	Patrona
40260078-G	Alejandro García-Bragado Dalmau	Saba Infraestructuras, S.A.	A-65550311	Conseller

C.1.4 Completi el quadre següent amb la informació relativa al nombre de conselleres que integren el consell d'administració i les seves comissions, així com la seva evolució al llarg dels últims quatre exercicis:

Nombre de Conselleres				
	Exercici 2018 Nombre / %	Exercici 2017 Nombre / %	Exercici 2016 Nombre / %	Exercici 2015 Nombre / %
Consell d'Administració	1 6,66%	1 6,66%	1 6,66%	1 5,88%
Comissió executiva	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
Comissió d'Auditoria i Control	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%
Comissió de Nomenaments i Retribucions	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%	1 33,33%

C.1.5 Indiqui si la societat té polítiques de diversitat en relació amb els òrgans d'administració, direcció i supervisió de l'empresa en relació amb qüestions

com, per exemple, l'edat, el gènere, la discapacitat o la formació i experiència professionals. Les entitats petites i mitjanes, d'acord amb la definició que conté la Llei d'Auditoria de Comptes, hauran d'informar, com a mínim, de la política que tinguin establerta en relació amb la diversitat de gènere.

Sí ✓

No

Polítiques parcials

En cas afirmatiu, descriu aquesta política de diversitat, els seus objectius, les mesures i la manera com s'ha aplicat i els seus resultats en l'exercici. També s'han d'indicar les mesures concretes que hagin adoptat l'òrgan d'administració i la comissió de nomenaments i retribucions per aconseguir una presència equilibrada i diversa de consellers o administradors.

En data 13 de desembre de 2018, el Consell d'Administració de la Societat va aprovar la Política de Diversitat i Inclusió del Grup Criteria, que té com a objectiu establir les directrius per promoure: (i) una cultura de respecte a la diversitat; (ii) la igualtat laboral; i (iii) la no discriminació i inclusió laboral a la Societat.

A aquest efecte, la Societat ha adoptat mesures tendents a garantir la diversitat i inclusió laboral com ara: (i) la implementació de polítiques i pràctiques de selecció, contractació, remuneració, promoció, formació, classificació professional i altres condicions laborals, tenint en compte criteris de mèrit i capacitat en relació amb els requisits del lloc de treball, fomentant que tot el personal pugui assolir el màxim de les seves potencialitats d'acord amb els principis de mèrit, capacitat i comportament professional; (ii) el foment d'un entorn de treball inclusiu i basat en la col·laboració i el respecte per evitar qualsevol tipus de discriminació deliberada o no intencionada; (iii) el foment d'un ambient de treball sense assetjament, en què es prohibeix terminantment utilitzar termes o referències sexistes o discriminatoris en qualsevol tipus de comunicació; (iv) el respecte de la conciliació necessària entre les exigències de la vida personal i laboral de les persones que integren la Societat; i (v) la implementació d'un canal de consultes i denúncies, regit pels principis de respecte i confidencialitat, a través del qual els empleats de la Societat poden consultar o denunciar, en qualsevol moment, qualsevol conducta contrària al que disposa el Codi Ètic de la Societat o la comissió d'un possible il·lícit penal.

Pel que fa al Consell d'Administració, la Societat està compromesa que, amb la selecció de candidats, s'aconsegueixi una composició diversa i equilibrada en el seu conjunt que enriqueixi la presa de decisions i aporti punts de vista plurals al debat dels assumptes de la seva competència. Per fer-ho, el Consell d'Administració ha assumit el compromís de promoure la diversitat a la seva composició i, amb aquest objectiu, es valoraran candidats el nomenament dels quals afavoreixi que els consellers tinguin capacitats, coneixements, orígens, edat i gènere diferents. Els criteris de diversitat s'escolliran tenint en compte la naturalesa i complexitat dels negocis que desenvolupa el Grup, així com el context social i ambiental en què és present. En el procés de selecció de

candidats, s'evitarà qualsevol tipus de biaix que pugui implicar cap mena de discriminació, entre d'altres, per raons de sexe, origen, edat o discapacitat.

En cas que la societat no apliqui una política de diversitat, expliqui les raons per les quals no ho fa.

C.1.6 Completi el quadre següent respecte a la remuneració agregada dels consellers o membres de l'òrgan d'administració, meritada durant l'exercici:

Concepte retributiu	Milers d'euros	
	Individual	Grup
Retribució fixa	3.810	485
Retribució variable	0	0
Dietes	0	0
Altres remuneracions	0	0
TOTAL:	3.810	485

C.1.7 Identifiqui els membres de l'alta direcció que no siguin al seu torn consellers o membres de l'òrgan d'administració executius, i indiqui la remuneració total meritada a favor seu durant l'exercici:

NIF o CIF	Nom o denominació social	Càrrec
36017940D	Marcelino Armenter Vidal	Director General
46533282G	Jaume Giró Ribas	Membre del Comitè Estratègic de Presidència
46109324M	Javier José Paso Luna	Sotsdirector General
35114207S	Óscar Valentín Carpio Garijo	Sotsdirector General Adjunt
46119725X	Xavier Moragas Freixa	Sotsdirector General Adjunt
15851133Q	Enrique Goñi Beltrán de Garizurieta	Adjunt a Presidència

Remuneració total alta direcció (milers d'euros)	4.769
--	-------

C.1.8 Indiqui si els estatuts o el reglament del consell estableixen un mandat limitat per als consellers o membres de l'òrgan d'administració:

Sí	No ✓
Nombre màxim d'exercicis de mandat	Quatre (4) anys, i els poden reelegir indefinidament per períodes d'igual durada.

* Vegeu Nota a l'Apartat G.

C.1.9 Indiqui si els comptes anuals individuals i consolidats que es presenten per a la seva formulació al consell o òrgan d'administració estan certificats prèviament:

Sí No ✓

Identifiqui, si escau, la persona o persones que han certificat els comptes anuals individuals i consolidats de l'entitat, per a la seva formulació pel consell o òrgan d'administració:

NIF	Nom	Càrrec

C.1.10 Expliqui, si n'hi ha, els mecanismes establerts pel consell o òrgan d'administració per evitar que els comptes individuals i consolidats que formuli es presentin a la junta general o òrgan equivalent amb excepcions a l'informe d'auditoria.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de vetllar per l'elaboració correcta de la informació financera i entre les seves funcions hi ha les següents, que porten implícit evitar l'existència d'informes d'auditoria amb excepcions:

- (i) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- (ii) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria.
- (iii) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- (iv) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.

C.1.11 El secretari del consell o de l'òrgan d'administració té la condició de conseller?

Sí

No ✓

* Vegeu Nota a l'Apartat G.

C.1.12 Indiqui, si escau, els mecanismes establerts per preservar la independència de l'auditor extern, els analistes financers, els bancs d'inversió i e les agències de qualificació, incloent-hi com s'han implementat a la pràctica les previsions legals.

La Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada d'elevat al Consell d'Administració, per sotmetre a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i recollir-ne regularment informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.

La Comissió d'Auditoria i Control rep anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats vinculades directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol classe prestats i els honoraris corresponents que hagin percebut d'aquestes entitats l'auditor extern o les persones o entitats vinculades d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control emet anualment, amb caràcter previ a l'emissió de l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressa una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe conté, en qualsevol cas, la valoració de la prestació dels serveis addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.

Amb l'objectiu de garantir el compliment de la normativa aplicable i la independència dels treballs d'auditoria, la Comissió d'Auditoria i Control i el Consell d'Administració de la Societat van aprovar la Política de Relació amb l'Auditor Extern, en què s'estableix, entre altres qüestions, el procediment detallat de selecció, contractació i proposta de nomenament dels auditors de comptes, una relació dels serveis prohibits i dels serveis aliens a l'auditoria legal, l'obligació de l'auditor de comptes d'emetre un informe addicional per a la Comissió d'Auditoria i Control en què s'estableixin els casos que consten detallats a la Política, la durada mínima de l'encàrrec d'auditoria i la regulació de les relacions entre l'auditor de comptes i la Comissió d'Auditoria i Control de la Societat. .

C.2 Comissions del consell o òrgan d'administració

C.2.1 Enumeri les comissions del consell o òrgan d'administració:

Nom de la Comissió	Nre. de membres
Comissió d'auditoria i control	3
Comissió de nomenaments i retribucions	3

C.2.2 Detalli totes les comissions del consell o òrgan d'administració, els seus membres i la proporció de consellers executius, dominicals, independents i altres d'externs que les integren (les entitats que no tinguin la forma jurídica de societat de capital no han d'emplenar la categoria del conseller al quadre corresponent i a l'apartat amb el seu règim jurídic i la manera com aquests

compleixen les condicions de composició de la comissió d'auditoria i de la de nomenaments i retribucions):

COMISSIÓ D'AUDITORIA I CONTROL

Nom	Càrrec	Categoria
Marcos Contreras Manrique	President	Independent
Isabel Estapé Tous	Vocal	Independent *
Josep Joan Simón Carreras	Vocal	Dominical

* Vegeu Nota a l'Apartat G.

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	7

Expliqui les funcions, incloent-hi, si escau, les addicionals a les previstes legalment, que té atribuïdes aquesta comissió, i descrigui'n els procediments i regles d'organització i funcionament. Per a cadascuna d'aquestes funcions, indiqui les seves actuacions més importants durant l'exercici i com ha exercit a la pràctica cadascuna de les funcions que té atribuïdes, ja sigui a la llei o als estatuts o altres acords socials.

D'acord amb el que estableixen els Estatuts, el Consell d'Administració va designar una Comissió d'Auditoria i Control que té les competències i regles de funcionament previstes en la normativa vigent. La Comissió d'Auditoria i Control està formada per Consellers no executius i composta per un mínim de 3 i un màxim de 5 membres, i almenys un dels membres és independent.

El Consell d'Administració va designar els membres de la Comissió d'Auditoria i Control tenint en compte els coneixements, les aptituds i l'experiència dels Consellers i les comeses de la Comissió. La Comissió d'Auditoria i Control va designar d'entre els membres independents un President. També va designar un Secretari i un Vicesecretari no membres d'aquesta. En cas de no fer aquestes designacions actuaran com a Secretari i Vicesecretari els del Consell. Els membres de l'equip directiu o del personal de la Societat estaran obligats a assistir a les sessions de la Comissió d'Auditoria i Control i a prestar-li la seva col·laboració i accés a la informació de què disposin quan la Comissió així ho sol·liciti. La Comissió podrà igualment requerir l'assistència a les seves sessions dels auditors de comptes de la Societat.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres comeses que li pugui assignar en cada moment el Consell d'Administració, la Comissió d'Auditoria i Control exercirà les funcions següents:

- Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que hi plantegin els accionistes en matèria de la seva competència.
- Elevat al Consell d'Administració, perquè les sotmeti a la Junta General o a l'Accionista Únic, les propostes de selecció, nomenament, reelecció i substitució dels auditors externs de comptes d'acord amb la normativa

aplicable a la Societat, així com les seves condicions de contractació, i reclamar-li regularment informació sobre el pla d'auditoria i la seva execució, a més de preservar la seva independència en l'exercici de les seves funcions.

- c) Supervisar els serveis d'auditoria interna, comprovant-ne l'adequació i integritat, i proposar la selecció, designació i substitució dels seus responsables; proposar el pressupost d'aquests serveis i verificar que l'alta direcció té en compte les conclusions i recomanacions dels seus informes.
- d) Servir de canal de comunicació entre el Consell d'Administració i els auditors, avaluar els resultats de cada auditoria i les respostes de l'equip de gestió a les seves recomanacions i mitjançar en els casos de discrepàncies entre aquells i aquest en relació amb els principis i criteris aplicables a la preparació dels estats financers, així com examinar les circumstàncies que, si escau, hagin motivat la renúncia de l'auditor.
- e) Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.
- f) Establir les oportunes relacions amb els auditors de comptes per rebre informació sobre aquelles qüestions que puguin posar en risc la independència d'aquests, perquè siguin examinades per la Comissió d'Auditoria i Control, i qualssevol altres relacionades amb el procés de desenvolupament de l'auditoria de comptes, així com aquelles altres comunicacions previstes a la legislació d'auditoria de comptes i a les normes tècniques d'auditoria. En tot cas, hauran de rebre anualment dels auditors externs la declaració de la seva independència en relació amb l'entitat o entitats que hi estiguin vinculades directament o indirectament, així com la informació dels serveis addicionals de qualsevol mena prestats i els corresponents honoraris percebuts d'aquestes entitats per l'auditor extern o per les persones o entitats que hi estiguin vinculades d'acord amb el que disposa la legislació sobre auditoria de comptes. Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control ha d'emetre anualment, amb caràcter previ a l'informe d'auditoria de comptes, un informe en què s'expressarà una opinió sobre la independència dels auditors de comptes. Aquest informe haurà de contenir, en tot cas, la valoració de la prestació dels serveis addicionals a què fa referència aquest apartat, individualment considerats i en el seu conjunt, diferents de l'auditoria legal i en relació amb el règim d'independència o amb la normativa reguladora d'auditoria.
- g) Supervisar el compliment del contracte d'auditoria, procurant que l'opinió sobre els Comptes Anuals i els continguts principals de l'informe d'auditoria estiguin redactats de manera clara i precisa.
- h) Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i la correcta aplicació dels principis de comptabilitat generalment acceptats, així com informar amb caràcter previ el Consell d'Administració sobre la informació financera periòdica i les propostes de modificació de principis i criteris comptables suggerits per la direcció.

- i) Supervisar el compliment de la normativa respecte a les operacions amb parts vinculades i informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre aquestes operacions. En particular vetllarà perquè es comuniqui al mercat la informació sobre aquestes operacions, en compliment del que estableix la normativa, i informará sobre les transaccions que impliquin o puguin implicar conflictes d'interès.
- j) Supervisar el compliment del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del Mercat de Valors i, en general, de les regles de govern corporatiu que li siguin aplicables.
- k) Informar, amb caràcter previ, el Consell sobre la creació o adquisició de participacions en entitats de propòsit especial o domiciliades en països o territoris que tinguin la consideració de paradisos fiscals, així com qualssevol altres transaccions o operacions de naturalesa anàloga que, per la seva complexitat, puguin menyscar la transparència de la Societat o del grup al qual pertany.
- l) Considerar els suggeriments que li facin arribar el President del Consell d'Administració, els membres del Consell, els directius i els accionistes de la Societat i establir i supervisar un mecanisme que permeti que els empleats de la Societat, o del grup al qual pertany, de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima, comuniquin les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin al si de la Societat.
- m) Rebre informació i, si escau, emetre un informe sobre les mesures disciplinàries que es pretenguin imposar a membres de l'equip d'alta direcció de la Societat.
- n) Qualsevol altres que li siguin atribuïdes en virtut de la Llei i altra normativa aplicable a la Societat.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió d'Auditoria i Control, s'aplicaran les normes de funcionament del Consell d'Administració establertes als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més importants de la Comissió d'Auditoria i Control durant l'exercici 2018 han estat:

- A la reunió de data 25/01/2018: 1) Revisió del projecte de gestió de riscos corporatius. 2) Revisió de la proposta de renovació de l'auditor extern. 3) Modificació del Protocol Intern de Relacions amb CaixaBank. 4) Modificació de la Política de Comptabilitat. 5) Contractació de serveis que ha de prestar l'auditor extern diferents dels d'auditoria. 6) Aprovació de la Memòria anual de les activitats d'auditoria interna de 2017.
- A la reunió de data 12/03/2018: 1) Informació sobre el sistema de Control Intern sobre Informació Financera (SCIIF). 2) Auditoria interna del SCIIF. 3) Auditoria externa del SCIIF. 3) Examen dels comptes anuals individuals i consolidats i dels informes de gestió. 4) Examen de l'Informe Anual de Govern Corporatiu. 5) Proposta d'aplicació del

resultat de l'exercici 2017. 6) Contractació de serveis que ha de prestar l'auditor extern diferents dels d'auditoria; 7) Informe d'avaluació del procés d'auditoria de comptes. 8) Revisió dels esborranys d'informes d'auditoria dels comptes anuals individuals i del Grup Consolidat corresponents a l'exercici 2017. 9) Revisió de la carta d'independència de l'auditor. 10) aprovació de l'informe sobre la independència de l'auditor i de l'informe sobre la valoració del treball de l'auditor.

- A la reunió de data 22/05/2018: 1) Informació sobre el sistema de Control Intern sobre Informació Financera (SCIIF). 2) Tancament dels estats financers del primer trimestre de 2018. 3) Estat de la revisió limitada dels estats financers. 4) Contractació de serveis que ha de prestar l'auditor extern diferents dels d'auditoria; 5) Estat del procés de selecció del nou auditor extern. 6) Seguiment dels riscos corporatius de la Societat. 7) Examen de la proposta d'aprovació, modificació i derogació de polítiques corporatives. 8) Revisió dels informes d'auditoria interna des de l'última reunió. 9) Presa de coneixement d'operacions vinculades amb CaixaBank i el seu Grup el 2017. 10) Aprovació i elevació al Consell d'Administració l'Informe anual de l'òrgan de Seguiment del RICMV corresponent a l'exercici 2017.
- A la reunió de data 24/07/2018: 1) Informació sobre el sistema de Control Intern sobre Informació Financera (SCIIF); 2) Examen i, si escau, elevació al Consell d'Administració, dels estats financers intermedis resumits consolidats i l'Informe de Gestió intermedi corresponents al primer semestre del 2018. 3) Distribució del primer dividend a compte de l'exercici 2018. 4) Estat de la Revisió Limitada dels Estats Financers semestrals resumits consolidats. 5) Actualització del procés de selecció d'auditors. 6) Proposta de modificació de polítiques corporatives. 7) Informes d'auditoria des de l'última Comissió d'Auditoria i Control.
- A la reunió de data 03/10/2018, que es va fer de manera conjunta amb la Comissió d'Auditoria de la Fundació Bancària "la Caixa": 1) Presentació de la proposta de PRICEWATERHOUSECOOPERS AUDITORES S.L. 2) Presentació de BDO AUDITORES, S.L.P. 3) Presentació d'ERNST&YOUNG, S.L.
- A la reunió de data 13/12/2018, que es va fer de manera conjunta amb la Comissió d'Auditoria de la Fundació Bancària "la Caixa": Presentació de l'informe tècnic per a la valoració de les signatures d'auditoria candidates.
- A la reunió de data 13/12/2018: 1) Estat del procés de selecció de l'auditor extern. 2) Revisió de l'estat del test de deteriorament. 3) Contractació de serveis que ha de prestar l'auditor extern diferents dels d'auditoria; 4) Planificació de l'auditoria externa. 5) Revisió dels

informes d'auditoria interna des de l'última reunió. 6) Aprovació i elevació al Consell d'Administració del Pla d'Auditoria 2019. 7) Presa de raó de la venda d'un local comercial de la Societat a CaixaBank a l'efecte del Protocol Intern de Relacions entre la FBLC, la Societat i CaixaBank. 8) Substitució del President de la Comissió d'Auditoria i Control.

Identifiqui els consellers membres de la comissió d'auditoria que s'hagin designat tenint en compte els seus coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o en ambdues i informi sobre la data de nomenament del President d'aquesta comissió en el càrrec.

Noms dels Consellers amb experiència	Isabel Estapé Tous
Data de nomenament del president al càrrec	13/12/2018

COMISSIÓ DE NOMENAMENTS I RETRIBUCIONS

Nom	Càrrec	Categoria
Isabel Estapé Tous	President	Independent *
José Antonio Asiáin Ayala	Vocal	Independent
Juan José López Burniol	Vocal	Dominical

* Vegeu Nota a l'Apartat G.

% de consellers dominicals	33,33%
% de consellers independents	66,67%
% d'altres d'externs	0%
Nombre de reunions	4

Expliqui les funcions, incloent-hi, si escau, les addicionals a les previstes legalment, que té atribuïdes aquesta comissió, i descriu'n els procediments i regles d'organització i funcionament. Per a cadascuna d'aquestes funcions, indiqui les seves actuacions més importants durant l'exercici i com ha exercit a la pràctica cadascuna de les funcions que té atribuïdes, ja sigui a la llei o als estatuts o altres acords socials.

De conformitat amb el que estableixen els Estatuts Socials, el Consell d'Administració va designar al seu si una Comissió de Nomenaments i Retribucions, que té les competències i es regirà per les regles de funcionament previstes a la normativa vigent. La Comissió de Nomenaments i Retribucions està formada exclusivament per Consellers no executius i composta per tres membres, dos dels quals són independents. La Comissió de Nomenaments i Retribucions va designar un President d'entre els Consellers independents que en forma part. Així mateix, va designar un Secretari i un Vicesecretari no consellers.

En qualsevol cas, sens perjudici de qualssevol altres comeses que li pugui

assignar en cada moment el Consell d'Administració, la Comissió de Nomenaments i Retribucions exercirà les funcions bàsiques següents:

- a) Avaluar les competències, els coneixements i l'experiència necessaris al Consell d'Administració. A aquests efectes, definirà les funcions i aptituds necessàries en els candidats que hagin de cobrir cada vacant i avaluarà el temps i dedicació necessaris perquè puguin exercir eficaçment la seva comesa.
- b) Establir un objectiu de representació per al sexe menys representat al Consell d'Administració i elaborar orientacions sobre com assolir aquest objectiu.
- c) Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de Consellers independents per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació d'aquests Consellers per la Junta General d'Accionistes.
- d) Informar de les propostes de nomenament de la resta de Consellers per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació per la Junta General d'Accionistes.
- e) Informar de les propostes de nomenament i separació dels alts directius i les condicions bàsiques dels seus contractes.
- f) Examinar i organitzar la successió del President del Consell d'Administració i del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.
- g) Proposar al Consell d'Administració la política de retribucions dels Consellers i dels directors generals o dels qui duguin a terme les seves funcions d'alta direcció sota la dependència directa del Consell, de Comissions Executives o de Consellers Delegats, així com la retribució individual i les altres condicions contractuals dels Consellers executius, vetllant per la seva observança.

En tot el que no està previst expressament per a la Comissió de Nomenaments i Retribucions, s'aplicaran les normes de funcionament establertes per al Consell d'Administració als Estatuts Socials, sempre que siguin compatibles amb la naturalesa i funció de la Comissió corresponent.

Com a conseqüència de les facultats atribuïdes, les actuacions més importants de la Comissió de Nomenaments i Retribucions durant l'exercici 2018 han estat:

- A la reunió de data 25/01/2018: Retribució de Josep Vilarasau Salat.
- A la reunió de data 15/03/2018: 1) Aprovació i elevació al Consell d'Administració l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici 2017. 2) Nomenament del Subdirector General. 3) Creació del Comitè Estratègic de Presidència. 4) Modificació de la composició del Comitè de Direcció. 5) Remuneració del President. 6) Remuneració de Josep Vilarasau. 7) Remuneració de l'equip directiu. 8) Retribució extraordinària del Director General.

- A la reunió de data 24/05/2018: Revisió de la proposta de reordenació i reforç dels òrgans de govern d'Inmo Criteria Caixa, S.A.U. 2) Aprovació i elevació al Consell d'Administració de les modificacions de determinades polítiques corporatives. 3) Adaptació del Protocol de procediments de selecció i avaluació de la idoneïtat de càrrecs.

- A la reunió de data 26/07/2018: Revisió dels contractes de l'alta direcció.

* Vegeu Nota a l'Apartat G.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

D OPERACIONS VINCULADES I OPERACIONS INTRAGRUP

D.1 Detalli les operacions efectuades entre l'entitat o entitats del seu grup i els accionistes, partícips cooperativistes, titulars de drets dominicals o qualsevol altre de naturalesa equivalent de l'entitat.

Les operacions més significatives entre CriteríaCaixa o les seves filials i l'Accionista Únic, la Fundació Bancària Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, "la Caixa", han estat les següents:

Nom o denominació social de l'accionista significatiu	Nom o denominació social de la societat o entitat del seu grup	Naturalesa de la relació	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Fundació Bancària "la Caixa"	CriteríaCaixa	Societària	Distribució de reserves	100.000
Fundació Bancària "la Caixa"	CriteríaCaixa	Societària	Distribució de dividendes a compte	250.000
Fundació Bancària "la Caixa"	CriteríaCaixa	Contractual	Crèdits atorgats per CriteríaCaixa	46.000
Fundació Bancària "la Caixa"	CriteríaCaixa	Societària	Distribució de dividendes complementaris exercici 2017	50.000

A la Nota 23 dels comptes anuals consolidats de CriteríaCaixa apareixen, de forma agregada, tots els saldos de l'Accionista Únic amb societats del Grup Critería.

D.2 Detall les operacions efectuades entre l'entitat o entitats del seu grup i els administradors o membres de l'òrgan d'administració o directius de l'entitat.

No hi ha operacions que siguin fora del tràfic ordinari ni condicions que no siguin de mercat.

D.3 Detall de les operacions intragrup.

Les operacions més significatives fetes per la Societat amb altres entitats pertanyents al Grup Criteria han estat les següents:

Denominació social de l'entitat del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios, S.L.U.	Crèdit atorgat	32.375
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios, S.L.U.	Crèdits atorgats (renovació)	175.000
Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	Crèdit atorgat (renovació)	65.000
Inmo Criteria Arrendamiento II, S.L.U.	Crèdit atorgat (renovació)	45.000
Saba Infraestructuras, S.A.	Crèdit atorgat	156.700
Criteria Movilidad, S.L.U.	Ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària (capital i prima)	298.837
Els Arbres de la Tardor, S.L.U.	Ampliació de capital mitjançant compensació de crèdits	252.425
Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	Ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària (capital i prima)	367.737
Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	Ampliació de capital mitjançant aportació no dinerària (capital i prima)	156.688
Energía Boreal 2018, S.A.	Ampliació de capital mitjançant aportació dinerària i no dinerària (capital i prima)	1.161.881 (dels quals, Criteria, 835.848)
Mediterránea Beach&Golf Community, S.A.U.	Ampliació de capital mitjançant aportació dinerària (capital i prima)	25.000

Les operacions més significatives fetes per la Societat o societats del Grup Criteria amb entitats associades i multigrup han estat les següents:

Denominació social de l'entitat associada del grup	Tipus de l'operació	Import (milers d'euros)
CriteriaCaixa	Saldos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	142.266
Inmo Criteria Caixa, S.A.U.	Saldos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	41.849
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios, S.L.U.	Saldos en imposicions a termini i a la vista a CaixaBank	48.068
CriteriaCaixa <i>* Vegeu Nota a l'Apartat G</i>	Contractes de cobertures de tipus d'interès amb CaixaBank (se n'indica el valor nocional)	1.100.000
Vivienda Asequible Arrendamiento y Servicios, S.L.U.	Préstecs hipotecaris amb CaixaBank	32.357

Vegeu Nota 23 dels comptes anuals consolidats del Grup Criteria i Nota 17 dels comptes anuals individuals de CriteriaCaixa.

D.4 [Detalli els mecanismes establerts per detectar, determinar i resoldre els possibles conflictes d'interessos entre l'entitat o el seu grup i els seus consellers o membres de l'òrgan d'administració o directius.](#)

La Societat manté informats els Consellers de les seves obligacions i, en particular, del deure d'evitar conflictes d'interessos previstos a la Llei de Societats de Capital. Amb caràcter anual, el Secretari o, si escau, el Vicesecretari del Consell d'Administració remet a cadascun dels Consellers un formulari en què aquests poden posar de manifest l'existència de qualsevol conflicte d'interessos, per així fer-ho constar a la memòria dels comptes anuals i, si escau, poder valorar si és procedent atorgar la dispensa que permetria, en casos singulars, autoritzar la realització de determinades actuacions al conseller que així l'hagi sol·licitat.

Amb caràcter addicional, la Societat disposa d'un Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors, en què s'estableixen diverses obligacions, com ara la d'abstenció de fer determinades operacions en certs períodes, el deure de comunicar a la Societat sobre determinades operacions i d'informar-la d'aquestes, i el deure de salvaguarda i d'actuació en relació amb informació que es pugui qualificar d'informació privilegiada.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS – DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS

E SISTEMES DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS

E.1 Expliqui l'abast del Sistema de Gestió de Riscos de l'entitat.

El control dels riscos està plenament integrat a la gestió i el Grup Criteria està implicat a posar-lo en pràctica. El Consell d'Administració delega en la Comissió d'Auditoria i Control la supervisió de l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos. El Comitè de Direcció assegura que els controls estan degudament implementats, pren decisions sobre les millores d'aquests controls i reporta el seu estat als Òrgans de Govern.

La Política de Gestió de Riscos Corporatius (d'ara endavant, **GRC**) proporciona un marc d'actuació per establir un model de gestió de riscos al Grup Criteria, incloent-hi CriteriaCaixa i les societats sota gestió directa i la participació en les quals és del 100% (d'ara endavant, el **Model de GRC**). Els principals elements del Model de GRC són:

- **Entorn de control / Formació i Comunicació:** promoció d'una cultura de gestió i control de riscos comunicant a tots els empleats les actualitzacions de les polítiques i els procediments de GRC i oferint-los formació periòdica.
- **Fixació d'objectius corporatius:** fonamentats en la missió i visió del Grup Criteria, són la base i el punt de partida per a la identificació i valoració dels riscos i les activitats de control.
- **Identificació i valoració de riscos:** detectar els riscos que podrien impedir la consecució dels objectius corporatius, i valorar-los tenint en compte la seva probabilitat d'ocurrència i el seu impacte (econòmic, reputacional i de continuïtat de negoci).
- **Activitats de control:** garantir l'èxit de les directrius fixades per la Direcció en un marc de risc controlat, associant controls als riscos per tal de reduir la probabilitat que es materialitzin o el seu impacte.
- **Monitoratge i reporting:** controlar l'evolució dels riscos de cada àrea o negoci, fer un seguiment de les avaluacions dels controls i analitzar-ne l'efectivitat per tal de reportar als Òrgans de Govern.
- **Supervisió:** vetllar per l'eficàcia del Model de GRC mitjançant la verificació de l'existència de controls per mitigar els riscos i comprovar que funcionen eficaçment.

Per al seu desenvolupament correcte, el Model de GRC adopta un enfocament metodològic basat en el Model de les tres Línies de Defensa, en el qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de manera eficaç:

Primera línia de defensa: formada per les àrees/negocis del Grup Criteria que s'encarreguen de:

- Identificar, avaluar, mitigar i controlar els riscos seguint la política i els procediments interns aprovats.
- Reportar a la funció de Control Intern l'estat dels riscos dels quals són responsables.
- Mantenir un control intern efectiu i executar procediments de control sobre els riscos de manera constant.

Segona línia de defensa: formada per la funció de Control Intern que s'encarrega de:

- Definir el Model de GRC.
- Participar activament en l'elaboració de l'estratègia de riscos i en les decisions importants sobre la seva gestió.
- Fer un monitoratge continu de l'efectivitat i l'evolució dels controls i els riscos per poder informar-ne el Comitè de Direcció.
- Monitorar i assegurar l'homogeneïtat i l'actualització del Model de GRC.
- Implementar les millores corresponents en el Model de GRC.

Tercera línia de defensa: formada per la funció d'Auditoria Interna, que s'encarrega de:

- Supervisar l'eficàcia i la suficiència del Model de GRC.
- Avaluar des d'un punt de vista independent l'efectivitat del govern corporatiu, la gestió de riscos i el control intern.
- Verificar i revisar l'execució dels procediments de control i gestió de riscos corporatius de la primera i segona línies de defensa.

E.2 Identifiqui els òrgans de l'entitat responsables de l'elaboració i execució del Sistema de Control i Gestió de Riscos.

Consell d'Administració: mitjançant la Comissió d'Auditoria i Control, supervisa l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos corporatius, inclosos els fiscals. És l'òrgan competent per aprovar la Política de GRC.

Comissió d'Auditoria i Control: Addicionalment al que s'ha descrit al paràgraf anterior, és l'òrgan responsable de supervisar els serveis d'auditoria interna del Grup Criteria. La Comissió d'Auditoria i Control es basa en la funció d'Auditoria Interna per supervisar l'eficàcia del Model de GRC.

Comitè de Direcció: És el responsable d'assegurar que els controls estan degudament implementats, de prendre decisions necessàries sobre les millores de les activitats de control implementades o plans d'acció requerits i de reportar a la Comissió d'Auditoria i Control i al Consell d'Administració.

E.3 Assenyali els principals riscos que poden afectar la consecució dels objectius de negoci.

Partint de la metodologia establerta als estàndards internacionals del Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), el Model GRC estableix quatre categories de riscos que, si es materialitzessin, podrien afectar la consecució dels objectius del Grup:

- **Estratègics:** riscos relatius a la consecució dels objectius corporatius.

- **Financers:** riscos derivats de les principals variables financeres. Es divideixen en set subcategories diferents:
 - Liquiditat: Possibilitat que es produeixi un dèficit d'actius líquids per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris i les necessitats de negoci.
 - Crèdit: Possibilitat que alguna de les contraparts no compleixi les obligacions de pagament i les possibles pèrdues que se'n puguin derivar.
 - Deteriorament de les participacions accionaries: Possibilitat d'incórrer en pèrdues o empitjorar la rendibilitat econòmica de les activitats del Grup.
 - Deteriorament dels actius immobiliaris: Possibilitat de depreciació dels actius immobiliaris.
 - Deteriorament d'altres actius: Possibilitat de depreciació d'aquells actius del Grup Criteria que no són participacions ni actius.
 - Mercat: Possibilitat que el valor d'un instrument financer pugui variar a causa dels canvis en el preu de les accions, els tipus d'interès o els tipus de canvi.
 - Fiabilitat de la Informació Financera: Possibilitat d'afectació de la integritat, fiabilitat i qualitat de la informació financera.
- **Operacionals:** riscos relatius a pèrdues per errors o per gestió inadequada de processos interns, persones, sistemes, utilització dels actius o de la infraestructura operativa.
- **Legals / de compliment:** riscos relatius al compliment de lleis, regulacions o estàndards del mercat en què el Grup Criteria opera, així com compliment de polítiques internes.

E.4 Identifiqui si l'entitat té nivells de tolerància al risc.

El Model de GRC estableix que les àrees o negocis del Grup Criteria que formen la primera línia de defensa identifiquin, avaluin, controlin i mitiguin els riscos en un entorn de control adequat, tal com estableixen la política i els procediments interns aprovats. L'efectivitat i evolució d'aquests riscos i controls les monitora la funció de Control Intern, mentre que Auditoria Interna s'encarrega de supervisar l'eficàcia de tot el model.

A més, CriteriaCaixa disposa d'uns indicadors de gestió (aquells més representatius per a la gestió dels riscos de la Societat) que permeten monitorar els nivells de risc acceptables pels òrgans de govern i de direcció. La Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans monitora aquests indicadors i els reporta al Comitè de Direcció amb caràcter semestral, que els rep, revisa i reporta a la Comissió d'Auditoria i Control anualment.

E.5 Indiqui quins riscos s'han materialitzat durant l'exercici.

Actualment, el Model de GRC comprèn l'avaluació contínua de 117 riscos, 69 del negoci *holding* i 48 del negoci immobiliari, i el seu estat es reporta periòdicament als òrgans de direcció i govern del Grup. El 2018, d'aquests 117 riscos, se n'ha reportat la

materialització de 2, que no han suposat cap impacte als resultats ni a la capacitat de generació de valor del Grup Criteria. Com a conseqüència, s'ha reforçat un control a la fase de planificació de transaccions que ja està en funcionament i s'ha establert un pla d'acció per actualitzar els procediments en matèria de conservació de documents i dades.

Durant l'exercici 2018, no hi ha hagut cap incompliment dels indicadors de gestió, que s'han mantingut tots en les zones de compliment.

E.6 Expliqui els plans de resposta i supervisió per als riscos principals de l'entitat, així com els procediments que ha seguit la companyia per assegurar que el consell d'administració dona resposta als nous desafiaments que es presenten.

Tal com s'ha comentat als apartats anteriors d'aquest epígraf, el Model de GRC implantat estableix el Model de les tres Línies de Defensa, a partir del qual es defineixen diferents nivells d'activitat per assegurar que els riscos es gestionin i supervisin de forma eficaç.

El Consell d'Administració de CriteriaCaixa fa el seguiment periòdic dels sistemes de control intern i gestió de riscos implantats a CriteriaCaixa a aquest efecte.

Així mateix, la Comissió d'Auditoria i Control és l'encarregada de supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera i l'eficàcia dels sistemes de control intern i de gestió de riscos de la Societat.

Seguidament es presenten els plans de resposta i supervisió dels principals riscos del Grup Criteria:

Riscos estratègics

A través del Model GRC, CriteriaCaixa monitora i reporta als òrgans de direcció o govern l'estat dels riscos estratègics i els controls associats per mitigar-los.

Riscos financers

- **Risc de liquiditat**

CriteriaCaixa monitora el risc de liquiditat mitjançant el seguiment constant d'indicadors de gestió: ràtio d'endeutament (deute net sobre el valor de mercat dels actius), liquiditat disponible a determinats terminis i ràtio de cobertura d'interessos.

Gairebé la totalitat del finançament del Grup té venciment a llarg termini. En aquest sentit, el Grup segueix treballant en la diversificació de les fonts de finançament, en la gestió del termini del deute i en el seu cost.

- **Risc de crèdit**

L'Àrea d'Inversions de CriteriaCaixa fa el seguiment dels resultats de les participacions de CriteriaCaixa, efectua els tests de deteriorament periòdics i analitza la rendibilitat corresponent per al Grup Criteria.

El Grup Criteria té una política de col·locació d'excedents de tresoreria en productes financers molt líquids, oferts o dipositats en entitats solvents o en entitats en què la nostra posició neta respecte a aquestes és deutora.

- **Risc de deteriorament (de les participacions accionaries, dels actius immobiliaris i d'altres)**

L'Àrea d'Inversions de CriteriaCaixa duu a terme un seguiment continuat de les participacions de manera individualitzada per tal de poder adoptar en cada moment les decisions més oportunes en funció de l'evolució observada i prevista dels mercats i de l'estratègia del Grup. Així mateix, fa un monitoratge constant dels valors, per avaluar si es donen proves objectives de deteriorament.

També es fa un seguiment de les principals participades per part d'analistes dedicats en exclusiva a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar de canvis normatius, de negoci i dinàmiques competitives als països i sectors en què operen aquestes participades.

D'altra banda, pel que fa a la cartera d'actius immobiliaris, per tal d'assegurar que aquesta estigui registrada al balanç d'acord amb el seu valor raonable, el Grup Criteria utilitza models interns per determinar els ajustos sobre la valoració de referència atorgada en taxacions individuals completes o sobre valoracions efectuades per experts independents que es fan de forma periòdica. Concretament, el model intern de valoració té en consideració, entre altres aspectes, l'experiència en vendes del Grup Criteria en funció de la tipologia de l'actiu o els costos de comercialització estimats per a l'alienació de l'actiu.

Els actius immobiliaris es gestionen amb l'objectiu de recuperar la inversió efectuada, bé sigui mitjançant el lloguer (inversions immobiliàries), el desenvolupament immobiliari o bé mitjançant l'existència d'un pla generalitzat de venda (existències).

- **Risc de mercat**

Risc de preu

La Societat té equips especialitzats que fan un seguiment continuat de la cotització de les entitats participades.

Risc de tipus d'interès

El Grup monitora l'impacte de les variacions de tipus d'interès de forma periòdica. Així mateix, amb l'objecte de mitigar el risc a variacions de tipus d'interès sobre l'endeutament a tipus variable, la Direcció de CriteriaCaixa avalua l'oportunitat d'entrar en contractes de permuta financera, tenint en compte els tipus d'interès presents i les expectatives d'interès futures.

Risc de tipus de canvi

La Direcció avalua la conveniència de prendre o no prendre posicions de cobertura davant dels seus riscos de canvi.

A més, el Grup Criteria pot estar exposat al risc de divisa de forma indirecta a través de les inversions en moneda estrangera que hagin fet les societats participades a causa, en alguns casos, de la seva forta presència internacional. La participada mateixa avalua aquests riscos i, si escau, els cobreix.

- **Risc de fiabilitat de la informació financera**

El Grup Criteria té un Sistema de Control Intern de la Informació Financera adequada i eficaç, que es descriu més detalladament a l'epígraf F d'aquest document.

Riscos operacionals

A través del Model GRC, CriteriaCaixa monitora i reporta als òrgans de direcció o govern l'estat dels riscos operacionals i els controls associats per mitigar-los.

Riscos legals / de compliment

A fi de gestionar el risc de compliment, els òrgans d'administració i direcció impulsen la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos al Codi Ètic i altres normes de conducta, i tant els seus membres com la resta de treballadors, directius i administradors han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. Així mateix, CriteriaCaixa té a la seva intranet corporativa un canal confidencial de consultes i denúncies per consultar els dubtes que puguin suscitar la interpretació o l'aplicació del Codi Ètic, el Codi d'Ús dels Sistemes d'Informació, la Política de Prevenció de Delictes i la Política del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF), així com per a la denúncia dels incompliments que es puguin produir de les normes internes esmentades.

En virtut d'això, les àrees l'activitat de les quals generen riscos de compliment implanten i gestionen controls de primer nivell que permeten detectar possibles riscos d'incompliment i actuar eficaçment per a la seva mitigació. A més, han de mantenir en qualsevol moment els seus procediments adaptats a la legislació, normes reguladores, codis i estàndards de conducta vigents, establint els mecanismes necessaris per preveure, detectar tendències i conèixer les novetats que es produeixin. En aquest sentit, és fonamental la col·laboració de les funcions d'assessorament.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

F SISTEMES INTERNS DE CONTROL I GESTIÓ DE RISCOS EN RELACIÓ AMB EL PROCÉS D'EMISSIÓ DE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)

Descrigui els mecanismes que componen els sistemes de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió d'informació financera (SCIIF) de la seva Entitat.

F.1. Entorn de control de l'entitat.

Informi, assenyalant-ne les principals característiques, d'almenys:

F.1.1. Quins òrgans o funcions són els responsables de: (i) l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu; (ii) la implantació d'aquest sistema, i (iii) la seva supervisió.

Les entitats haurien d'incloure, en la contestació, informació sobre si el consell d'administració ha assumit formalment, per exemple a través del seu reglament, la responsabilitat última de l'existència i el manteniment d'un SCIIF adequat i efectiu, si aquest reglament i els estatuts del comitè d'auditoria incorporen la responsabilitat de supervisar-lo, i si altres codis interns atribueixen a l'alta direcció la responsabilitat de dissenyar-lo i implantar-lo.

La Política del SCIIF estableix específicament, entre altres aspectes, els rols, les responsabilitats i el model de control intern aplicable al SCIIF, que s'expliquen en aquest apartat.

En aquest sentit, el Consell d'Administració de Criteriacaixa és qui formalment assumeix la responsabilitat de l'existència d'un SCIIF adequat i eficaç i ha delegat en la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans el disseny, la implantació i el funcionament d'aquest.

Així mateix, és l'òrgan competent per a l'aprovació de la Política del SCIIF, així com de les modificacions que s'hi facin.

Als Estatuts Socials de Criteriacaixa s'estableix que la Comissió d'Auditoria i Control es responsabilitzarà, entre altres funcions, de:

- Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, incloent-hi els fiscals; així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.

- Revisar els comptes de la Societat i la informació financera periòdica que hagi de subministrar el Consell als mercats i als seus òrgans de supervisió i, en general, vigilar el compliment dels requisits legals en aquesta matèria i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats.

En conseqüència, la Comissió d'Auditoria i Control és l'òrgan encarregat de l'activitat de supervisió del SCIIF, i per a això es basarà en: (i) l'Àrea funcional del Control Intern de la Informació Financera (CIIF); (ii) l'Àrea d'Auditoria Interna; (iii) els auditors externs (ja que anualment fan una revisió de procediments acordats amb relació amb l'apartat de SCIIF de l'Informe Anual de Govern Corporatiu (IAGC) de CriteriaCaixa); i (iv) altres experts que consideri oportuns.

El Comitè de Direcció és el responsable de revisar i aprovar el Procés SCIIF.

A la Política es descriu el model de control intern, al qual s'ha donat un enfocament metodològic i organitzatiu basat en el model de les 3 línies de defensa aplicable al SCIIF:

Primera línia de defensa: Àrees/Negocis del Grup CriteriaCaixa

Són les Àrees/Negocis que tenen alguna de les responsabilitats següents:

- Fer transaccions que comporten un registre comptable.
- Participar en el procés d'elaboració o revisió de la informació financera.

Segona línia de defensa: Control Intern sobre la Informació Financera

La funció del CIIF supervisa que les pràctiques i els processos que desenvolupa la Societat per elaborar la seva informació financera en garanteixin la fiabilitat i conformitat amb la normativa aplicable.

En conseqüència, té la responsabilitat d'avaluar que la informació financera compleix amb els següents principis:

- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments recollits per la informació financera efectivament hi són i s'han registrat en el moment adequat (existència i ocurrència).
- La informació reflecteix la totalitat de les transaccions, fets i altres actes en què el Grup és part afectada (integritat).
- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es registren i valoren de conformitat amb la normativa aplicable (valoració).
- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es classifiquen, presenten i revelen en la informació financera d'acord amb la normativa aplicable (presentació, desglossament, i comparabilitat).

- La informació financera reflecteix, en la data corresponent, els drets i obligacions a través dels corresponents actius i passius, de conformitat amb la normativa aplicable (drets i obligacions).

Tercera línia de defensa: Auditoria Interna

Auditoria Interna és la responsable de fer una revisió contínua del disseny, la implantació i el funcionament del SCIIF del Grup CriteriaCaixa, i elabora i emet els informes que considera per, d'aquesta manera, donar suport a la Comissió d'Auditoria i Control de CriteriaCaixa per a la supervisió del SCIIF.

F.1.2. Si hi ha, especialment en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera, els elements següents:

Departaments o mecanismes encarregats: (i) del disseny i revisió de l'estructura organitzativa; (ii) de definir clarament les línies de responsabilitat i autoritat, amb una distribució adequada de tasques i funcions, i (iii) del fet que hi hagi procediments suficients per difondre-ho correctament a l'Entitat, en especial, en el que fa referència al procés d'elaboració de la informació financera.

L'entitat hauria d'informar de les característiques principals dels procediments de disseny, revisió i actualització de l'estructura organitzativa, de les línies de responsabilitat i autoritat i de si s'han documentat i distribuït entre tots els que intervenen en el procés d'elaboració de la informació financera a l'entitat i el seu grup consolidable.

La revisió i aprovació de l'estructura organitzativa i de les línies de responsabilitat i autoritat són a càrrec del Consell d'Administració de CriteriaCaixa, el Comitè de Nomenaments i Retribucions i el Comitè de Direcció, i també es duen a terme a través del Director General.

En l'elaboració de la informació financera hi ha definides les línies d'autoritat i responsabilitat. Així mateix, es duu a terme una planificació exhaustiva, que preveu, entre altres qüestions, l'assignació de tasques, les dates clau i les diferents revisions que ha de fer cada un dels nivells jeràrquics. Tant les línies d'autoritat i responsabilitat com la planificació abans esmentada estan documentades i s'han distribuït entre tots els participants en el procés d'elaboració de la informació financera.

La funció del CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, i sempre que es formulen comptes, tant anuals com intermedis, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats.

Codi de conducta, òrgan d'aprovació, grau de difusió i instrucció, principis i valors inclosos (indicant-hi si hi ha mencions específiques al registre d'operacions i elaboració d'informació financera), òrgan encarregat d'analitzar incompliments i de proposar accions correctores i sancions.

En relació amb el codi de conducta, l'Entitat hauria d'incloure informació sobre la manera com el distribueix, si ha de ser subscript formalment pels empleats i en què consisteix la formació sobre aquest codi.

CriteriaCaixa té un **Codi Ètic** que va aprovar el Consell d'Administració i que estableix específicament els valors que es pretenen preservar i la manera en què l'empresa ha de desenvolupar la seva activitat professional, establint estàndards reforçats d'actuació als quals s'han d'ajustar totes les persones que presten els seus serveis professionals a CriteriaCaixa, siguin administradors, directius o empleats. El grau de difusió és general, a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les modificacions successives aprovades pel Consell d'Administració de CriteriaCaixa es remetent a les persones subjectes al Codi Ètic, i se'n recull el comprovant de la recepció, coneixement i compromís de compliment. Les noves incorporacions a la plantilla de CriteriaCaixa signen el comprovant.

Els estàndards reforçats de conducta de CriteriaCaixa són: el compliment normatiu, la prevenció de conflictes d'interessos, la protecció dels béns i actius de la Societat, la preservació de la reputació corporativa, la promoció de la competència entre els proveïdors, l'excel·lència en l'exercici professional de les activitats encomanades, el treball en equip, la integritat mitjançant rigor en el control intern, la prevenció de pràctiques fraudulentas i la prohibició d'acceptar regals i obsequis, el compliment del Protocol intern de relacions entre la Fundació Bancària "la Caixa" i CriteriaCaixa i les seves empreses dependents, d'una banda, i CaixaBank i les seves empreses dependents, de l'altra, i, finalment, la preservació de la confidencialitat. Així mateix, són valors de CriteriaCaixa el respecte per les persones, la seva dignitat i la seva diversitat, el respecte per les cultures i la contribució al progrés i el compromís amb la responsabilitat social i mediambiental.

Els empleats tenen a la seva disposició un canal de consultes i denúncies d'incompliments del Codi Ètic, que es gestiona internament, en què CriteriaCaixa garanteix la confidencialitat de les comunicacions, la salvaguarda de la identitat del comunicant i la seva indemnitat.

A més, CriteriaCaixa té un **Reglament Intern de Conducta en l'Àmbit del Mercat de Valors (RIC)** que regula la conducta dels empleats, directius, membres del Consell d'Administració i determinats tercers que presten serveis a la Societat de manera que tots ajustin les seves actuacions a les normes de conducta que la Llei del Mercat de Valors, el Reglament 596/2014, del Parlament Europeu i del Consell, sobre l'Abús de Mercat i les seves disposicions de desplegament preveuen per als emissors de valors, cosa que fomenta la transparència en els mercats i preserva, en qualsevol moment, l'interès legítim dels inversors.

El grau de difusió és general, a través de la intranet corporativa. A més, tant el text inicial com les successives modificacions aprovades pel Consell d'Administració de Criteriacaixa es remeten a les Persones Subjectes (tal com aquest terme es defineix al Reglament Intern de Conducta esmentat), les quals han de signar el justificant corresponent de recepció i coneixement.

Criteriacaixa també té una **Política d'Ús dels Sistemes d'Informació**, que va aprovar el seu Consell d'Administració i que és aplicable a tots els seus administradors, directius i empleats.

Els objectius principals d'aquesta Política d'Ús dels Sistemes d'Informació són conscienciar i garantir el bon ús i la seguretat dels mitjans tecnològics de la Societat i de la informació que contenen i gestionen. A més, està a disposició de tots els empleats de Criteriacaixa de manera permanent a través de la intranet corporativa.

Les comunicacions sobre possibles incompliments de la Política d'Ús dels Sistemes d'Informació es remeten al Subdirector General responsable de l'Àrea Jurídica i Fiscal, i els dubtes que pugui suscitar la seva interpretació o aplicació es remeten a l'Àrea de Mitjans.

La Política conté regles clares per a un ús adequat i eficient de les comunicacions i de les eines informàtiques per garantir la qualitat, integritat, confidencialitat i inviolabilitat de la informació, respectant així també els compromisos assumits amb contraparts, clients, proveïdors i empleats.

Canal de denúncies, que permeti la comunicació al comitè d'auditoria d'irregularitats de caràcter financer i comptable, a més d'eventuals incompliments del codi de conducta i activitats irregulars a l'organització. Si és de caràcter confidencial, se n'ha d'informar.

Pel que fa a les característiques principals del canal de denúncies, l'entitat hauria d'informar de les vies de comunicació en què es basa (telefònica, correu electrònic, correspondència escrita...) i de com garanteix, si escau, la confidencialitat de les denúncies abans que siguin examinades pels membres del comitè d'auditoria.

Les denúncies sobre possibles incompliments del Codi Ètic, la Política de Prevenció de Delictes, el Sistema de Control Intern de la Informació Financera i la Política d'Ús de Sistemes d'Informació es remeten a través d'un canal confidencial de denúncies disponible per a tots els empleats a la intranet de la Societat. Un cop rebuda la denúncia, el Subdirector General responsable de l'Àrea Jurídica i Fiscal (a excepció de les denúncies en què el denunciat és el mateix Subdirector General responsable de l'Àrea Jurídica i Fiscal, que es dirigiran al Director General perquè les gestioni) investiga la denúncia, salvaguardant en tot cas la identitat del remitent. Un cop finalitzada la investigació dels fets denunciats, el Subdirector General responsable de l'Àrea Jurídica i Fiscal o el Director General la tancarà i notificarà la resolució al denunciant.

Les denúncies són personals i confidencials i se salvaguarda la identitat del denunciador, que només es revelarà a aquelles persones que duguin a terme la investigació si és imprescindible i sempre amb l'autorització del denunciador.

Auditoria Interna té accés a les opcions de consulta d'estadístiques de l'ús del canal confidencial de denúncies, però no al contingut d'aquestes.

Les comunicacions sobre possibles incompliments del Reglament Intern de Conducta en l'àmbit del mercat de valors s'adreçaran a l'Òrgan de Seguiment del Reglament Intern de Conducta, compost per tres membres de Criteriacaixa designats pel Consell d'Administració. L'Òrgan de Seguiment és l'encarregat de fer complir les normes de conducta dels mercats de valors i les regles del mateix Reglament Intern de Conducta, interpretar-ne el contingut i instruir els expedients disciplinaris en cas d'incompliment.

Els Òrgans de Seguiment perceptius reporten a la Comissió d'Auditoria i Control en cas que hi hagi denúncies.

Programes de formació i actualització periòdica per al personal involucrat en la preparació i la revisió de la informació financera, així com en l'avaluació del SCIIF, que cobreixin, almenys, normes comptables, auditoria, control intern i gestió de riscos.

En relació amb els programes de formació i actualització, les entitats haurien de facilitar informació resumida sobre quines Àrees de coneixement s'han cobert, així com altres dades rellevants de caràcter quantitatiu (com ara el nombre d'empleats que han rebut la formació, etcètera) o qualitatiu.

En el marc de la formació del Grup Criteriacaixa, durant l'exercici 2018, a Criteriacaixa s'han dut a terme programes de formació tècnica per als empleats, amb 955 hores de formació tècnica, principalment de l'Àrea d'Inversions i l'Àrea de Finances, en temàtiques sectorials de participades i de gestió comptable.

Cal destacar que, durant l'exercici 2018, han fet el curs de formació en matèria de SCIIF 9 empleats de Criteriacaixa de l'Àrea d'Inversions, l'Àrea de Finances, l'Àrea de Recursos Humans, l'Àrea d'Auditoria i l'Àrea d'Assessoria Jurídica i Secretaria Corporativa, que se sumen als 58 empleats que es van convocar en anys anteriors. Així mateix, per a determinats empleats del Grup Criteriacaixa, bàsicament empleats de filials relacionades amb el negoci immobiliari, també s'ha llançat, en l'exercici 2018, el curs de formació sobre SCIIF, que han fet i superat 58 empleats, que se sumen als 18 empleats convocats l'any passat.

Adicionalment, el gener de 2019, s'ha dut a terme una sessió formativa en l'ús de l'eina informàtica GRC Suite, aplicació que suporta el sistema que s'utilitza per gestionar el SCIIF, per als nous usuaris d'aquesta eina.

La Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans de Criteriacaixa també està subscripta a diverses publicacions, revistes i webs

d'àmbit comptable/financer, tant nacional com internacional, els continguts i comunicats dels quals es revisen periòdicament, per assegurar que en l'elaboració de la informació financera es tenen en compte les novetats en aquesta matèria.

F.2. Avaluació de riscos de la informació financera: L'objectiu és fer conèixer al mercat el grau de desenvolupament i sistematització del procés pel qual l'entitat identifica les fonts i els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. Les activitats associades a aquest component haurien de tenir en compte tant les transaccions rutinàries com les operacions menys freqüents i potencialment complexes.

F.2.1. Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau.

En relació amb el procés d'identificació de riscos d'error o frau, les entitats haurien d'incloure en la resposta la informació que se sol·licita sobre el procés establert, sense que sigui necessari enumerar els riscos d'error o frau identificats.

Quines són les principals característiques del procés d'identificació de riscos, incloent-hi els d'error o frau, pel que fa a:

- Si el procés existeix i està documentat.
- Si el procés cobreix la totalitat d'objectius de la informació financera (existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions), si s'actualitza i amb quina freqüència.
- L'existència d'un procés d'identificació del perímetre de consolidació, tenint en compte, entre altres aspectes, la possible existència d'estructures societàries complexes, entitats instrumentals o de propòsit especial.
- Si el procés té en compte els efectes d'altres tipologies de riscos (operatius, tecnològics, financers, legals, reputacionals, mediambientals, etc.) en la mesura que afectin els estats financers.
- Quin òrgan de govern de l'entitat supervisa el procés.

La Política del SCIIF, comentada a l'apartat F.1.1., es complementa amb el Procés del SCIIF de Criteriacaixa, aprovat pel Comitè de Direcció de Criteriacaixa, en el qual es descriuen més exhaustivament els procediments associats al SCIIF.

En el Procés del SCIIF s'estableix que, al començament de cada exercici econòmic, el responsable del CIIF del Grup Criteriacaixa haurà de revisar l'abast del Model SCIIF i planificar les activitats que es faran durant el proper exercici mitjançant:

1. La identificació dels epígrafs, comptes i desglossaments que tenen un risc significatiu associat, l'impacte potencial dels quals en la informació financera és material i requereix, per tant, una atenció especial a partir dels criteris de materialitat definits.

2. La vinculació d'aquests epígrafs/comptes comptables als processos de negoci i de suport.
3. La identificació de les societats objecte de supervisió.

Cal destacar que:

- La responsabilitat de supervisar la implantació del model SCIIF a les societats dependents de CriteriaCaixa, així com la revisió de l'adequació de la metodologia implantada a cada societat i l'homogeneïtzació entre els diferents SCIIF del Grup Criteria, recau en la funció CIIF de CriteriaCaixa.
- Si alguna filial disposa d'un model SCIIF propi, la responsabilitat sobre aquest recaurà en el Consell d'Administració d'aquesta filial, sota la supervisió prèvia de la funció CIIF de CriteriaCaixa.

Tal com s'indica al Procés sobre el SCIIF, el Grup Criteria disposa d'una metodologia per a la identificació, revisió i actualització dels riscos i els controls que afecten la generació de la informació financera, inclosos els d'error o frau.

El procés d'identificació de riscos i controls de les activitats i les transaccions que puguin afectar de manera material els Estats Financers de CriteriaCaixa i del Grup Criteria és responsabilitat de la funció CIIF, juntament amb l'ajuda de les Àrees responsables dels processos objecte de revisió seleccionats.

Aquest procés es fa mitjançant l'elaboració de les matrius de riscos i controls. Els components que integren aquestes matrius són els següents:

Processos:

- S'identifiquen els riscos i les activitats de control relatius als processos identificats anteriorment.

Riscos:

- La identificació de riscos es farà exclusivament, per als riscos d'error material i de frau, sobre la informació financera que es reporta als mercats. En la identificació de riscos d'error, es tindran en compte aquells que afecten la informació financera individual i consolidada del Grup Criteria.
- Així mateix, es prendrà en consideració l'efecte d'altres tipologies de riscos (operatius, financers, tecnològics, legals i de compliment) en la identificació de riscos d'error material en la informació financera.

- En la identificació de riscos es tindran en compte les possibles denúncies rebudes a través del canal confidencial i de consultes en relació amb la manca de fiabilitat de la informació financera.

La funció del CIIF revisa, amb una periodicitat mínima anual, i sempre que es formulen comptes, tant anuals com intermedis, tots els riscos definits de l'abast del SCIIF, així com les activitats de control dissenyades per mitigar-los. Aquest procés es fa en col·laboració amb les diferents Àrees involucrades. No obstant això, si en el transcurs de l'exercici es posen de manifest circumstàncies que afectin l'elaboració de la informació financera, CIIF avalua l'existència de riscos que s'hagin d'afegir a aquells ja identificats. Els riscos es refereixen a possibles errors amb impacte potencial material, intencionats o no, en el marc dels objectius de la informació financera: existència i ocurrència; integritat; valoració; presentació, desglossament i comparabilitat, i drets i obligacions.

L'eina informàtica GRC Suite, amb l'objectiu de garantir la integritat del SCIIF, reflecteix de manera uniforme la totalitat d'activitats dels processos i les associa als riscos i controls existents.

Així mateix, els Òrgans de Govern i la Direcció reben informació periòdica en matèria d'informació financera i la Comissió d'Auditoria i Control supervisa els processos de generació, elaboració i revisió de la informació financera basant-se a la feina d'Auditoria Interna i en les opinions de l'Auditoria Externa i dels Organismes Supervisors.

F.3. Activitats de control: L'objectiu és facilitar al mercat un coneixement fonamentat de l'extensió de les activitats de control específiques que l'entitat té implementades per mitigar els riscos d'error o irregularitats en la informació financera. L'experiència pràctica ha permès identificar com a Àrees crítiques comunes: (i) els procediments de confirmació d'estimacions i judicis crítics; (ii) les funcions externalitzades en tercers, i (iii) la sistematització i la documentació dels procediments de tancament.

F.3.1. Procediments de revisió i autorització de la informació financera i la descripció del SCIIF, que es publicaran en els mercats de valors, indicant-ne els responsables, així com de documentació descriptiva dels fluxos d'activitats i controls (incloent-hi els relatius a risc de frau) dels diferents tipus de transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, incloent-hi el procediment de tancament comptable i la revisió específica dels judicis, estimacions, valoracions i projeccions rellevants.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es duu a terme des de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, que sol·licita a la resta d'Àrees i a les empreses del Grup Criteria la col·laboració necessària per obtenir el grau de detall d'aquesta informació que es considera adequat.

La informació financera constitueix un element essencial en el procés de seguiment i presa de decisions dels màxims Òrgans de Govern i de Direcció de la Societat.

L'elaboració i la revisió de la informació financera es fonamenten en uns mitjans humans i tècnics adequats, que permeten que el Grup Criteria faciliti informació precisa, veraç i comprensible de les seves operacions, de conformitat amb la normativa vigent.

En particular, el perfil professional de les persones que intervenen en el procediment de revisió i autorització de la informació financera és l'adequat, amb amplis coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o gestió de riscos. D'altra banda, els mitjans tècnics i els sistemes d'informació garanteixen, mitjançant l'establiment de mecanismes de control, la fiabilitat i integritat de la informació financera. Així mateix, la informació financera és objecte de supervisió per part dels diferents nivells jeràrquics de Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans, i de contrast, si escau, amb altres Àrees del Grup Criteria. Finalment, la informació financera rellevant publicada al mercat és examinada i, si escau, aprovada per part dels màxims Òrgans de Govern del Grup Criteria.

Pel que fa a les activitats i els controls relacionats directament amb transaccions que puguin afectar de manera material els estats financers, el Grup Criteria té establert un procés continu de revisió de la documentació i formalització de les activitats, dels riscos en què es pot incórrer en l'elaboració de la informació financera i dels controls necessaris que mitiguin els riscos crítics, que permet assegurar que és completa i està actualitzada.

En aquest sentit, a la documentació dels processos crítics i les activitats de control es detallen els atributs següents:

- Descripció de l'activitat de control.
- Prova que avalarà l'execució d'aquesta activitat de control.
- Estat del control: Implementat, inexistent, no formalitzat.
- Finalitat de l'activitat de control:
 - *Preventiva*: mitiguen el risc que es produeixin errors o fraus a la informació financera.
 - *Detectiva*: localitza els errors i els fraus quan es produeixen.
- Si el control mitiga o no un risc que pot incórrer en frau.
- Importància del control: control clau o estàndard.
- Naturalesa del control: anàlisi, revisió i monitoratge, polítiques i procediments, assessorament específic extern, controls de sistemes, informes d'excepció o límits d'autoritat/responsabilitat.
- Grau d'automatització de l'activitat de control: manual, semiautomàtic i automàtic.

- Executor i supervisor del control: a fi de garantir el doble *check*, les figures de l'executor i el supervisor de l'activitat de control seran diferents, sempre que sigui possible en funció de l'estructura organitzativa.
- Freqüència del control: anual, semestral, trimestral, mensual, setmanal, diari o constant, segons calgui.
- Sistema de suport del control.
- Assercions financeres: existència i ocurrència, integritat, valoració, drets i obligacions, presentació, desglossament i comparabilitat.
- Plans d'acció identificats associats a l'activitat de control.

Les activitats i els controls es dissenyen per garantir el registre, la valoració, la presentació i el desglossament adequats de les transaccions esdevingudes.

La funció del CIIF fa l'anàlisi del disseny i del grau de funcionament de les activitats de control.

La funció del CIIF avalua l'efectivitat de les activitats de control mitjançant les respostes de les avaluacions rebudes a través de l'eina informàtica, les reunions d'entesa i verificació amb els responsables de procés o responsables de les activitats de control, així com amb la informació que ha obtingut l'Àrea d'Auditoria Interna.

Basant-se en la informació proporcionada, el CIIF conclou sobre l'adequació i suficiència dels controls implementats i proposa, si escau, l'establiment de mesures correctores per als controls que no es considerin adequats o suficients.

Així mateix, la funció del CIIF valora si les debilitats detectades poden determinar l'existència d'errors materials a la informació financera.

Les activitats d'avaluació i les evidències relacionades es fan a través de l'eina informàtica GRC Suite.

Amb relació al procés de tancament comptable, addicionalment, i de manera complementària a les activitats de control descrites anteriorment, hi ha procediments de revisió i aprovació aplicables als saldos i transaccions considerats significatius i que continguin alt grau d'estimació o judici, sempre que les estimacions o judicis utilitzats a la hipòtesi tinguin un impacte significatiu a la informació financera, que es documenten a l'Informe de Judicis i Estimacions que es presenta a la Direcció i a la Comissió d'Auditoria i Control perquè el revisin.

El Grup Criteria disposa d'un Procés de certificació interna ascendent de controls clau identificats, que té com a objectiu garantir la fiabilitat de la informació financera. Per fer-ho, cadascun dels responsables dels controls clau identificats ha de certificar, per al període establert, l'execució eficaç dels controls. El procés es fa amb una periodicitat mínima anual, per bé que es fan

certificacions ad hoc en aquells casos en què les activitats de control sobre la informació financera en duen a terme en un període diferent.

El Subdirector General Adjunt de Finances, Mitjans i Recursos Humans presenta a la Comissió d'Auditoria i Control el resultat obtingut en el procés de certificació. Així mateix, el President de la Comissió d'Auditoria i Control exposa un resum del procés de certificació al Consell d'Administració, perquè en tingui coneixement.

F.3.2. Polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació (entre altres, sobre seguretat d'accés, control i operació de canvis, continuïtat operativa i segregació de funcions) en què es basin els processos rellevants de l'entitat en relació amb l'elaboració i la publicació de la informació financera.

Els sistemes d'informació a què es refereix aquesta qüestió són aquells en què es basa la informació financera, i que s'utilitzen de manera directa quan es prepara, o que són rellevants en el procés o control de les transaccions que es reflecteixen en aquesta informació.

D'altra banda, les polítiques i els procediments a què es refereix la qüestió són aquells que estableixen com s'operen els sistemes i les aplicacions per tal de: (a) mantenir un control adequat sobre els accessos a les aplicacions i els sistemes; (b) establir els passos que cal seguir per assegurar que les noves aplicacions, o les actuals quan són modificades, processen les transaccions de manera adequada i faciliten informació fiable, i (c) establir mecanismes que permetin la recuperació de dades en cas que es perdin, així com donar continuïtat al procés i el registre de les transaccions quan es produeixi una interrupció dels sistemes operats habitualment.

Des de l'Àrea de Mitjans de Criteriacaixa es gestionen els sistemes d'informació. A més, té un cos normatiu propi per al seu bon govern. Per fer-ho, els sistemes d'informació que suporten els processos en què es basa la informació financera estan subjectes a polítiques i procediments de control intern per garantir la integritat de l'elaboració i publicació de la informació financera, i es relacionen a continuació:

- I. La Política d'Ús dels Sistemes d'Informació, que té per objectiu garantir el bon ús dels mitjans tècnics i informàtics titularitat de Criteriacaixa.
- II. La Política de Seguretat Informàtica en Relació a la Informació, que té per objectiu garantir que s'apliquen les mesures d'índole tècnica i organitzativa necessàries per evitar l'alteració, pèrdua, indisponibilitat i tractament o accés no autoritzat als recursos i dades de la Societat.
- III. La Política de Protecció de Dades de Caràcter Personal, que té com a objectiu establir les directrius que totes les àrees de la Societat han de seguir en matèria de protecció de dades de caràcter personal. Tal com especifica el Reglament General de Protecció de Dades de la Unió

Europea, es consideren dades de caràcter personal qualsevol informació relativa a persones físiques identificades o que permetin identificar-les.

- IV. La Política de Continuïtat de Negoci, que té per objectiu detallar i establir el pla de continuïtat de negoci per a qualsevol persona o empresa que treballi per a la Societat de manera universal, i que estableix les directrius de l'organització en matèria de continuïtat de negoci i el compromís de qualsevol persona o entitat relacionada amb Criteriacaixa respecte a la continuïtat de negoci.

La gestió operativa dels sistemes d'informació de Criteriacaixa està subcontractada a empreses del Grup CaixaBank, que tenen polítiques i procediments de control intern sobre els sistemes d'informació que són aplicables a Criteriacaixa.

En concret, s'apliquen les següents polítiques amb relació a:

- I. Sistema de Gestió de Seguretat de la Informació: Hi ha un Sistema de gestió de la seguretat de la informació (SGSI) basat en les millors pràctiques internacionals. Aquest SGSI ha obtingut i renovat anualment la certificació ISO 27001:2013 de The British Standards Institution (BSI). Aquest sistema defineix, entre altres polítiques, les d'accés als sistemes d'informació i els controls (interns i externs) que permeten garantir l'aplicació correcta de totes i cadascuna de les polítiques definides.
- II. Continuïtat operativa i de negoci: Es té un Pla de Contingència Tecnològica complet, capaç d'afrontar les situacions més difícils per garantir la continuïtat dels serveis informàtics. S'han desenvolupat estratègies que permeten la recuperació de la informació en el mínim temps possible. Aquest Pla de Contingència Tecnològica s'ha dissenyat i opera de conformitat amb la Norma ISO 27031:2011. Ernst&Young ha certificat que el cos normatiu del Govern de la Contingència Tecnològica de CaixaBank ha estat dissenyat, desenvolupat i s'està operant d'acord amb aquesta Norma.

Addicionalment, la BSI ha certificat el compliment del Sistema de Gestió de la Continuïtat de Negoci de CaixaBank de conformitat amb la Norma ISO 22301:2012. Els dos certificats acrediten:

- El compromís de l'alta direcció de CaixaBank amb la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
- La realització de les millors pràctiques respecte a la gestió de la Continuïtat de Negoci i la Contingència Tecnològica.
- L'existència d'un procés cíclic basat en la millora contínua.
- Que CaixaBank té implantats, i operatius, Sistemes de Gestió en Continuïtat de Negoci i Contingència Tecnològica, d'acord amb normes internacionals de prestigi reconegut.

- III. Govern de Tecnologies de la Informació (TI): El model de Govern de les TI garanteix que els Serveis Informàtics estan alineats amb l'estratègia de negoci de l'Organització i que donen resposta als requisits regulatoris, operatius o del negoci. El Govern de TI constitueix una part essencial del govern en el seu conjunt i aglutina l'estructura organitzativa i directiva necessària per assegurar que TI suporta i facilita el desenvolupament dels objectius estratègics definits. El model de Govern s'ha dissenyat i desenvolupat seguint la norma ISO 38500:2008, tal com va certificar Deloitte Advisory, S.L. el juliol del 2014.

Aquest disseny dels Serveis Informàtics de CaixaBank dona resposta a les necessitats del negoci, i garanteix, entre altres temes:

- Segregació de funcions;
- Gestió de canvis;
- Gestió d'incidents;
- Gestió de la Qualitat TI;
- Gestió dels riscos: operacionals, fiabilitat de la informació financera, etc.;
- Identificació, definició i seguiment d'indicadors (Quadre de Comandament);
- Existència de Comitès de Govern, Gestió i Seguiment;
- Controls interns que inclouen auditories internes i externes amb caràcter anual.

F.3.3. Polítiques i procediments de control intern destinats a supervisar la gestió de les activitats subcontractades a tercers, així com d'aquells aspectes d'avaluació, càlcul o valoració encomanats a experts independents, que puguin afectar de manera material els estats financers.

En relació amb les activitats subcontractades a tercers, la informació s'hauria de referir a les encaminades a executar o processar transaccions que es reflecteixen als estats financers, a supervisar-ne l'adequada execució o procés i altres activitats que siguin rellevants en el context del SCIIF de l'entitat.

Respecte a les valoracions, judicis o càlculs efectuats per tercers, l'entitat hauria d'indicar si hi ha procediments establerts per comprovar la capacitat i independència del tercer i altres aspectes rellevants (mètodes utilitzats, principals hipòtesis, etcètera).

L'activitat de CriteriaCaixa que, a part de la gestió dels sistemes d'informació subcontractats al Grup CaixaBank, té més intervenció de proveïdors externs correspon a l'activitat immobiliària.

Pel que fa a aquesta activitat, d'una banda, certes funcions de registre que fan de suport als processos d'elaboració de la informació financera estan subcontractats, es documenten i en bona part estan semiautomatitzats als

sistemes d'informació. Així mateix, hi ha procediments de control i revisió amb l'objectiu de supervisar l'execució adequada d'aquestes activitats subcontractades.

D'altra banda, amb relació a la valoració de la cartera de l'activitat immobiliària, periòdicament es compara el valor net comptable dels immobles amb el seu valor recuperable. En la determinació d'aquest valor recuperable, els administradors consideren fonamentalment les taxacions efectuades per tercers experts independents. Per fer-ho, el Grup Criteria té una política corporativa que garanteix la competència professional, la independència i l'objectivitat de les agències de valoració externes, d'acord amb el que estableix la normativa, que exigeix que les agències de valoració compleixin els requisits de neutralitat, transparència i rigor tècnic. Les taxacions les fan societats de taxació independents inscrites al Registre Oficial de Societats de Taxació del Banc d'Espanya.

F.4. Informació i comunicació: La informació per desglossar ha de permetre al mercat saber si l'entitat disposa de procediments i mecanismes per transmetre, al personal involucrat en el procés d'elaboració de la informació financera, els criteris d'actuació aplicables, així com els sistemes d'informació emprats en aquests processos.

F.4.1. Una funció específica encarregada de definir, mantenir actualitzades les polítiques comptables (Àrea o departament de polítiques comptables) i resoldre dubtes o conflictes derivats de la seva interpretació, mantenint una comunicació fluida amb els responsables de les operacions a l'organització, així com un manual de polítiques comptables actualitzat i comunicat a les unitats a través de les quals opera l'entitat.

Les entitats haurien d'indicar quin departament o Àrea assumeix aquesta responsabilitat, quina posició ocupa en l'organització i si aquesta funció és exclusiva. Pel que fa al manual de polítiques comptables, l'Entitat hauria de completar la qüestió informant d'aspectes com ara: (i) amb quina freqüència s'actualitza; (ii) les característiques principals del procés, i (iii) quan s'ha produït la darrera actualització.

La responsabilitat de la definició dels criteris comptables de CriteriaCaixa recau en l'Àrea d'Administració Financera, sota la dependència de la Subdirecció General Adjunta de Finances, Mitjans i Recursos Humans. L'Àrea d'Administració Financera té com a objectiu establir els principis que regeixen el Grup Criteria pel que fa al reconeixement, mesurament i comptabilitat de les seves transaccions, operacions i fets per a l'elaboració i presentació de la informació financera individual i consolidada de la Societat.

Concretament, pel que fa a polítiques comptables, l'Àrea d'Administració Financera és l'encarregada de resoldre qualsevol qüestió comptable que presenti dubtes sobre la seva interpretació, ja sigui perquè es tracta d'una nova tipologia d'operació o per qualsevol canvi normatiu. Així mateix, en el cas d'operacions singulars, l'Àrea d'Administració Financera prepara documentació relativa a la seva anàlisi i l'estudi de l'impacte comptable d'aquestes operacions.

D'altra banda, també fa el seguiment del desenvolupament normatiu, associat a aspectes comptables, i té entre les seves responsabilitats la formació i actualització tècnica del personal afectat.

Adicionalment, hi ha una Política de Comptabilitat i Control de Gestió, un Manual de polítiques comptables del Grup i altres manuals de procediments comptables més específics aplicables al Grup. Es pot accedir a tots aquests documents des de la intranet de Criteriacaixa.

F.4.2. Mecanismes de captura i preparació de la informació financera amb formats homogenis, d'aplicació i utilització per totes les unitats de l'entitat o del Grup, que facin de suport dels estats financers principals i les notes, així com la informació que es detalli sobre el SCIIF.

En relació amb aquesta qüestió, les entitats haurien d'informar de les característiques essencials de les aplicacions informàtiques emprades per les unitats que componen l'entitat i el seu grup, per tal de facilitar la informació que sustenta els estats financers, incloent-hi els utilitzats en el procés d'agregació i consolidació de la informació reportada per les diferents unitats.

El Grup Criteriacaixa disposa d'eines informàtiques que assegurin la integritat i homogeneïtat en els processos de captura i elaboració de la informació financera. Així mateix, totes les aplicacions disposen de mecanismes de contingència tecnològica, de manera que s'assegura la conservació i l'accessibilitat de les dades davant qualsevol circumstància.

A fi d'elaborar la informació consolidada, tant Criteriacaixa com les societats que formen el perímetre del Grup Criteriacaixa fan servir, mitjançant eines especialitzades, mecanismes de captura, anàlisi i preparació de les dades amb formats homogenis. Així mateix, el pla de comptes comptables, integrat en l'aplicació de consolidació, s'ha definit per complir els requeriments dels diferents reguladors.

L'eina informàtica GRC Suite garanteix la integritat del SCIIF i reflecteix de manera uniforme la totalitat d'activitats dels processos i les associa als riscos i controls existents.

F.5. Supervisió del funcionament del sistema: La informació per desglossar hauria de permetre entendre com se supervisa el SCIIF, per tal de prevenir i resoldre deficiències en el disseny i el funcionament, així com per corregir les incidències o debilitats detectades. La informació per desglossar està relacionada amb la supervisió del SCIIF, que té com a responsable el comitè d'auditoria, i hauria de ser un reflex de les actuacions que s'hagin dut a terme durant l'exercici.

F.5.1. Les activitats de supervisió del SCIIF dutes a terme pel comitè d'auditoria, així com si l'entitat té una funció d'auditoria interna que tingui entre les seves competències la de suport al comitè en la seva tasca de supervisió del

sistema de control intern, incloent-hi el SCIIF. Així mateix, cal informar de l'abast de l'avaluació del SCIIF duta a terme en l'exercici i del procediment pel qual l'encarregat d'executar l'avaluació comunica els seus resultats, si l'entitat disposa d'un pla d'acció que detalli les eventuales mesures correctores, i si s'ha considerat el seu impacte en la informació financera.

Les activitats de supervisió del SCIIF es refereixen a les fetes pel comitè d'auditoria. L'entitat hauria d'incloure, en la resposta, informació sobre si aquestes activitats inclouen (i) l'aprovació dels plans d'auditoria; (ii) la determinació de qui els ha d'executar; (iii) l'avaluació de la suficiència dels treballs efectuats; (iv) la revisió i l'avaluació dels resultats i la consideració del seu efecte en la informació financera, i (v) la prioritització i el seguiment de les accions correctores.

En relació amb la funció d'auditoria interna, s'hauria d'informar de la seva posició en l'organigrama, de les seves relacions de dependència, de les principals activitats que duu a terme i d'altres aspectes rellevants (recursos disponibles, exclusivitat en el desenvolupament de la funció, etcètera).

Les revelacions sobre l'abast de l'avaluació del SCIIF haurien de permetre saber fins a quin punt els diferents components de la informació financera publicada han estat supervisats en l'exercici i amb quina extensió (per exemple, si s'ha avaluat el procés d'identificació i avaluació de riscos d'error en la informació financera; si s'han avaluat les pràctiques sobre l'entorn de control i els controls sobre els sistemes d'informació; si s'han revisat tant l'eficàcia del disseny com el funcionament efectiu del sistema, etcètera).

Sens perjudici de les funcions del Consell d'Administració en matèria de gestió i control de riscos, correspon a la Comissió d'Auditoria i Control supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera i l'eficàcia dels sistemes de control interns i de gestió de riscos de la Societat, així com discutir amb els auditors de comptes les debilitats significatives del sistema de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria.

Les funcions i activitats de la Comissió d'Auditoria i Control relacionades amb la supervisió del procés d'elaboració i presentació de la informació financera s'expliquen amb detall a l'epígraf F.1.1.

A més, la Comissió d'Auditoria i Control duu a terme, entre altres, les activitats següents:

- Revisió i, si escau, elevació al Consell d'Administració perquè l'aprovi, del Pla Anual d'Auditoria Interna. S'avalua que el seu abast sigui suficient per donar una cobertura adequada als principals riscos als quals està exposada CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%.¹.

¹ A efectes aclaridors, Saba Infraestructuras, S.A., participada al 99,50% de Criteria, i el seu grup de societats té el seu propi departament d'Auditoria Interna i periòdicament informa l'Àrea d'Auditoria Interna de Criteria de l'actualització dels principals riscos als quals s'enfronta la societat, del pla anual d'auditoria, així com de les conclusions dels treballs d'auditoria.

- La revisió i avaluació de les conclusions de les auditories efectuades, tant internes com externes, i el seu possible impacte a la informació financera, si escau.
- El seguiment de les accions correctores, tenint en compte la prioritització atorgada a cadascuna.

CriteriaCaixa té una funció d'Auditoria Interna la missió de la qual consisteix a assegurar la gestió i supervisió adequades del sistema de control intern i la gestió de riscos de CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%. Aquesta funció, que depèn de la Direcció de l'Àrea d'Auditoria i Control Intern, reporta funcionalment a la Comissió d'Auditoria i Control i depèn administrativament de la Direcció General. Desenvolupa la seva activitat sota els principis d'independència, objectivitat i confidencialitat, tal com recull la Norma Reguladora de la funció d'Auditoria Interna, que va aprovar el Consell d'Administració després que la Comissió d'Auditoria i Control la revisés.

La seva missió consisteix, d'una banda, a afegir valor i millorar l'efectivitat del sistema de control intern a les diverses Àrees de CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100% i contribuir a la consecució dels seus objectius i, d'altra banda, a aportar un enfocament sistemàtic i disciplinat en l'avaluació i millora dels processos de gestió de riscos i controls establerts a CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%.

Auditoria Interna es responsabilitza de:

- Desenvolupar la seva actuació professional de conformitat amb les normes i procediments d'auditoria interna generalment acceptats.
- Elaborar una planificació anual de les activitats d'Auditoria Interna, centrada en els riscos principals identificats dins de CriteriaCaixa i les seves filials participades al 100%.
- Presentar la planificació anual a la Comissió d'Auditoria i Control perquè la revisi i, si escau, l'elevi al Consell d'Administració perquè l'aprovi.
- Atendre els requeriments dels organismes reguladors o supervisors, i donar resposta a les sol·licituds ad hoc que formulin els Òrgans de Govern o la Direcció.
- Fer el seguiment de la implantació de les recomanacions formulades als informes d'Auditoria Interna.

En la realització dels seus treballs, Auditoria Interna:

- Identifica els objectius i analitza l'efectivitat dels controls establerts.
- Verifica el compliment adequat dels controls establerts.
- Identifica oportunitats de millora d'aquests controls.
- Comunica les seves conclusions a l'Àrea auditada, de la qual recull una resposta sobre la conclusió.
- Emet un informe, en què es formula una opinió i, si escau, s'exposen les recomanacions sobre el procés auditat.

En concret, Auditoria Interna emet anualment un informe global, en què s'inclou una avaluació del funcionament del SCIIF durant l'exercici, que, juntament amb la revisió dels controls existents en auditories d'altres

processos, permet concloure sobre l'estat del SCIIF en l'àmbit del Grup Criteria.

L'avaluació anual del SCIIF a 31 de desembre de 2018 s'ha centrat en les activitats següents:

- Revisió de l'aplicació del marc de referència definit al document «Control Intern sobre la informació financera a les entitats cotitzades» que promou la CNMV com un estàndard de bones pràctiques en la matèria.
- Verificació de l'aplicació de la Política i del Procés del SCIIF a fi de poder assegurar que el SCIIF en l'àmbit del Grup Criteria és adequat i eficaç.
- Verificació del funcionament de l'eina GRC Suite, que té com a objectiu monitorar el funcionament del SCIIF mitjançant activitats de control i avaluacions dirigides als empleats de les Àrees que intervenen en l'elaboració de la informació financera.
- La valoració del funcionament del procés de certificació interna ascendent dels controls clau.
- L'avaluació de la documentació descriptiva dels processos, riscos i controls rellevants en l'elaboració de la informació financera.

El resultat de l'avaluació del SCIIF es comunica a la Comissió d'Auditoria i Control i a la Direcció. Els informes contenen recomanacions, la seva criticitat i un termini de resolució d'aquestes, juntament amb un pla d'acció que detalla les mesures correctores per a la mitigació dels riscos a la informació financera.

F.5.2. Si disposa d'un procediment de discussió mitjançant el qual l'auditor de comptes (d'acord amb el que estableixen les NTA), la funció d'auditoria interna i altres experts puguin comunicar a l'alta direcció i al comitè d'auditoria o als administradors de l'entitat les debilitats significatives de control intern identificades durant els processos de revisió dels comptes anuals o aquells altres que els hagin estat encomanats. Així mateix, cal informar de si disposa d'un pla d'acció que intenti corregir o mitigar les debilitats observades.

L'entitat hauria d'informar de si el comitè d'auditoria ha establert un procediment formal que asseguri la comunicació sobre les debilitats significatives de control intern als òrgans esmentats en la qüestió, així com si aquest procediment inclou l'avaluació i la correcció dels seus efectes en la informació financera.

CriteriaCaixa manté una comunicació fluida amb l'auditor de comptes, i aquest amb els membres de la Comissió d'Auditoria i Control. La Direcció està permanentment informada de les conclusions a les quals s'arriba en els processos de revisió dels comptes anuals. L'auditor de comptes assisteix la Comissió d'Auditoria i Control, en què informa del pla d'auditoria, la feina de revisió de la informació financera, tant anual com intermèdia, i les seves conclusions abans de formular els comptes, incloent-hi, si escau, les debilitats de control intern.

D'altra banda, les revisions d'Auditoria Interna, en els diferents àmbits d'actuació, conclouen amb l'emissió d'un informe que avalua els riscos rellevants i l'efectivitat del control intern dels processos i les operacions que són objecte d'anàlisi; que identifica i valora les possibles debilitats i carències de control, i que formula recomanacions per a la seva esmena. Els informes d'Auditoria Interna es remeten a la Direcció i s'informa la Comissió d'Auditoria i Control de les principals conclusions de tots els informes. A més, existeix un *reporting* recurrent a la Comissió d'Auditoria i Control en cadascuna de les seves sessions ordinàries sobre les activitats desenvolupades per Auditoria Interna, amb informació específica sobre aquelles debilitats significatives que s'han detectat en les revisions efectuades durant el període de *reporting*.

Auditoria Interna efectua un seguiment continuat del compliment de totes les recomanacions emeses. Aquesta informació de seguiment, així com les incidències rellevants identificades a les revisions d'Auditoria Interna, es comuniquen a la Comissió d'Auditoria i Control i a la Direcció.

- F.6. Altra informació rellevant:** Les entitats, segons les seves circumstàncies particulars, han de desglossar en aquest apartat totes les informacions addicionals que considerin necessari facilitar per interpretar millor els mecanismes que componen el SCIIF, sempre que no estiguin ja recollides en la resposta a les qüestions anteriors.

N/A

F.7. Informe de l'auditor extern

- F.7.1. Si la informació del SCIIF remesa als mercats ha estat sotmesa a revisió per part de l'auditor extern, cas en el qual l'entitat hauria d'incloure l'informe corresponent com a annex. En cas contrari, hauria d'informar-ne dels motius.**

Si l'apartat F de l'IAGC, relatiu a la descripció de les principals característiques dels sistemes interns de control i gestió de riscos en relació amb el procés d'emissió de la informació financera, ha estat revisat per l'auditor extern, d'acord amb la guia d'actuació professional establerta per les corporacions, l'informe es publicarà íntegrament com a annex a l'IAGC. En cas contrari, l'IAGC haurà de contenir una explicació de les raons que justifiquen que la informació relativa al SCIIF no hagi estat revisada per l'auditor.

Alternativament, en cas que l'auditor hagi fet una revisió de més abast sobre la base d'estàndards d'auditoria generalment i internacionalment reconeguts i utilitzant com a referència un marc de control intern generalment reconegut, que ofereixin un cert nivell de seguretat sobre el disseny o funcionament o eficàcia, del SCIIF (com, per exemple, l'informe a l'efecte del compliment de la llei SOX als EUA), l'informe s'haurà de publicar, així mateix, com a annex a l'IAGC.

En aplicació de la recomanació inclosa a la Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'Auditor referida a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors al seu web, Criteriacaixa ha sotmès a revisió per

part de l'auditor de comptes el contingut de la informació relativa al Sistema de Control Intern de la Informació Financera. A l'Informe resultant es conclou que, com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF, no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que la puguin afectar.

L'informe s'inclou com a Annex a aquest Informe Anual de Govern Corporatiu.

INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU – 2018

CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

DADES IDENTIFICATIVES DE L'EMISSOR

DATA FINAL DE L'EXERCICI DE REFERÈNCIA: 31/12/2018

CIF: A63379135

Denominació social: CRITERIA CAIXA, S.A., SOCIEDAD UNIPERSONAL

Domicili social: PLAÇA WEYLER, NÚM. 3, PALMA

**INFORME ANUAL DE GOVERN CORPORATIU D'ALTRES ENTITATS –
DIFERENTS DE LES CAIXES D'ESTALVIS O SOCIETATS MERCANTILS
ESTATALS O ENTITATS PÚBLIQUES – QUE EMETEN VALORS QUE ES
NEGOCIEN EN MERCATS OFICIALS**

G ALTRES INFORMACIONS D'INTERÈS

- A.2: Criteris Caixa està íntegrament participada per la Fundació Bancària "la Caixa", per la qual cosa no és procedent emplenar aquest apartat.
- C.1.8: El mandat dels Consellers és de 4 anys, amb la possibilitat de ser reelegits indefinidament per períodes de la mateixa durada.
- C.1.11: La posició de Secretari del Consell d'Administració està vacant des del 18 d'octubre de 2016. El Vicesecretari del Consell d'Administració no té la condició de Conseller.
- C.2.2: La Comissió de Nomenaments i Retribucions ha pres nota, a la reunió de data 13 de març de 2019, que, tenint en compte del nomenament d'Isabel Estapé Tous com a Patrona de la Fundació Bancària "la Caixa", ha perdut la condició de Consellera independent de la Societat, i s'ha de requalificar com a Consellera dominical, cosa que es formalitzarà durant l'exercici en curs. Aquesta requalificació implicarà modificacions en la composició de les Comissions del Consell d'Administració a fi de complir amb la normativa vigent.

No hi ha comissió executiva o delegada. Tampoc no existeix cap comissió estratègica i inversions ni cap altra comissió diferent de les d'Auditoria i Control i Nomenaments i Remuneracions.

- D.3: Els contractes de cobertures de tipus d'interès per valor nocional de 1.100.000.000 d'euros es van subscriure el 2015.
- Es fa constar que tota la informació sobre CaixaBank referida a l'apartat F.3.2 d'aquest document s'ha elaborat a partir d'informació proporcionada per aquesta entitat.

Aquest informe anual de govern corporatiu s'ha aprovat al consell o òrgan d'administració de l'entitat, a la sessió de data 14 de març de 2019.

Indiqui els consellers o membres de l'òrgan d'administració que hagin votat en contra o s'hagin abstingut en relació amb l'aprovació d'aquest informe.

Aquest informe anual de govern corporatiu s'ha aprovat per unanimitat.

INFORME D'AUDITOR REFERIT A LA "INFORMACIÓ RELATIVA AL SISTEMA DE CONTROL INTERN SOBRE LA INFORMACIÓ FINANCERA (SCIIF)" DE CRITERIA CAIXA, S.A.U. CORRESPONENT A L' EXERCICI 2018

Als Administradors de Critería Caixa, S.A.U.,

D'acord amb la sol·licitud del Consell d'Administració de Critería Caixa, S.A.U. (d'ara endavant, l'Entitat) i amb la nostra carta proposta de data 21 de gener de 2019, hem aplicat determinats procediments sobre la "Informació relativa al SCIIF" adjunta de Critería Caixa, S.A.U. corresponent a l'exercici 2018, en el qual es resumeixen els procediments de control intern de l'Entitat en relació amb la informació financera anual.

Els Administradors de Critería Caixa són responsables d'adoptar les mesures oportunes per garantir raonablement la implantació, manteniment i supervisió d'un sistema de control intern adequat, com també del desenvolupament de millores de l'esmentat sistema i de la preparació i establiment del contingut de la informació relativa al SCIIF adjunta.

En aquest sentit, cal tenir en compte que, amb independència de la qualitat del disseny i operativitat del sistema de control intern adoptat per l'Entitat, en relació amb la informació financera anual, aquest només pot permetre una seguretat raonable, però no absoluta, en relació amb els objectius que persegueix, degut a les limitacions inherents a tot sistema de control intern.

En el curs del nostre treball d'auditoria dels comptes anuals, i d'acord amb les Normes Tècniques d'Auditoria, la nostra avaluació del control intern de l'Entitat ha tingut com a únic propòsit el fet de permetre'ns establir l'abast, la naturalesa i el moment de realització dels procediments d'auditoria dels comptes anuals de l'Entitat. En conseqüència, la nostra avaluació del control intern, realitzada a l'efecte d'aquesta auditoria de comptes, no ha tingut l'extensió suficient per permetre'ns emetre una opinió específica sobre l'eficàcia d'aquest control intern sobre la informació financera anual regulada.

A l'efecte de l'emissió d'aquest informe, hem aplicat exclusivament els procediments específics descrits tot seguit i indicats a la *Guia d'Actuació sobre l'Informe de l'auditor referit a la Informació relativa al Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera de les entitats cotitzades*, publicada per la Comissió Nacional del Mercat de Valors en la seva pàgina web, que estableix el treball a realitzar, l'abast mínim del mateix, així com el contingut d'aquest informe. Com que el treball resultant dels esmentats procediments té, en qualsevol cas, un abast reduït i substancialment menor que el d'una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern sobre la informació financera, no expressem una opinió sobre la seva efectivitat, ni sobre el seu disseny i la seva eficàcia operativa, en relació amb la informació financera anual de l'Entitat corresponent a l'exercici 2018 que es descriu a la Informació relativa al SCIIF adjunta. En conseqüència, si haguéssim aplicat procediments addicionals als determinats per la citada Guia, o haguéssim realitzat una auditoria o una revisió sobre el sistema de control intern en relació amb la informació financera anual regulada, es podrien haver posat de manifest altres fets o aspectes sobre els quals els hauríem informat.

Així mateix, com que aquest treball especial no constitueix una auditoria de comptes ni es troba sotmès a la normativa reguladora de l'activitat d'auditoria de comptes vigent a Espanya, no expressem una opinió d'auditoria en els termes que preveu l'esmentada normativa.

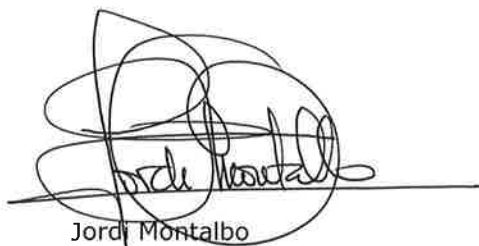
Tot seguit s'esmenten els procediments aplicats:

1. Lectura i comprensió de la informació preparada per l'Entitat en relació amb el SCIIF – informació de desglossament inclosa a l'Informe de Gestió – i avaluació de si l'esmentada informació tracta la totalitat de la informació requerida que seguirà el contingut mínim descrit a l'apartat F, relatiu a la descripció del SCIIF, del model d'IAGC segons s'estableix a la Circular núm. 5/2013 de 12 de juny de 2013 de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), posteriorment modificada per la Circular núm. 7/2015 de 22 de desembre de 2015 de la CNMV i la Circular 2/2018 de 12 de juny de la CNMV (d'ara endavant, les Circulars de la CNMV).
2. Preguntes al personal encarregat de l'elaboració de la informació detallada en el punt 1 anterior, per tal de: (i) obtenir una comprensió del procés seguit en la seva elaboració; (ii) obtenir informació que permeti avaluar si la terminologia utilitzada s'ajusta a les definicions del marc de referència; (iii) obtenir informació sobre si els procediments de control descrits estan implantats i en funcionament a l'Entitat.
3. Revisió de la documentació explicativa suport de la informació detallada en el punt 1 anterior, i que comprendrà, principalment, aquella directament posada a disposició dels responsables de formular la informació descriptiva del SCIIF. En aquest sentit, l'esmentada documentació inclou informes preparats per la funció d'auditoria interna, alta direcció i altres especialistes interns o externs en les seves funcions de suport a la Comissió d'Auditoria i Control.
4. Comparació de la informació detallada en el punt 1 anterior amb el coneixement del SCIIF de l'Entitat, obtingut com a resultat de l'aplicació dels procediments realitzats en el marc dels treballs de l'auditoria de comptes anuals.
5. Lectura d'actes de reunions del Consell d'Administració, Comissió d'Auditoria i Control i altres comissions de l'Entitat, a l'efecte d'avaluar la consistència entre els assumptes que s'hi emprenen en relació amb el SCIIF i la informació detallada en el punt 1 anterior.
6. Obtenció de la carta de manifestacions relativa al treball realitzat adequadament signada pels responsables de la preparació i formulació de la informació detallada en el punt 1 anterior.

Com a resultat dels procediments aplicats sobre la informació relativa al SCIIF no s'han posat de manifest inconsistències o incidències que puguin afectar a la mateixa.

Aquest informe ha estat preparat exclusivament en el marc dels requeriments establerts per l'article 540 del text refós de la Llei de Societats de Capital i per les Circulars de la CNMV a l'efecte de la descripció del SCIIF als Informes Anuals de Govern Corporatiu.

DELOITTE, S.L.

Jordi Montalbo

15 de març de 2019